

**Ekonomikas ministrijas
2013.gada publiskais pārskats**

Rīga - 2014

Godātais lasītāj!

Ekonomikas ministrijai 2013.gads bija spraiga un dinamiska darba gads, kurā aktīvās diskusijās ar dažādu nozaru pārstāvjiem turpināti un rasti jauni risinājumi nozaru politiku izstrādei, pilnveidošanai un īstenošanai. Tāpat 2013.gads Ekonomikas ministrijā iezīmējās ar gatavošanos *euro* ieviešanai Latvijā, visa gada garumā veicot cenu monitoringu, kā arī līdzdarbojoties uzņēmēju iniciatīvas **Godīgs eiro ieviesējs** organizēšanā.

2013.gadā Latvijas tautsaimniecībā turpinājās izaugsme un jau trešo gadu pēc kārtas Latvijas ekonomikas izaugsmes tempi bija vieni no straujākajiem Eiropas Savienībā – kopš 2010.gada Latvijas preču un pakalpojumu eksports ir audzis ļoti strauji, turpināja uzlaboties situācija darba tirgū – pieauga darbavietu skaits un darba samaksa, mazinājās bezdarbs.

Saskaņā ar 2013.gadā pieņemtajā **Latvijas Enerģētikas ilgtermiņa stratēģija 2030 – konkurētspējīga enerģētika sabiedrībai** izvirzīto mērķi – veidot konkurētspējīgas ekonomikas attīstībai labvēlīgu vidi – ministrija izstrādāja un Saeimā pieņemts **Subsidētās enerģijas nodokļa likums**. Saeimā 1.lasījumā apstiprināti grozījumi **Enerģētikas likumā**, kas paredz Latvijas dabasgāzes tirgus liberalizācijas 1.posma īstenošanu, nodrošinot trešo personu piekļuvi Latvijas dabasgāzes apgādes sistēmai, kā arī sadales sistēmu operatoru un grāmatvedības nodalīšanu.

Ministru kabinets 2013.gadā atbalstīja un Saeima 1.lasījumā nobalsoja par Latvijas valsts un pašvaldību uzņēmumu pārvaldības reformu. Reformas īstenošanai izstrādāts **Publisko personu kapitālsabiedrību un kapitāla daļu pārvaldības likums** un saistītie grozījumi citos normatīvajos aktos.

Plašās diskusijās ar nozaru asociācijām un pārstāvjiem izstrādātas un valdībā atbalstītas **Nacionālās industriālās politikas pamatnostādnes 2014.-2019.gadam** un **Latvijas preču un pakalpojumu eksporta veicināšanas un ārvalstu investīciju piesaistes pamatnostādnes 2013.-2019.gadam**. Pēc ilgstošām diskusijām vairākos Saeimas sasaukumos 2013.gadā Saeimā pieņemts jauns **Būvniecības likums**, kas būtiski uzlabos būvniecības procesu Latvijā.

Ministru kabinets 2013.gada 30.jūlijā apstiprināja **Reemigrācijas atbalsta pasākumu plānu**, kas paredz atbalstu rīcības virzienus tuvākajiem trim gadiem, lai ar praktiskiem, ērtiem un pieejamiem pasākumiem palīdzētu emigrējušajiem iedzīvotājiem, kuri apsver iespēju vai jau ir izlēmuši atgriezties un strādāt Latvijā, vai arī vēlas dibināt savu uzņēmumu, attīstīt biznesa saiknes ar Latviju, vai no savas mītnes zemes grib uzturēt ciešākas saites ar Latviju.

Izskatīšanai Saeimā iesniegts **Kredītbiroju likums**, kurā noteikti kredītbiroja darbības un kredītinformācijas apstrādes nosacījumi. **Ātro kredītu nozares stingrākam regulējumam** un uzraudzībai veikti grozījumi **Patērētāju tiesību aizsardzības likumā**, kā arī pieņemti grozījumi Ministru kabineta noteikumos.

2014.gadā ir jānodrošina jau pieņemto un izstrādes stadijā esošo dokumentu kvalitatīva īstenošana, lai uzlabotu Latvijas uzņēmējdarbības vidi un sekmētu komersantu un ekonomikas kopumā konkurētspēju. 2014.gadā ir sācies arī jaunais Eiropas Savienības fondu plānošanas periods, kura ietvaros septiņu gadu laikā Latvijas ekonomikā saskaņā ar **Nacionālās industriālās politikas pamatnostādņēm** plānotas investīcijas vismaz 800 miljonu *euro* apmērā.

Svarīgs uzdevums ir turpmāka Latvijas enerģijas tirgus harmonizācija ar Eiropas tirgu, pabeidzot elektroenerģijas tirgus pilnīgu atvēršanu, kā arī pieņemot **Enerģētikas likuma**

grozījumus dabasgāzes tirgus liberalizācijas 1.posma īstenošanai. Tiks sagatavoti arī turpmākie soļi gāzes tirgus liberalizācijas otrajam posmam.

2014.gadā tiks īstenota no jaunā *Būvniecības likuma* izrietošo normatīvo aktu un būvnormatīvu izstrāde un ieviešana, pilnīga *Eirokodeksa standartu adaptācija* un Latvijas Nacionālo pielikumu prasību iekļaušana būvniecību regulējošo normatīvo aktu sistēmā. Ar Saeimas atbalstu grozījumiem jaunajā *Būvniecības likumā*, plānots izveidot *Valsts būvniecības kontroles biroju*.

Mārtiņš Lazdovskis
Ekonomikas ministrijas valsts sekretārs

Saturs

1. PAMATINFORMĀCIJA	5
1.1. Juridiskais statuss un kompetences jomas.....	5
1.2. Darbības virzieni un mērķi (īstenotās budžeta programmas).....	5
1.3. Prioritātes pārskata periodā	8
1.4. Padotībā esošās iestādes un kapitālsabiedrības, kurās Ekonomikas ministrija ir valsts kapitāla daļu turētāja	8
2. FINANŠU RESURSI UN MINISTRIJAS 2013.GADA DARBĪBAS REZULTĀTI	9
2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums	9
2.2. Darbības virzienu (budžeta programmu un apakšprogrammu) rezultatīvo rādītāju izpildes analīze	12
2.2.1. Tautsaimniecības struktūrpolitikas īstenošana	12
2.2.2. Statistiskās informācijas nodrošināšana	13
2.2.3. Uzņēmējdarbības vides pilnveidošana, investīciju piesaiste un eksporta veicināšana, inovācijas attīstība	14
2.2.4. Tūrisma nozares attīstība	22
2.2.5. Ārējo ekonomisko attiecību un tirdzniecības politikas veicināšana	25
2.2.6. Iekšējā tirgus attīstības veicināšana, konkurences nodrošināšana un patērētāju tiesību aizsardzība	26
2.2.7. Enerģētikas nozares attīstība	30
2.2.8. Mājokļu politikas ieviešana	33
2.2.9. Būvniecības nozares attīstība	34
2.2.10. Valsts kapitāla daļu pārvaldības uzlabošana	35
2.3. Veiktie pētījumi	35
2.4. Būtiskākie pakalpojumi	39
2.5. Pārskats par ministrijas vadības un darbības uzlabošanas sistēmām	41
2.6. Veiktās strukturālās reformas un reorganizācijas	41
3. PERSONĀLS	43
4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	44
4.1. Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi	44
4.2. Sabiedrības apmierinātība ar ministrijas darba kvalitāti	45
4.3. Sadarbība ar nevalstisko sektoru	45
5. PLĀNOTIE PASĀKUMI 2014.GADĀ	47
5.1. Galvenie uzdevumi un pasākumi	47
5.2. Pētījumi	51
5.3. Finanšu saistības	51

1. Pamatinformācija

1.1. Juridiskais statuss un kompetences jomas

Ekonomikas ministrija ir vadošā valsts pārvaldes iestāde ekonomikas politikas jomā. Ministrija izstrādā un īsteno tautsaimniecības struktūrpolitiku, rūpniecības politiku, enerģētikas politiku, ārējo ekonomisko politiku, iekšējā tirgus politiku (precēm un pakalpojumiem), komercdarbības attīstības politiku, konkurētspējas un tehnoloģiju attīstības politiku, patērētāju tiesību aizsardzības politiku, būvniecības un mājokļu politiku un citu politiku normatīvajos aktos noteiktajās jomās.

Ekonomikas ministrija izveidota 1990.gada 1.martā. Informācija par Ekonomikas ministrijas darbību ir pieejama ministrijas tīmekļa vietnē www.em.gov.lv.

Ekonomikas ministrija darbojas saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu un Ministru kabineta 2010.gada 23.marta noteikumiem Nr.271 *Ekonomikas ministrijas nolikums* un ministrijas **galvenās funkcijas** ir:

- izstrādāt ekonomikas politiku;
- organizēt un koordinēt ekonomikas politikas īstenošanu;
- nodrošināt starptautisko ekonomisko sadarbību;
- veikt citas ārējos normatīvajos aktos noteiktās funkcijas.

1.2. Darbības virzieni un mērķi (īstenotās budžeta programmas)

Tautsaimniecības struktūrpolitikas īstenošana

Mērķis:

- veidot saskaņotu tautsaimniecības struktūrpolitiku, analizējot tautsaimniecības nozaru attīstības tendences, kā arī izstrādājot ekonomikas attīstības stratēģiju.

Budžeta programmas: 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”, 63.06.00 „Eiropas Sociālā fonda (ESF) projekti (2007–2013)”.

Statistiskās informācijas nodrošināšana

Mērķis:

- nodrošināt iekšzemes un ārvalstu datu lietotājus ar savlaicīgu, precīzu, pilnīgu, viegli saprotamu un starptautiski salīdzināmu statistisko informāciju par Latvijas ekonomiskajām, demogrāfiskajām, sociālajām un vides parādībām un procesiem, izmantojot labāko pieredzi nozarē.

Budžeta programma: 24.00.00 „Statistiskās informācijas nodrošināšana”, 67.06.00 „Eiropas Kopienas iniciatīvas projekti”.

Uzņēmējdarbības vides pilnveidošana, investīciju piesaiste un eksporta veicināšana, inovācijas attīstība

Mērķi:

Uzņēmējdarbības vides pilnveidošana:

- pilnveidot uzņēmējdarbības vidi, samazinot administratīvo slogu uzņēmējiem;
- izstrādāt un īstenot uzņēmējdarbības atbalsta pasākumus Nacionālās industriālās politikas ietvaros uzņēmumu konkurētspējas uzlabošanai.

Eksporta veicināšana un investīciju piesaiste:

- sekmēt Latvijas uzņēmumu eksporta konkurētspēju, jaunu tirgu apgūšanu un nostiprināšanos esošajos eksporta tirgos;
- veicināt uz eksportu vērstu ārvalstu investīciju piesaisti.

Inovācijas veicināšana:

- veidot inovatīvai darbībai labvēlīgu vidi, sekmēt tehnoloģiju pārnesi ar mērķi nodrošināt pētniecības rezultātu komercializāciju un veicināt sadarbību starp pētniecības un rūpniecības sektoriem kopīgu liela mēroga rūpniecisko pētījumu veikšanai un jaunu produktu un tehnoloģiju izstrādei;
- sekmēt inovatīvu uzņēmumu attīstību, atbalstīt uzņēmumu ieguldījumus jaunu produktu un tehnoloģiju, tostarp „zaļo”, izstrādē un ieviešanā ražošanā, sekmēt investīcijas jaunu ražotņu izveidē un darba spēka produktivitātes paaugstināšanā;
- sekmēt uzņēmumu un saistīto institūciju savstarpējo sadarbību, klasteru stratēģiju izstrādi un īstenošanu un kopīgu projektu īstenošanu uz eksportu orientētās un augstas pievienotās vērtības rūpniecības nozarēs.

Budžeta programmas: 25.00.00 „Uzņēmējdarbības un uz zināšanām balstītas ekonomikas veicināšana”, 28.00.00 „Ārējās ekonomiskās politikas ieviešana”, 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”, 62.06.00 „Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projekti (2007–2013)”, 63.06.00 „Eiropas Sociālā fonda (ESF) projekti (2007–2013)”, 67.06.00 „Eiropas Kopienas iniciatīvas projekti”, 69.06.00 „3.mērķa „Eiropas teritoriālā sadarbība” pārrobežu sadarbības projekti”, 71.06.00 „Eiropas Ekonomiskās zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta finansētie projekti”, 99.00.00 „Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums”.

Tūrisma nozares attīstība

Mērķis:

- veicināt tūrisma nozares apgrozījuma un īpatsvara pieaugumu ekonomikā un tūrisma pakalpojumu eksportspējas palielināšanos vidējā termiņā, rosinot pārmaiņas pieprasījuma un piedāvājuma struktūrā.

Budžeta programmas: 25.00.00 „Uzņēmējdarbības un uz zināšanām balstītas ekonomikas veicināšana”, 30.00.00 „Tūrisma politikas ieviešana”, 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”, 62.06.00 „Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projekti (2007–2013)”, 67.06.00 „Eiropas Kopienas iniciatīvas projekti”, 69.06.00 „3.mērķa „Eiropas teritoriālā sadarbība” pārrobežu sadarbības projekti”.

Ārējo ekonomisko attiecību un tirdzniecības politikas veicināšana

Mērķi:

- veicināt Latvijas uzņēmumu ārējās konkurētspējas pieaugumu;
- veidot labvēlīgus tirdzniecības līgumtiesiskos nosacījumus;
- mazināt ārējās tirdzniecības šķēršļus, ar kuriem saskaras Latvijas preču un pakalpojumu eksportētāji trešo valstu tirgos;
- paplašināt ārējo ekonomisko sadarbību.

Budžeta programmas: 28.00.00 „Ārējās ekonomiskās politikas ieviešana”, 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”.

Iekšējā tirgus attīstības veicināšana, konkurences nodrošināšana un patērētāju tiesību aizsardzība

Mērķi:

- nodrošināt augstu patērētāju tiesību aizsardzības līmeni;

- veicināt iekšējā tirgus un konkurences attīstību visās tautsaimniecības nozarēs;
- nodrošināt nacionālo standartizācijas, metroloģijas un akreditācijas sistēmu darbību un attīstību atbilstoši Latvijas tautsaimniecības vajadzībām.

Budžeta programmas: 26.00.00 „Godīgas konkurences nodrošināšana, iekšējā tirgus un patērētāju tiesību aizsardzība” (26.01.00 „Iekšējais tirgus un patērētāju tiesību aizsardzība”, 26.02.00 „Konkurences politikas ieviešana”, 26.04.00 „Atbilstības novērtēšana un kvalitātes nodrošināšana”), 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”, 67.06.00 „Eiropas Kopienas iniciatīvas projekti”.

Enerģētikas nozares attīstība

Mērķi:

- veicināt drošu, līdzsvarotu un kvalitatīvu patērētāju apgādi ar enerģiju;
- sekmēt Latvijas energoapgādes ilgtspējīgu un drošu funkcionēšanu un energoapgādes atkarības mazināšanu no ārējiem avotiem;
- nodrošināt tiesisko vidi elektroenerģijas tirgus darbībai.

Budžeta programmas: 29.00.00 „Enerģētikas politika”, 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”, 61.06.00 „Kohēzijas fonda projekti (2007-2013)”, 67.06.00 „Eiropas Kopienas iniciatīvas projekti”.

Mājokļu politikas ieviešana

Mērķi:

- veicināt mājokļa kvalitāti un pieejamību, nodrošinot normatīvo bāzi efektīvai dzīvojamo māju pārvaldīšanai un sekmējot īres dzīvojamā fonda izveidi pašvaldību teritorijās;
- atbalstīt enerģiju taupošus pasākumus dzīvojamās mājās.

Budžeta programmas: 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”, 62.06.00 „Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projekti (2007–2013)”.

Būvniecības nozares attīstība

Mērķi:

- veicināt ilgtspējīgas būvniecības nozares attīstību, sekmējot kvalitatīvu un energoefektīvu būvniecību, nodrošinot labvēlīgu un konkurētspējīgu uzņēmējdarbības vidi nozarē;
- nodrošināt efektīvu būvniecības normatīvo bāzi atbilstoši Eiropas Savienības prasībām un tirgus interesēm;
- pilnveidot operatīvu būvniecības informācijas apriti, izveidojot efektīvu Būvniecības informācijas sistēmu.

Budžeta programmas: 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”, 62.06.00 „Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projekti (2007–2013)”.

Publisko personu komercdarbība

Mērķis:

- nodrošināt publisko personas iesaisti komercdarbībā, kas saistīta ar tirgus nepilnības novēršanu vai valsts stratēģiskām interesēm;
- uzlabot publisko personu kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldi – veicināt publiskas personas kapitālsabiedrību un kapitāla daļu efektīvu pārvaldību, ievērojot starptautiski atzītus labas korporatīvās pārvaldības principus.

Budžeta programma: 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”.

Eiropas Savienības fondu līdzekļu piesaiste

Mērki:

- mērķtiecīgi izmantot un iegūt maksimālu labumu no Eiropas Savienības fondu atbalsta instrumentiem;
- nodrošināt maksimāli efektīvi un noteiktajos termiņos Eiropas Savienības līdzfinansējuma apgūšanu.

Budžeta programmas: 27.01.00 „Eiropas Savienības struktūrfondu ieviešana”, 70.05.00 „Tehniskā palīdzība ERAF, ESF, KF apgūšanai (2007-2013)”.

1.3. Prioritātes pārskata periodā

Ekonomikas ministrijas prioritātes 2013.gadā:

- **tautsaimniecības strukturālās reformas un makroekonomiskās stabilitātes veicināšana;**
- **Latvijas konkurētspējas, eksporta veicināšanas un uzņēmējdarbības vides uzlabošanas pasākumi,** uzsvāru liekot uz Eiropas Savienības struktūrfondu programmu īstenošanu un valsts atbalstu uzņēmējiem;
- **ilgtspējīgas, drošas un ekonomiski pamatotas ilgtermiņa enerģētikas** politikas izstrāde.

1.4. Padotībā esošās iestādes un kapitālsabiedrības, kurās Ekonomikas ministrija ir valsts kapitāla daļu turētāja

Ekonomikas ministrijas **padotībā esošās iestādes** īsteno valsts politiku un normatīvo aktu prasības tām nodotās kompetences jomās. Ekonomikas ministrijas padotībā ir šādas valsts pārvaldes iestādes:

- Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra (LIAA);
- Tūrisma attīstības valsts aģentūra (TAVA);
- Centrālā statistikas pārvalde (CSP);
- Konkurences padome (KP);
- Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (PTAC);

Ministrijas padotībā esošo iestāžu publiskie pārskati atrodami iestāžu mājaslapās.

Ministrija ir **valsts kapitāla daļu turētāja** šādās kapitālsabiedrībās:

- valsts akciju sabiedrībā „Privatizācijas aģentūra” (PA) (100 %);
- akciju sabiedrībā „Latvenergo” (100 %);
- sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Latvijas Garantiju aģentūra” (LGA) (100 %);
- sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas centrs” (SAMC) (100 %);
- sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Latvijas Nacionālais metroloģijas centrs” (LNMC) (100 %);
- akciju sabiedrībā „Rīgas siltums” (48,995 %);
- akciju sabiedrībā „Latvijas gāze” (0,00029 %).

2. Finanšu resursi un ministrijas 2013.gada darbības rezultāti

2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

Ekonomikas ministrijas valsts budžeta finansējums un tā izlietojums 2012. un 2013.gadā, latos

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	2012.gadā (faktiskā izpilde)	2013.gadā	
			apstiprināts	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	85 147 243	112 070 641	100 208 466
1.1.	dotācijas	84 071 848	110 839 774	99 211 808
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	987 364	795 346	710 587
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	88 031	435 521	286 071
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	-	-	-
2.	Izdevumi (kopā)	85 525 344	112 337 433	100 129 948
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	80 597 596	106 430 419	95 573 191
2.1.1.	kārtējie izdevumi	38 659 074	44 704 877	41 801 392
2.1.2.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	38 345 576	56 388 044	50 670 273
2.1.3.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	162 817	328 513	303 714
2.1.4.	uzturēšanas izdevumu transferti	3 430 129	5 008 985	2 797 812
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	4 927 748	5 907 014	4 556 757

Ekonomikas ministrijas valsts budžeta izdevumi 2012. un 2013.gadā sadalījumā pa budžeta programmām, latos

Programmas/ apakšprogrammas kods	Programmas/ apakšprogrammas nosaukums	2012 faktiski izpildīts	2013 faktiski izpildīts
	Kopā	85 525 344	100 129 948
24.00.00	Statistiskās informācijas nodrošināšana	5 457 384	6 134 909
25.00.00	Uzņēmējdarbības un uz zināšanām balstītas ekonomikas veicināšana	377 354	87 168
26.00.00	Godīgas konkurences nodrošināšana, iekšējā tirgus un patērētāju tiesību aizsardzība	1 777 873	2 185 895

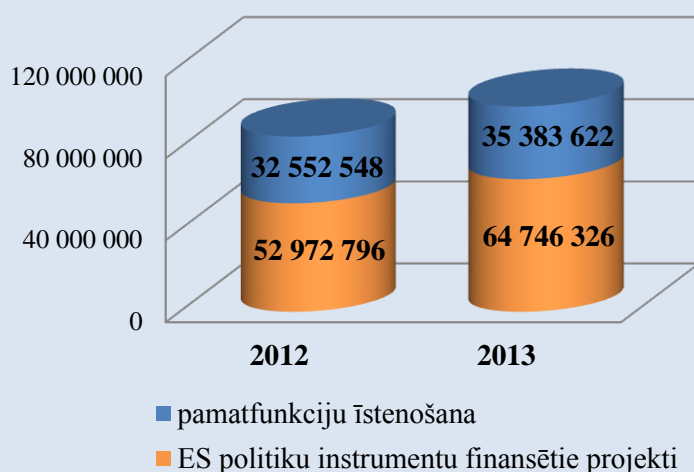
Programmas/ apakšprogrammas kods	Programmas/ apakšprogrammas nosaukums	2012 faktiski izpildīts	2013 faktiski izpildīts
26.01.00	<i>Iekšējais tirgus un patērētāju tiesību aizsardzība</i>	902 976	1 331 456
26.02.00	<i>Konkurences politikas ieviešana</i>	610 543	586 752
26.04.00	<i>Atbilstības novērtēšana un kvalitātes nodrošināšana</i>	264 354	267 687
27.00.00	Valsts atbalsta politikas ieviešana	725 845	759 678
27.01.00	<i>Eiropas Savienības struktūrfondu ieviešana</i>	725 845	759 678
28.00.00	Ārējās ekonomiskās politikas ieviešana	1 780 723	1 818 036
29.00.00	Enerģētikas politika	18 928 529	20 089 338
30.00.00	Tūrisma politikas ieviešana	435 330	499 855
31.00.00	Nozares politiku veidošana un vadība	3 004 517	3 344 144
61.00.00	Kohēzijas fonda (KF) projektu un pasākumu īstenošana	8 951 387	12 058 371
61.06.00	<i>Kohēzijas fonda projekti (2007-2013)</i>	8 951 387	12 058 371
62.00.00	Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu īstenošana	37 039 610	44 125 534
62.02.00	<i>Atmaksa valsts pamatbudžetā par Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) finansējumu (2007-2013)</i>	3 107 776	2 172 758
62.06.00	<i>Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projekti (2007-2013)</i>	33 931 834	41 952 776
63.00.00	Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu un pasākumu īstenošana	4 466 954	5 407 212
63.06.00	<i>Eiropas Sociālā fonda (ESF) projekti (2007-2013)</i>	4 466 954	5 407 212
67.00.00	Eiropas Kopienas iniciatīvas projektu un pasākumu īstenošana	866 480	997 146
67.02.00	<i>Atmaksa valsts pamatbudžetā par Eiropas Kopienas iniciatīvu finansējumu (2007-2013)</i>	13 122	31 086
67.06.00	<i>Eiropas Kopienas iniciatīvas projekti</i>	853 358	966 060
69.00.00	3.mērķa „Eiropas teritoriālā sadarbība” pārrobežu sadarbības programmu, projektu un pasākumu īstenošana	129 554	250 354
69.02.00	<i>Atmaksa valsts pamatbudžetā par 3.mērķa „Eiropas teritoriālā sadarbība” pārrobežu sadarbības programmu, projektu un pasākumu īstenošanu</i>	33 526	83 787
69.06.00	<i>3.mērķa „Eiropas teritoriālā sadarbība” pārrobežu sadarbības projekti</i>	96 028	166 567
70.00.00	Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana	1 508 088	1 736 722
70.05.00	<i>Tehniskā palīdzība ERAF, ESF, KF apgūšanai (2007-2013)</i>	1 508 088	1 736 722
71.00.00	Eiropas Ekonomiskās zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas valdības	10 723	170 987

Programmas/ apakšprogrammas kods	Programmas/ apakšprogrammas nosaukums	2012 faktiski izpildīts	2013 faktiski izpildīts
	divpusējā finanšu instrumenta finansēto programmu, projektu un pasākumu īstenošana		
71.06.00	<i>Eiropas Ekonomiskās zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta finansētie projekti</i>	10 723	170 987
96.00.00	Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē nodrošināšana 2015.gadā	-	302 748
99.00.00	Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums	64 993	161 851

Ekonomikas ministrijas valsts pamatbudžeta faktiskie izdevumi 2013.gadā ir 100,1 milj. latu jeb 89,1% no plānotā. Pārskata periodā netika apgūti 12,2 milj. latu, no tiem 10,9 milj. latu – Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto un finansēto projektu un pasākumu īstenošanā, kā arī 0,5 milj. latu Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē nodrošināšanai 2015.gadā.

Salīdzinot ar 2012.gadu Ekonomikas ministrijas valsts pamatbudžeta izdevumi 2013.gadā ir pieauguši par 14,6 milj. latu jeb 17%. Izdevumi pamatfunkciju īstenošanai palielinājušies par 2,8 milj. latu, kas galvenokārt saistīts ar naftas produktu rezervju uzturēšanu (atbilstoši Enerģētikas likuma 72.pantam, 2013.gadā turpināta valsts naftas

Ekonomikas ministrijas faktiskie izdevumi 2012. - 2013.gadā, latos

produktu rezervju izveide, lai valsts mēroga enerģētiskās krīzes izsludināšanas gadījumā tiktu nodrošināta apgāde ar naftas produktiem) un ar Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē 2015.gadā sagatavošanas darbiem Ekonomikas ministrijas kompetences jomās (izveidota jauna budžeta programma „Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē nodrošināšana 2015.gadā” ar finansējumu 0,8 milj. latu apmērā).

Eiropas Savienības politiku instrumentu un ārvalstu finanšu palīdzības finansēto projektu un pasākumu īstenošanas izdevumi salīdzinājumā ar

2012. gadu palielinājušies par 11,8 milj. latu, galvenokārt saistībā ar Kohēzijas un Eiropas Reģionālās attīstības fonda īstenojamiem projektiem.

Saskaņā ar likumu *Par valsts budžetu 2013. gadam* valsts pamatbudžetā tika iemaksātas valsts nodevas par drošības rezervju uzturēšanu, par reģistrācijas darbībām būvkomersantu reģistrā un par patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanu un pārreģistrāciju.

2.2. Darbības virzienu (budžeta programmu un apakšprogrammu) rezultātīvo rādītāju izpildes analīze

Budžeta programmas 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”, 27.01.00 „Eiropas Savienības struktūrfondu ieviešana”, 70.05.00 „Tehniskā palīdzība ERAF, ESF, KF apgūšanai (2007–2013)”

Programmu īstenošanas rezultāti ir atspoguļoti arī atbilstošo darbības virzienu budžeta programmu aprakstos, sadaļā „Pakalpojumi”, „Komunikācija ar sabiedrību”.

Ekonomikas ministrijas kompetencē esošo politikas jomu attīstības un normatīvā regulējuma nodrošināšanai 2013.gadā sagatavoti 440 dokumentu projekti (t.sk. 7 plānošanas dokumenti, 44 likumprojekti, 179 noteikumu projekti, 147 rīkojumu projekti, 63 informatīvie ziņojumi), no tiem pārskata periodā Ministru kabinetā izskatīti un atbalstīti 27 likumprojekti, pieņemti 148 noteikumu projekti un 90 rīkojumu projekti, izskatīti 53 informatīvie ziņojumi.

2.2.1. Tautsaimniecības struktūrpolicies īstenošana

Budžeta programmas 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”, 63.06.00 „Eiropas Sociālā fonda (ESF) projekti (2007–2013)”

Ekonomikas strukturālo izmaiņu veicināšanai un tās ilgtspējīgai attīstībai, pārskata gadā apstiprinātas **Nacionālās industriālās politikas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam** (turpmāk – NIP pamatnostādnes), kuru galvenais mērķis ir veicināt ekonomikas strukturālās izmaiņas par labu augstāka ienesīguma preču un pakalpojumu ražošanai, t.sk. rūpniecības lomas palielināšanai, rūpniecības un pakalpojumu modernizācijai, eksporta sarežģītības attīstībai. NIP pamatnostādnes ir vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments, kas aptver visas tautsaimniecības nozares un nosaka ekonomikas izaugsmes veicināšanas mērķus un rīcības virzienus turpmākajiem septiņiem gadiem. Izstrādātās pamatnostādnes ir cieši saistītas ar ilgtermiņa plānošanas dokumentiem – *Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam* (Latvija 2030), *Latvijas nacionālo reformu programmu „ES 2020” stratēģijas īstenošanai* (turpmāk – Latvijas NRP), *Latvijas Nacionālo attīstības plānu*.

Sadarbībā ar nozaru asociācijām pārveidota Ekonomikas ministrijas un nozaru dialoga sistēma, kas nodrošina regulāru un kvalitatīvu industriālo dialogu. Proti, ir pārveidota Tautsaimniecības padomes un dažādo Ekonomikas ministrijas komiteju struktūra, stiprinot Tautsaimniecības padomes funkcijas un izveidojot skaidru apakškomiteju struktūru.

„**Eiropa 2020**” stratēģijas īstenošanai, Ministru kabinets 2013.gada 29.aprīlī apstiprināja otro *Progresā ziņojumu par Latvijas NRP īstenošanu* un atjaunoto *Latvijas Konverģences programmu 2013.-2016.gadam*, kas tika iesniegti Eiropas Komisijā.

Progresā ziņojumā par Latvijas NRP īstenošanu ir atjaunots Latvijas NRP aprakstītais vidēja termiņa makroekonomiskais scenārijs, izvērtēts Latvijas NRP īstenošanas progress, īpaši akcentējot Eiropas Savienības Padomes izteikto rekomendāciju izpildi, dots detalizētāks Latvijas NRP politikas virzienu apraksts, t.sk. progress Latvijas kvantitatīvo mērķu „**Eiropa 2020**” stratēģijas kontekstā sasniegšanai, kā arī atspoguļota informācija par Eiropas Savienības fondu izmantošanu esošajā un 2014.-2020.gada plānošanas periodā.

Pārskata periodā veikta Latvijas ekonomiskās situācijas analīze un prognozētas ekonomikas attīstības perspektīvas, sagatavojot **Ziņojumus par Latvijas tautsaimniecības**

attīstību, Informatīvos ziņojumus par makroekonomisko situāciju valstī, ceturkšņa biļetenus Latvijas tautsaimniecība: Makroekonomiskais apskats.

Lai raksturotu esošo situāciju darba tirgū un atspoguļotu Ekonomikas ministrijas vidēja termiņa darba tirgus prognozes laika periodam līdz 2020.gadam un ilgtermiņa darba tirgus prognozes līdz 2030.gadam, izstrādāts *Informatīvais ziņojums par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm*. Darba tirgus prognozes atspoguļo iespējamās darba tirgus attīstības tendences un iespējamās izaicinājumus, kas savlaicīgi ļauj sagatavoties un pielāgoties sagaidāmajām strukturālajām izmaiņām tautsaimniecībā.

Pārskata gadā noslēdzās ESF līdzfinansētā projekta *Darba tirgus pieprasījuma vidēja termiņa un ilgtermiņa prognozēšanas sistēmas attīstība* īstenošana, lai attīstītu efektīvu darba tirgus pieprasījuma prognozēšanas sistēmu un pilnveidotu prognozēšanas metodoloģiju. Projekta galvenie īstenošanas virzieni bija darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēšanas instrumentārija pilnveide, kā arī aptaujas un pētījumi darba tirgus jomā (informācija par projekta īstenošanas gaitu un rezultātiem, kā arī augstāk minētie ziņojumi un informatīvie materiāli ir pieejami ministrijas mājaslapā www.em.gov.lv, sadaļā „Tautsaimniecības attīstība”).

Ekonomikas ministrija sadarbībā ar iesaistītajām institūcijām pārskata gadā turpināja reemigrācijas atbalsta pasākumu izstrādi. Ministru kabinetā 2013.gada 30.jūlijā apstiprināts *Reemigrācijas atbalsta pasākumu plāns 2013.-2016.gadam*, kurā ietverti pasākumi astoņos rīcības virzienos, aptverot dažādas jomas un iesaistot plāna īstenošanā plašu institūciju loku. Pasākumi galvenokārt vērsti uz to, lai sniegtu praktisku palīdzību emigrējušajiem iedzīvotājiem, kas apsver iespēju vai ir jau izlēmuši atgriezties Latvijā vai no savas mītnes zemes grib uzturēt ciešākas saites ar Latviju, un mazinātu identificētos šķēršļus sekmīgai iekļaušanās Latvijas sabiedrībā, kas nereti ir iemesls tam, ka tautieši apsverot iespēju atgriezties Latvijā, tomēr pārdomā un izlemj palikt ārvalstīs.

2.2.2. Statistiskās informācijas nodrošināšana

Budžeta programma 24.00.00 „Statistiskās informācijas nodrošināšana”, 67.06.00 „Eiropas Kopienas iniciatīvas projekti”

Pārskata periodā sekmīgi nodrošināta *Valsts statistiskās informācijas programmā 2013.gadam* noteikto pasākumu izpilde, sniedzot iekšzemes un ārvalstu datu lietotājiem statistisko informāciju par Latvijas ekonomiskajām, demogrāfiskajām, sociālajām un vides parādībām un procesiem. Kopš 2013. gada 30.septembra Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) datubāzes pieejamas uzlabotā versijā un tajās publicēto statistisko rādītāju skaits pārskata gada beigās sasniedza **828 milj. rādītāju**.

2013.gada janvārī publicēts informatīvais apskats *2011.gada tautas skaitīšanas rezultāti tsumā*, kurā raksturota iedzīvotāju vecuma struktūra, juridiskais ģimenes stāvoklis, dzimšanas valsts un valstiskā piederība, ekonomiskā aktivitāte, kā arī nodarbināto iedzīvotāju saimnieciskās darbības nozares un profesijas. Informatīvajā apskatā pieejami galvenie 2011.gada tautas skaitīšanas rezultāti par katru pašvaldību. Datu

lietotāju vajadzībām sagatavoti dati par iedzīvotāju skaita un demogrāfisko rādītāju izmaiņām pēdējā desmitgadē, veikti demogrāfijas datu pārrēķini 2000.-2010.gadā atbilstoši 2011.gada tautas skaitīšanas rezultātiem. 2013.gada 22.augustā datu lietotājiem sniegta plaša informācija par mājsaimniecībām un ģimenēm, bet septembrī sagatavotas un nosūtītas ANO tabulas ar 2011.gada tautas skaitīšanas kopsavilkuma datiem. Pārskata gadā pašvaldībām pieejama statistiskā informācija par valsts iedzīvotājiem un mājokļiem administratīvo teritoriju griezumā ar 36 tūkst. rādītāju. Apzinot priekšdarbus, kas jāveic nākamās tautas skaitīšanas sagatavošanā, 2013.gada 16.aprīlī Ministru kabinetā izskatīts informatīvais ziņojums *Par nākamās, 2021.gada tautas skaitīšanas sagatavošanas pilnveidošanu*.

Lai CSP spētu nodrošināt kvalitatīvus un savlaicīgus, publiski pieejamus statistikas datus, uzmanība pievērsta ērtākai un veiksmīgākai sadarbībai ar respondentiem. Veikti **e-pārskata sistēmas** funkcionālie uzlabojumi, papildinot autentificēšanās mehānismus, uzlabojot datu kopēšanas funkcionalitāti un nodrošinot pārskatu pārbaudi pirms to apstiprināšanas. Gandrīz visus statistikas pārskatus var iesniegt elektroniski. CSP veica pasākumus arī administratīvā sloga mazināšanai (respondentu noslodzes mazināšanai), plašāk izmantojot administratīvo datu avotus gan sociālajā statistikā, gan attiecībā uz komersantiem un pašvaldībām. Noslēgti un aktualizēti kopumā 25 starpresoru sadarbības līgumi, lai uzlabotu starpinstitucionālo sadarbību un informācijas apmaiņu.

Pārskata periodā sniegtas atbildes uz 1 528 informācijas pieprasījumiem, savukārt *Eurostat* datu lietotāju atbalsta centrs ir atbildējis uz 267 pieprasījumiem par Eiropas statistikas jautājumiem. 2013. gadā sagatavoti un izplatīti medijiem 195 preses ziņojumi, kā arī organizētas divas preses konferences. Notikuši vairāki izbraukuma semināri, kuros klātesošie iepazīstināti ar *Eurostat* un CSP informācijas resursiem, kā arī sniegts ieskats statistikas terminos.

Lai nodrošinātu statistisko datu publicēšanu cenu paralēlās atspoguļošanas periodā gan latos, gan *euro*, septembrī veikts CSP datubāzēs publicēto rādītāju naudas izteiksmes pārrēķins uz *euro*. Datu lietotājiem pārrēķinātās datu sērijas bija pieejamas no 2013. gada 30. septembra.

Programmas ***Statistiskās informācijas sagatavošana jauno ES iniciatīvu veidošanai*** ietvaros CSP turpināja attīstīt jaunu rādītāju iegūšanu, metodoloģijas pilnveidošanu statistikas datu vākšanā un apstrādē, īstenojot grantu un *ESSnet* projektus. Pārskata periodā aktīvi bijuši 46 granta projekti, no jauna sākti 18 projekti, darbs pabeigts 17 projektos, bet par 12 īstenotajiem projektiem sagatavoti un nosūtīti *Eurostat* noslēguma ziņojumi.

2013. gada aprīlī *Eurostat* ģenerāldirektora Valtera Radermahera (*Walter Radermacher*) darba vizītes laikā CSP tika pārrunāti stratēģiskie attīstības virzieni Latvijas oficiālajā statistikā un galvenie CSP attīstības virzieni. Savukārt 2013. gada maijā CSP organizēja **Baltijas valstu statistikas iestāžu vadītāju sanākumi**. Tās gaitā izvērtēti iepriekšējā sadarbības perioda rezultāti, apspriesti aktuālie statistikas iestāžu darbības jautājumi, piemēram, prezidentūra Eiropas Savienības Padomē un statistikas iestāžu loma šajā procesā.

CSP speciālisti turpināja darbu arī Eiropas Savienības politikas statistikas nozarē veidošanā, normatīvā regulējuma izstrādē, aizstāvēja Latvijas nacionālās intereses statistikas jomā, koordinējot un sagatavojot viedokļus par dažādiem *Eurostat* un citu Eiropas Savienības institūciju darba grupās izskatāmajiem jautājumiem statistikas nozares kompetences ietvaros.

Plašāk par CSP paveikto 2013. gadā iestādes mājaslapā www.csb.gov.lv, sadaļā „Par mums – Gada pārskats”.

2.2.3. Uzņēmējdarbības vides pilnveidošana, investīciju piesaiste un eksporta veicināšana, inovācijas attīstība

Budžeta programmas 25.00.00 „Uzņēmējdarbības un uz zināšanām balstītas ekonomikas veicināšana”, 28.00.00 „Ārējās ekonomiskās politikas ieviešana”, 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”, 62.06.00 „Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projekti (2007–2013)”, 63.06.00 „Eiropas Sociālā fonda (ESF) projekti (2007–2013)”, 67.06.00 „Eiropas Kopienas iniciatīvas projekti”, 69.06.00 „3.mērķa „Eiropas teritoriālā sadarbība” pārrobežu sadarbības projekti”, 71.06.00 „Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu finansētie projekti”, 02.00.00 „Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”

Uzņēmējdarbības vides pilnveidošana

Efektīva un mērķtiecīga uzņēmējdarbības vides pilnveidošana sadarbībā ar uzņēmējiem ļāvusi Latvijai sasniegt augstus rezultātus Pasaules Bankas ***Doing Business 2014*** pētījumā, kurā 189 valstu konkurencē Latvija ierindota augstajā **24.vietā**. Uzņēmējiem

labvēlīgas vides novērtējumā Latvija atrodas **9.vietā Eiropas Savienības dalībvalstu vidū**, piekāpjoties tikai Dānijai, Apvienotajai Karalistei, Īrijai, Somijai, Zviedrijai, Vācijai, Lietuvai un Igaunijai.

Vērtējot *Doing Business 2014* pētījuma rezultātus, var secināt, ka valsts pārvaldes mērķtiecīgu pasākumu rezultātā Latvijā pēdējo desmit gadu laikā nodrošināts nepārtraukts reformu cikls, veicinot Latvijas ekonomikas attīstību. Šajā periodā ir veikti būtiski uzlabojumi visās *Doing Business* apskatītajās jomās (uzņēmējdarbības uzsākšanā, būvatļauju saņemšanas procedūrās, kredītu pieejamības rādītājā, pārrobežu tirdzniecībā, nekustamā īpašuma reģistrācijā, nodokļu nomaksā u.c.). Pasaules banka ir atzinusi Latviju kā vienu no trīsdesmit valstu līderēm, kas pēdējo divu gadu laikā ir veikušas nozīmīgas reformas uzņēmējdarbības uzlabošanai vairāk nekā trijās jomās.

Uzņēmējdarbības vides pilnveidošanai izstrādāts un Ministru kabinetā 2013.gada 24.aprīlī apstiprināts ***Uzņēmējdarbības vides uzlabošanas pasākumu plāns 2013.–2014.gadam***. Būtiskākie pasākumi, kas veikti pārskata periodā:

Uzņēmējdarbības uzsākšanā:

- ieviesta uzņēmumu elektroniskā reģistrēšana Komercreģistrā ar www.latvija.lv starpniecību, kā arī apstiprināti grozījumi virknē Ministru kabineta noteikumos, kas paredz samazinātas uzņēmējdarbības uzsākšanas izmaksas (diferencētas arī valsts nodevas atkarībā no uzņēmuma reģistrēšanas veida – par 10% mazāka maksa veicot reģistrāciju elektroniski), tādējādi nodrošinot, ka mikrouzņēmēji var uzsākt uzņēmējdarbību jau nākamajā dienā un dibināšanas izmaksas nepārsniedz 40 euro;
- lai atvieglotu prasības uzņēmumu dibināšanā, kopš 2013.gada 1.jūlijā stājās spēkā grozījumi *Komerclikumā*, kas paredz arī Uzņēmumu reģistra (turpmāk – UR) amatpersonai tiesības apliecināt parakstu uz UR iesniedzama dokumenta (pieteikuma vai pieteikumam pievienojama dokumenta).

Investoru tiesību aizsardzībā:

- ar 2014.gada 1.janvāri ieviests jauns e-pakalpojums „UR pieteikto izmaiņu ziņotājs”, kurš paredz jauna UR maksas pakalpojuma ieviešanu – paziņojuma nosūtīšanu par tiesību subjekta reģistrācijas lietā saņemtajiem pieteikumiem, lai nodrošinātu iespēju ieinteresētajām personām savlaicīgi iepazīties ar potenciālajām izmaiņām tiesību subjektu reģistrācijas lietā, tādējādi dodot iespēju ātri reaģēt uz iespējamiem personas tiesību un likumisko interešu aizskārumiem.

Nekustamā īpašuma reģistrācijā:

- turpināts darbs pie vienas pieturas aģentūras principa ieviešanas īpašuma datu reģistrēšanā un īpašumtiesību nostiprināšanā, izdarot grozījumus *Zemesgrāmatu likumā*, *Nekustamā īpašuma valsts kadastra likumā* un *Likumā par nekustamā īpašuma ierakstīšanu zemesgrāmatā*. Likumprojekti paredz, ka Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā un Valsts vienotajā datorizētajā zemesgrāmatā datu aktualizācija notiek savstarpēji iegūstot datus, neiesaistot nekustamā īpašuma īpašnieku;
- turpināta elektroniskās nekustamā īpašuma reģistrēšanas ieviešana. Šobrīd tehniski ir nodrošināta iespēja elektroniski iesniegt nostiprinājuma lūgumu un tam pievienotos dokumentus zemesgrāmatā tiesību nostiprināšanai zemesgrāmatu nodaļā. Lai pilnībā ieviestu elektronisko reģistrāciju, nepieciešams apstiprināt grozījumus augstāk minētajos likumprojektos.

Būvniecības nozarē:

- pieņemts jauns *Būvniecības likums*, kas sagatavots ar mērķi radīt mūsdienīgu un modernu būvniecības procesa tiesisko regulējumu, kas harmonizētu ar nacionālo likumdošanu, Eiropas Savienības tiesību aktiem un veicinātu būvniecības nozares

attīstību, kā arī sekmētu sabiedrības iespējas līdzdarboties lēmumu pieņemšanā, nodrošinot maksimālu būvniecības ierosinātāja un sabiedrības interešu aizsardzību;

- turpināta līdzdarbība Būvniecības informācijas sistēmas (BIS) izstrādē un ieviešanā, kas nodrošinās elektronisku būvniecības dokumentācijas apriti, garantēs, ka pasūtītājiem un būvniecības uzraudzības iestādēm būs pieejami visi nepieciešamie dokumenti un ziņas no valsts informācijas sistēmām, kas attiecas uz konkrēto būvi.

Līgumsaistību izpildē:

- izstrādāts uzlabots šķīrējtiesu regulējums – 2013.gada 12.novembrī Ministru kabinetā apstiprināts *Šķīrējtiesu likumprojekts* un grozījumi *Civilprocesa likumā*, lai noteiktu šķīrējtiesu izveidošanas kārtību un darbības pamatprincipus un nodrošinātu efektīvu un taisnīgu civiltiesisku strīdu izšķiršanu šķīrējtiesā. Likumprojekti 2013.gada 27.decembrī iesniegti izskatīšanai Saeimā un 2014.gada 30.janvārī atbalstīti 1.lasījumā. Uz 2.lasījumu iesniegtie priekšlikumi precīzē likumprojekta sākotnējo redakciju, t.sk. atsakoties no šķīrējtiesnešu sertifikācijas un resertifikācijas;
- ar grozījumiem *Civilprocesa likumā*, kas stājās spēkā 2013.gada 1.jūlijā, ir samazināts komercstrīdu izskatīšanai nepieciešamo instanču (tiesu) skaits un noteikta speciāla tiesvedības kārtība lietās par kapitālsabiedrības dalībnieku (akcionāru) sapulces lēmumu atzīšanu par spēkā neesošiem (turpmāk šos jautājumus skatīs Jelgavas tiesa);
- ar grozījumiem Ministru kabineta 2009.gada 10.februāra noteikumos Nr.123 *Noteikumi par tiesu informācijas publicēšanu mājas lapā internetā un tiesu nolēmumu apstrādi pirms to izsniegšanas* (stājās spēkā 2013.gada 1.septembrī) nodrošināta iespēja personām (t.sk. uzņēmējiem) iepazīties ar tiesvedības gaitas datiem un tiesu nolēmumiem tiešsaistē.

Nodokļu jomā:

- turpināts darbs pie elektroniskās algas nodokļu grāmatiņas ieviešanas – 2013.gada 4.jūnijā pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr.304 *Kārtība, kādā piešķirama algas nodokļa grāmatiņa*, kas paredz, ka sākot ar 2014.gada 1.jūniju algas nodokļa grāmatiņa ir tikai elektroniska dokumenta formā un tā ir pieejama Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) elektroniskās deklarēšanas sistēmā (turpmāk – EDS);
- atvieglota grāmatvedības kārtošana mikrouzņēmumiem – 2013.gada 1.janvārī stājās spēkā grozījumi *Gada pārskatu likumā*, lai mikrouzņēmumi papildus jau noteiktajiem atvieglojumiem varētu sagatavot saīsināto bilanci, informāciju par uzņēmumu norādot bilances vai saīsinātās bilances beigās piezīmju veidā ar skaitļiem, tekstā vai tabulās;
- izstrādātas jaunas mikrouzņēmuma izaugsmi stimulējošas normas, nosakot, ka mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, ja tam ir stabils un vienmērīgs apgrozījuma pieaugums trīs gadu periodā, var izvēlēties nepiemērot nodokļa papildlikmi apgrozījumam, kā arī nodokļa papildlikmi par darbinieku skaita pārsniegumu gadījumā, ja mikrouzņēmuma darbinieku skaits pēdējo trīs taksācijas gadu laikā ir pakāpeniski palielinājies;
- ar 2014.gada 1.janvāri samazināta valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu likme – ja darba ņēmējs tiek apdrošināts visiem sociālās apdrošināšanas veidiem, par vienu procentpunktu – no 35,09 % uz 34,09% → darba devējs maksā 23,59% un darba ņēmējs 10,50%;
- pilnveidota EDS, paplašinot e-pakalpojumu koplietošanas platformā pieejamos autentifikācijas rīkus – no 2013.gada 9.jūlija visiem EDS lietotājiem ir iespējams autentificēties sistēmā, izmantojot vairāku Latvijas kredītiestāžu identifikatorus un paroles, izmantojot www.latvija.lv sniegto tehnisko risinājumu;
- ar 2013.gada 1.maiju izveidota savstarpējās saziņas platforma komunikācijai starp VID un nodokļu maksātāju – katram nodokļu maksātājam EDS profilā izveidota

pastkaste, uz kuru tiek nosūtīti VID izdotie administratīvie akti, lēmumi (arī nelabvēlīgie administratīvie akti), citi dokumenti un informācija.

Uzņēmējdarbības atbalsta instrumenti

Ekonomikas ministrija sniedza atbalstu komersantiem **nozīmīgu investīciju projektu īstenošanā**, izvērtējot lielo investīciju projektu dokumentāciju un attiecīga lēmuma projekta iesniegšanu Ministru kabinetā. Kopš iniciatīvas uzsākšanas līdz 2013.gada beigām Ministru kabinetā ir atbalstīti 25 lielo investīciju projekti par kopējo ieguldījumu summu 223,98 milj. latu. 2013.gadā Ministru kabinetā ir atbalstīti 20 lielo investīciju projekti, no kuriem lielāko ieguldījumu summa bija SIA „Kronospan Riga” ar ieguldījumu apjomu – 31,49 milj. latu; SIA „Latvijas mobilais telefons” ar ieguldījumu apjomu – 29 milj. latu; AS „Olainfarm” ar ieguldījumu apjomu – 22,94 milj. latu; AS „Latvijas Finieris” ar ieguldījumu apjomu – 17,7 milj. latu; AS „Rīgas piena kombināts” ar ieguldījumu apjomu – 11,68 milj. latu.

Pārskata gadā apstiprināta jauna, Latvijā vēl nebijusi atbalsta programma industriālo zonu izveidei un attīstībai Latvijas reģionos ***Atbalsts ieguldījumiem ražošanas telpu izveidei vai rekonstrukcijai***, paredzot 8 milj. latu (11,38 milj. euro) finansējumu, kas līdz 2015.gadam ļaus sniegt atbalstu vismaz 24 apstrādes rūpniecības uzņēmumiem. Projekta ietvaros tiks atbalstītas vienas vai vairāku ēku būvniecība, renovācija, vai rekonstrukcija, kas saistīta ar ražošanas ēku izveidi, lai veicinātu jaunu uzņēmumu un darbavietu izveidi Latvijas reģionos.

Privātā sektora ieguldījumu pētniecībā un attīstībā veicināšanai, attīstot jaunus produktus, pakalpojumus un tehnoloģijas, Ekonomikas ministrija 2013.gadā izstrādāja jaunu **uzņēmumu ienākuma nodokļa atvieglojuma iniciatīvu**, kas paredz noteiktām pētniecības un attīstības izmaksām piemērot vērtību palielinošu koeficientu 3. Minētā nodokļa atvieglojuma iniciatīva tika iestrādāta grozījumos likumā *Par uzņēmumu ienākuma nodokli*, kas pieņemti Saeimā 2013.gada 6.novembrī un stājas spēkā 2014.gada 1.jūlijā.

Lai veicinātu mikro, mazo un vidējo komersantu veidošanos un attīstību, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra (turpmāk – LIAA) īsteno ERAF līdzfinansētu programmu ***Biznesa inkubatori***. Aktivitātes mērķis ir veicināt jaunu, dzīvotspējīgu un konkurētspējīgu komersantu veidošanos un attīstību Latvijas reģionos, nodrošinot tos ar komercdarbībai nepieciešamo vidi un konsultatīvajiem pakalpojumiem. Uz 2013.gada 4.ceturkšņa beigām inkubācijas pakalpojumus saņēma 607 komersanti (t.sk. 190 komersanti saņēma virtuālās inkubācijas pakalpojumus). Minētie komersanti nodrošināja (saglabāja) 1 260 darba vietas. Biznesa inkubatoru sniegto atbalsta pakalpojumu nodrošināšanai programmas ietvaros pieejamais finansējums līdz 2014.gada beigām ir 28,75 milj. euro (t.sk. 24,44 milj. euro ERAF finansējums).

Nozīmīga loma **atbalsta instrumentu** īstenošanā ir VAS „Latvijas Attīstības finanšu institūcija Altum” (turpmāk – ALTUM), kuras nosaukums līdz 2014.gadam bija VAS „Latvijas Hipotēku un zemes banka” (turpmāk – Hipotēku banka). 2013.gadā Hipotēku banka nodrošināja šādu valsts atbalsta programmu ieviešanu:

- *Komersantu konkurētspējas uzlabošanas programmas;*
- atbalsts pašnodarbinātības un komercdarbības uzsākšanai jeb *Starta programma;*
- aizdevumi sīko (mikro), mazo un vidējo komersantu (MVU) un lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvo sabiedrību attīstības veicināšanas jeb *MVU izaugsmes aizdevumi;*
- *Apgrozāmo līdzekļu aizdevumu programma lauksaimniekiem;*
- *Latvijas un Šveices mikrokreditēšanas programma;*
- *Lauksaimniecības zemes iegādes kreditēšanas programma.*

ALTUM turpina īstenot Hipotēku bankas uzsāktās uzņēmējdarbības valsts atbalsta programmas, finansējot mikro, mazo un vidējo uzņēmumu attīstību, veicinot uzņēmējdarbības

uzsākšanu un atbalstot citas uzņēmējdarbības jomas ar mērķi uzlabot Latvijas ekonomiku un līdz ar to arī iedzīvotāju dzīves līmeni. Tāpat ALTUM līdzdarbojas jaunu valsts atbalsta programmu uzņēmējdarbībai izveidē. Kopš šobrīd aktīvo atbalsta programmu sākuma 2009.gadā uzņēmēju vajadzībām piešķirts 431 milj. *euro*, atbalstīti 5 086 Latvijas uzņēmēju projekti, palīdzot saglabāt esošās un radot tūkstošiem jaunu darbavietu. Kopumā lielākais piešķirto aizdevumu skaits ir lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē – 40% no kopējā aizdevumu skaita. Otra populārākā nozare ir apstrādes rūpniecība (20% no kopējā aizdevumu skaita), kurai seko tirdzniecība (13%). Detalizēta informācija par ALTUM atbalsta programmām pieejama mājaslapā www.atbalstaprogrammas.lv.

Latvijas Garantiju aģentūra (turpmāk – LGA) sniedz atbalstu komersantiem **garantiju, aizdevumu un riska kapitāla** formā. Konkurētspējas uzlabošanai LGA pārskata periodā piedāvāja uzņēmumiem šādus tiešos un netiešos finanšu atbalsta instrumentus.

Uzņēmumiem tiešā veidā sniegtie atbalsta instrumenti:

- kredītu garantijas, kuru mērķis ir palīdzēt komersantiem piesaistīt kredītresursus gadījumos, kad to rīcībā esošais nodrošinājums nav pietiekams kredītresursu saņemšanai;
- eksporta kredīta garantijas, kuru mērķis ir atbalstīt eksportētājus, sedzot ar eksporta darījumiem saistītos politiskos un komerciālos riskus;
- mezanīna aizdevumi, kuru mērķis ir sniegt ilgtermiņa finansējumu Latvijas komersantiem papildus bankas izsniegtajam aizdevumam situācijās, kad komersants nav spējis piesaistīt komercbankas finansējumu biznesa idejas īstenošanai nepieciešamajā apmērā.

Uzņēmumiem netiešā veidā (ar finanšu starpniekiem) sniegtie instrumenti:

- apgrozāmo līdzekļu aizdevumi un sēklas kapitāla investīcijas, lai sniegtu finansējumu biznesa koncepcijas sākotnējai izstrādei. Aizdevumi un investīcijas tiek sniegtas SIA „AIFP Imprimatur Capital Fund Management” pārvaldītā sēklas kapitāla fonda ietvaros;
- uzsākšanas kapitāla investīcijas, kuru mērķis ir nodrošināt finansējumu biznesa koncepcijas tālākai attīstīšanai, t.sk. tirgus testēšanai, mārketinga aktivitāšu ieviešanai. Investīcijas tiek sniegtas SIA „AIFP Imprimatur Capital Fund Management” pārvaldītā uzsākšanas kapitāla ietvaros;
- riska kapitāla investīcijas, kuru mērķis ir nodrošināt finansējumu komersantu izaugsmei un darbības paplašināšanai. Atbalstu sniedz SIA „BaltCap Management Latvia”.

Lai nodrošinātu riska kapitāla investīciju pieejamību uzņēmumu izaugsmei, kā arī sekmētu riska kapitāla nozares attīstību, 2013.gada 6.augustā tika izveidoti trīs jauni izaugsmes kapitāla fondi – *Expansion Capital Fund*, *FlyCap* un *ZGI-3*.

Investīciju piesaiste un eksporta veicināšana

Īstenojot *Latvijas preču un pakalpojumu eksporta veicināšanas un ārvalstu investīciju piesaistes pamatnostādnes 2013.–2019.gadam*, **ārvalstu tiešo investīciju piesaistes**

(POLARIS) procesa ietvaros noslēgti pieci līgumi ar pašvaldībām (Talsi, Tukums, Saldus, Bauska, Dobele). Notikušas 37 tikšanās ar pašvaldībām, pārrunājot mērķtiecīgas ārvalstu investīciju piesaistes jautājumus. LIAA sadarbībā ar Latvijas Pašvaldību savienību 2013.gada 27.novembrī uzsāka diskusiju – apmācību ciklu ar pašvaldībām, kas turpināsies 2014.gadā ar

mērķi sekmēt pašvaldību iesaisti potenciālo ārvalstu investoru piesaistes procesā, kā arī uzlabot pašvaldību darbinieku prasmes šajos jautājumos.

2013.gadā sadarbības ar zinātniskajām institūcijām ietvaros LIAA ir noslēgusi trīs POLARIS sadarbības līgumus – ar Rīgas Tehnisko universitāti, Liepājas Universitāti un Latvijas Lauksaimniecības universitāti.

Ārvalstu investīciju piesaistes metodoloģijas „POLARIS process” sadarbības veicināšanai, 2013.gada 5. un 6.septembrī notika *POLARIS Forums*, kurā POLARIS procesa dalībnieki apsprieda investīciju piesaistes jautājumus, t.sk. zīmolvēdības nozīmi gan nacionālā, gan pašvaldību un uzņēmumu līmenī, kā arī uzņēmējdarbības vides pilnveidošanas jautājumus.

Pārskata periodā LIAA veiksmīgi nodrošināja ienākošo investīciju projektu apkalpošanu – ir apstrādāti 532 investīciju informācijas pieprasījumi, proaktīvi sagatavoti 143 investīciju piedāvājumi, LIAA pārstāvēniecībā noorganizētas vizītes/tikšanās pie 95 potenciāliem investoriem un 157 potenciālo investoru vizītes/tikšanās Latvijā, strādāts ar 176 potenciālo investīciju projektiem, turpinot darbu gan ar iepriekšējos periodos uzsāktajiem investīciju projektiem (57), gan 2013.gadā uzsāktajiem projektiem (90), gan ar projektiem, kam tika veikta pēcapkalpošana (29 projektos veiktas 37 pēcapkalpošanas aktivitātes). Rezultātā 33 projektos ir pieņemts lēmums par to īstenošanu Latvijā.

Strādājot ar privāto sektoru, identificēti 27 jauni investīciju projekti, noslēgti līgumi ar 17 projektu īpašniekiem. Regulāri tiek nodrošināta privāto uzņēmēju un valsts investīciju projektu apkopošana, projektu „portfeļa” (datubāzes) veidošana un atjaunināšana un to virzība investoru piesaistei caur LIAA pārstāvēniecībām. Sagatavoti privāto investīciju projektu piedāvājumi, kas iesniegti vadošo biznesa asociāciju un uzņēmumu vadītājiem dažādās pasaules valstīs (Japāna, Azerbaidžāna, Irāna, Ķīna u.c.).

Pārskata periodā LIAA noorganizēja dalību 16 nacionālajos standos starptautiskajās izstādēs ārvalstīs. Izstādēs kopumā piedalījās 103 uzņēmumu pārstāvji. Papildus nacionālajiem stendiem sniegts atbalsts arī 50 uzņēmumu dalībai 24 starptautiskajās izstādēs ar individuāliem stendiem. Sniegtas aptuveni 2 500 konsultācijas ar eksportu saistītos jautājumos (konsultācijas par ārējiem tirgiem, biznesa partneru meklēšana, eksporta nosacījumi, Eiropas Savienības finanšu piesaistes jautājumi u.c.). Noorganizētas 34 dažādu nozaru un apjoma tirdzniecības misijas, kurās kopā piedalījušies 462 uzņēmēji. Pārskata periodā noorganizētas tikšanās ar atbilstoša profila un sadarbībā ieinteresētiem Latvijas uzņēmumiem 84 ārvalstu kompānijām, kas vēlas pirkt vai veikt pasūtījumus Latvijas uzņēmējiem, t.sk. 16 kompānijām no Japānas, 10 – no Norvēģijas, 10 – no Itālijas, 8 – no Dānijas, 6 – no Francijas u.c.

2013.gadā apstrādāti 794 pieprasījumi/ eksporta projekti un visvairāk pieprasījumu saņemts LIAA pārstāvēniecībā Vācijā (92), Japānā (56), Lielbritānijā (54), Zviedrijā (49), Francijā (46), Dānijā (39 pieprasījumi).

Uzņēmumi aktīvi turpina izmantot valsts atbalstu, lai piedalītos LIAA organizētajos eksporta un ārējās tirdzniecības semināros, tā 2013.gadā noorganizēti 34 semināri par ārējās tirdzniecības jautājumiem, kurus kopumā apmeklējuši 1 743 dalībnieki. Visi eksporta pakalpojumi uzņēmumiem tiek sniegti ciešā sadarbībā ar 14 Latvijas ārējām ekonomiskajām pārstāvēniecībām ārvalstīs – Vācijā, Polijā, Baltkrievijā, Lielbritānijā, Francijā, Dānijā, Nīderlandē, Japānā, Zviedrijā, Krievijā, Norvēģijā, Lietuvā, Ukrainā, Ķīnā.

Noorganizētas divas uzņēmēju kontaktbiržas ar LIAA Ārējo ekonomisko pārstāvēniecību vadītājiem un Eiropas Biznesa atbalsta tīkla (EEN) Latvijā darbiniekiem par eksporta iespējām prioritārajos ārvalstu tirgos. Pasākumos kopumā piedalījās 429 dalībnieki. Gads tika noslēgts ar *Biznesa forumu*, kura laikā interesenti ieguva informāciju par dažādiem atbalsta veidiem uzņēmējdarbības izaugsmes veicināšanai un konkurētspējas celšanai, tika diskutēts par pastāvošo globālo konkurenci un tās lomu uzņēmējdarbībā, kā arī par tendencēm inovatīvas uzņēmējdarbības uzsākšanā un eksporta stratēģijas izvēlē. Notika ārvalstu un Latvijas lektoru prezentācijas un trīs dažādas

paneldiskusijas par inovācijas radītām priekšrocībām globālās konkurences apstākļos, par Eiropas Savienības fondu finansējuma izmantošanu uzņēmuma attīstības nodrošināšanai, eksporta stratēģiju izvēli un valsts zīmola ietekmi uz to, kā arī par tendencēm inovatīvas uzņēmējdarbības uzsākšanā. Biznesa foruma ietvaros Latvijas uzņēmējiem bija iespēja arī saņemt individuālas LIAA ekspertu konsultācijas par Eiropas Savienības fondu atbalstu un pieejamo finansējumu uzņēmējdarbības un eksporta uzsākšanai un attīstīšanai. Pasākumā kopumā piedalījās 553 dalībnieki.

Ar svinīgu noslēguma pasākumu 2013.gada 11.decembrī noslēdzās ***Eksporta un Inovācijas balva 2013***, kas norisinājās jau devīto gadu pēc kārtas ar mērķi sekmēt Latvijas komersantu konkurētspēju Latvijas un ārvalstu tirgos, veicināt produktu eksporta apjoma un kvalitātes pieaugumu, produktu ar augstu pievienoto vērtību radīšanu, kā arī sekmēt inovāciju, izvērtējot komersantu rezultātus un atzinīgi novērtējot sekmīgākos komersantus un to produktus. Latvijas uzņēmumi, kas sasnieguši labus rezultātus jaunu un eksportspējīgu produktu ražošanā, vietējā tirgus nodrošināšanā ar augstas kvalitātes pašmāju ražojumiem, inovāciju ieviešanā un rūpnieciskā dizaina izstrādē, balvas sadalīja sešās kategorijās: ***Eksporta čempions***, ***Eksportspējīgākais komersants*** lielo un vidējo/ mazo komercsabiedrību grupā, ***Importa aizstājējprodukts***, ***Inovātīvākais produkts***, ***Rūpnieciskais dizains***.

Pārskata gadā turpinājās Latvijas ekspozīcijas sagatavošana izstādei ***World Expo 2015*** un 2013.gada 28.jūnijā tika izsludināts metu un ideju konkurss par Latvijas ekspozīcijas saturu un arhitektonisko veidolu, kura ietvaros tika saņemti desmit pieteikumi. Ekonomikas ministrija noslēdza iepirkuma līgumu par Latvijas nacionālā paviljona izveidi starptautiskajā izstādē ***World Expo 2015*** ar komandītsabiedrību „EXPO 2015”, kurā ietilpst SIA „Positivus Event”, SIA „MADE arhitekti”, Rolands Pēterkops un SIA „McCANN Rīga” ar projektu ***Ozols***. Latvijas paviljona ēka tiks veidota kā ozols ar plašu atvērto telpu zem koka lapotnes, kas izstādes apmeklētājiem ļaus piedzīvot Latvijas dabas sajūtu.

Inovācijas veicināšana

Pārskata gadā turpināta ***Inovatīvas uzņēmējdarbības motivācijas programmas*** īstenošana, kuras mērķis ir informēt un iedrošināt pēc iespējas plašāku sabiedrības daļu uzsākt uzņēmējdarbību, celt uzņēmējdarbības prestižu sabiedrības acīs, sekmēt sabiedrības izpratni par inovācijas lomu konkurētspējas veicināšanā, kā arī informēt sabiedrību par norisēm saistībā ar inovācijām un to potenciālu, tādējādi iedrošinot pievērsties inovatīvu risinājumu izstrādei un pielietošanai. Programmas ietvaros LIAA noorganizēja inovatīvo biznesa ideju konkursu ***Ideju kauss 2013***, apmācību kursu ciklu ***Uzņēmējs 5 dienās***, praktisko semināru ciklu ideju autoriem, pasākumu ciklu ***Tehniskās jaunrades dienas***, seminārus ***Inovācijas rosināšanai un tuvināšanai tirgum***, īstenota ***Mentoringa programma***, uzņēmējdarbību veicinoša televīzijas raidījuma ***Firmas noslēpums*** filmēšana u.c. pasākumi. 2013.gadā uzsākta jaunas aktivitātes īstenošana, kuras ietvaros tika organizēti tīklošanās semināri, lai interesentiem piedāvātu iespēju tikties ar dažādiem ekspertiem, esošajiem uzņēmējiem un radošo profesiju pārstāvjiem, kuri dalījās ar savu pieredzi par dažādu projektu, uzņēmumu un ideju attīstīšanu. Pārskata periodā norisinājās arī sagatavošanās darbi atsevišķu jaunu aktivitāšu ieviešanai, piemēram, ar mērķi Latvijā attīstīt Somijā radītās atvērtās inovācijas modeļa DEMOLA koncepciju. Vienlaikus tika veikti sagatavošanās darbi jaunas aktivitāte ieviešanai 2014.gadā, kas paredz sekmēt jaunu inovatīvu uzņēmumu (start-up) attīstību to agrīnajā attīstības stadijā, sniedzot biznesa ideju autoriem un uzņēmumu attīstītājiem nepieciešamās konsultācijas un zināšanas projektu sagatavošanai un īstenošanai, tostarp sniedzot atbalstu ārējo finanšu avotu piesaistei. Inovācijas portālā www.innovativelatvia.lv regulāri tiek ievietota jaunākā informācija par dažādām aktualitātēm, pilnveidota tā funkcionalitāte un uzlabota satura kvalitāte.

Viens no galvenajiem rīcības virzieniem Latvijas inovācijas sistēmas pilnveidošanai ir uzņēmumu un zinātnieku ilgtermiņa sadarbības platformas izveide. Uzņēmumu un zinātnieku ilgtermiņa sadarbības sekmēšana ietver pasākumus, kuru mērķis ir radīt labāku vidi pētniecības rezultātu komercializācijai. Šajā jomā nozīmīgākās aktivitātes 2013.gadā tika īstenotas valsts atbalsta programmu *Kompetences centri* un *Tehnoloģiju pārneses kontaktpunkti* ietvaros.

Programmas *Kompetences centri* ietvaros atbalsts tiek sniegts zinātnieku un komersantu sadarbībai kopīgu liela mēroga rūpniecisko pētījumu veikšanai un jaunu produktu un tehnoloģiju izstrādei. Visos sešos Kompetences centros kopumā ir iesaistīti 140 uzņēmumi un 15 zinātniskās institūcijas, kā arī pētījumu īstenošanā iesaistīti 323 zinātniskie darbinieki. Tāpat sniegts atbalsts arī astoņu *Tehnoloģiju pārneses kontaktpunktu* darbībai augstskolās. Visu Tehnoloģiju pārneses kontaktpunktu darbības rezultātā 2013.gadā sagatavoti 67 pētniecības projektu rezultātu komercializācijas piedāvājumi, iesniegti 55 patentu pieteikumi, no kuriem pieci bija starptautiskie patentu pieteikumi, sagatavoti un iesniegti divi citu rūpnieciskā īpašuma objektu (dizainparaugi, prototipi) pieteikumi, kā arī noslēgti 85 uzņēmumu un zinātnieku sadarbības līgumi par pasūtījumu pētījumu veikšanu, pētniecisko pakalpojumu sniegšanu un rūpnieciskā īpašuma vai tā lietošanas tiesību pārdošanu.

LIAA 2013.gadā turpināja sniegt finansējumu programmas *Jaunu produktu un tehnoloģiju ieviešana ražošanā* iesniegumu atlases 1. un 2.kārtā atbalstītajiem komersantu projektiem, kas paredz ieviest ražošanā jaunus vai nozīmīgi uzlabotus produktus, tehnoloģijas vai tehnoloģiskos procesus. Vienlaikus LIAA turpināja atbalstīt projektu īstenošanu programmā *Jaunu produktu un tehnoloģiju izstrāde – atbalsts rūpnieciskā īpašuma tiesību nostiprināšanai*. Abās programmās kopā noslēgti 122 līgumi par kopējo Eiropas Savienības struktūrfondu finansējumu 38,9 milj. *euro* un līdz 2013.gada beigām ir pabeigti 107 projekti par 32,9 milj. *euro*. Abās programmās kopā 2013.gadā projektu īstenošanai izmaksāti 5 milj. *euro*. Pārskata gadā LIAA uzsāka projektu iesniegumu pieņemšanu valsts atbalsta programmas *Augstas pievienotās vērtības investīcijas* 3.kārtā, kurā pieejams finansējums 56,9 milj. *euro* apmērā. Projektu atlases 3.kārtā atbalstīti 73 projektu pieteikumi par pieprasīto atbalsta apjomu 43 milj. *euro*. Vienlaikus Ministru kabinets 2013.gada 22.oktobrī atbalstīja Ekonomikas ministrijas ierosinājumu piešķirt papildus 34,15 milj. *euro* programmas 4.kārtas organizēšanai, tādējādi ļaujot atbalstīt plašāku uzņēmumu loku. Ministru kabinets lēma arī par atbalsta intensitātes palielināšanu vienam projektam no 35% līdz 45%, t.sk. vienojās, ka minimālais kopējo attiecināmo izmaksu apjoms vienam projektam ir samazināts līdz 50 tūkst. *euro*, bet maksimālais publiskā finansējuma apjoms vienai projekta iesniedzēja saistīto personu grupai tiek palielināts līdz 2,13 milj. *euro*.

Pārskata gadā turpinājās no Eiropas Savienības fondiem līdzfinansētās *Klasteru programmas* īstenošana, lai veicinātu nozares savstarpēji nesaistītu komersantu, pētniecības, izglītības un citu institūciju sadarbību, paaugstinātu nozaru un komersantu konkurētspēju, eksporta apjomus, sekmētu inovāciju un jaunu produktu veidošanos. Programmā atbalsts sniegts 11 klasteru projektiem, un tajos kopumā ir iesaistīti vismaz 300 komersanti, vairāk kā 20 izglītības un pētniecības iestādes, kā arī vairākas nevalstiskās organizācijas un pašvaldības. Kopējais programmas publiskais finansējums līdz 2015.gadam ir 4,84 milj. *euro*.

Tāpat pārskata gadā turpinājās projektu pieņemšana *Mikro, mazo un vidējo komersantu jaunu produktu un tehnoloģiju attīstības programmā* ar mērķi veicināt mikro, mazo un vidējo uzņēmumu inovācijas, jaunu produktu vai tehnoloģiju attīstības, tehnoloģiju pārneses konkurētspējas stiprināšanas aktivitātes. 2013.gada ietvaros programmā tika iesniegti 28 projektu pieteikumi, no kuriem atbalstīti 17 projekti par finansējuma apjomu 0,21 milj. *euro*.

2013.gadā norisinājās sagatavošanās darbi, lai uzsāktu Norvēģijas finanšu instrumenta programmas *Inovācijas „zaļās” ražošanas jomā* ieviešanu. Programmas mērķis ir palielināt „zaļo” komersantu konkurētspēju, veicinot videi draudzīgu risinājumu īstenošanu dažādās

nozārēs un attīstot „zaļās” inovācijas un „zaļo” uzņēmējdarbību. Programmas ietvaros paredzēts izveidot Tehnoloģiju inkubatoru, kas sniegs atbalstu tehnoloģisku biznesa ideju attīstībai to agrīnās attīstības fāzē. Tāpat programmas ietvaros paredzēts īstenot atklātu projektu iesniegumu konkursu, lai uzņēmējiem sniegtu atbalstu iekārtu iegādei, kas palīdz samazināt atkritumu un emisiju veidošanos un veicina videi draudzīgu risinājumu ieviešanu ražošanas procesā.

Plašāk par LIAA 2013.gadā paveikto iestādes mājaslapā www.liaa.gov.lv, sadaļā „Par LIAA – Publiskais pārskats”.

2.2.4. Tūrisma nozares attīstība

Budžeta programmas 25.00.00 „Uzņēmējdarbības un uz zināšanām balstītas ekonomikas veicināšana”, 30.00.00 „Tūrisma politikas ieviešana”, 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”, 62.06.00 „Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projekti (2007–2013)”, 67.06.00 „Eiropas Kopienas iniciatīvas projekti”, 69.06.00 „3.mērķa „Eiropas teritoriālā sadarbība” pārrobežu sadarbības projekti”

Latvijā tūrisma politika tiek veidota tā, lai sekmētu vietējā un starptautiskā tūrisma attīstību, panākot tūrisma nozares konkurētspējas palielināšanos un tūrisma pakalpojumu eksporta pieaugumu.

Tūrisma nozares izaugsmes sekmēšanai, sadarbojoties ar profesionālajām un reģionālajām tūrisma nozares apvienībām, kā arī citām iesaistītajām pusēm, Ekonomikas ministrija izstrādāja Latvijas tūrisma politikas plānošanas dokumentu – **Latvijas tūrisma attīstības pamatnostādnes 2014.–2020.gadam**. Izstrādātā tūrisma politika paredz veicināt vairākdienu ceļotāju skaita palielināšanos, mazināt sezonalitātes efektu, palielinot tūristu mītņu noslodzi ārpus noslogotākās vasaras sezonas, nodrošināt tūrisma produktu ienesīguma un ikgadēju tūrisma produktu eksporta pieaugumu.

Publiski pieejama ir Ekonomikas ministrijas uzturētā **Tūrisma aģentu un tūrisma operatoru (TATO) datubāze**, kurā jebkurš interesents var iepazīties ar interesējošo informāciju, veicot datu atlasī. TATO datubāze ir pieejama ministrijas mājaslapā <http://tato.em.gov.lv/>. 2013.gadā datubāzes datus aplūkoja 4 825 unikālie apmeklētāji. Datu apkopošana no ministrijas puses tiek veikta pēc pieprasījuma (2013.gadā – seši pieprasījumi). Tiek vērtēts tūrisma aģentu un operatoru pakalpojumu sniedzēju īpatsvars, kā arī komersantu skaits, kas ir nodrošinājis klientu iemaksātās naudas drošības garantiju. Pārskata gadā TATO reģistrēti 83 komersanti. Ekonomikas ministrija pagājušajā gadā kopumā sniegusi 278 konsultācijas saistībā ar tūrisma aģentu un operatoru darbību, normatīvo regulējumu, kā arī reģistrācijas kārtību TATO datubāzē.

Ministru kabinets 2013.gada 19.novembrī apstiprināja Ekonomikas ministrijas sagatavoto rīkojuma projektu, ar kuru visai **Jūrmalas pilsētas administratīvajai teritorijai**, izņemot Vārnukroga, Priedaines un Bražciema teritorijas, piešķirts **kūrorta statuss**. Iepriekš minētā statusa iegūšana kalpos par instrumentu, ar kura palīdzību pašvaldība varēs pārliecināt gan attiecīgās teritorijas tūrisma komersantus, gan potenciālos Latvijas un ārvalstu investorus, ka šajā teritorijā kūrortiestāžu darbība un veselības tūrisma pakalpojumi tiks attīstīti plānveidīgi un ilgtermiņā, popularizējot Jūrmalu kā pievilcīgu tūrisma galamērķi.

2013.gada 6.decembrī, desmito gadu pēc kārtas notika Ekonomikas ministrijas un Tūrisma attīstības valsts aģentūras (turpmāk – TAVA) organizētais **Latvijas Tūrisma forums**, kurš pulcēja tūrisma nozares pārstāvjus uz gada nozīmīgāko pasākumu tūrisma nozarē. Forumā laikā ne tikai ministrija un TAVA atskatījās uz aizvadīto gadu un ieskicēja plānotos darbus nākamajam periodam, bet arī dažādu jomu Latvijas un ārvalstu eksperti sniedza iedvesmojošu ieskatu par radošo industriju un radošās domāšanas nozīmi tūrisma pakalpojumu attīstībā un pievienotās vērtības radīšanā, kā arī ieskicēja Latvijas potenciālu un resursus kvalitatīvu, radošu tūrisma pakalpojumu virzībai tirgū.

Latvijas Tūrisma foruma 2013 noslēgumā tika apbalvoti **Latvijas veiksmīgākie jaunie tūrisma produkti** un labāko studentu zinātniskie darbi tūrisma jomā. Par konkursa **Latvijas veiksmīgākie jaunie tūrisma produkti** uzvarētājiem kļuva Dzīvā sudraba muzejs, Daugavpils Marka Rotko mākslas centrs, dabas tūrisma taka „Ainiņas briežu dārzs” un SIA „Šokolādes muzejs” grupu programma. Piešķirta arī **speciālbalsa** – aktīvā tūrisma centram „Kuršu vikingu apmetne”, kas Grobiņas novadā izveidots, pateicoties vietējo iedzīvotāju entuziasmam. Labāko studentu zinātnisko darbu konkursā 3.vietu ieguva Linda Tuvikene par bakalaura darbu *Latvijas tūrisma produktu piedāvājums un pieprasījums Baltijas valstu tūrisma izstādēs*, 2.vietu Silvija Stafecka par maģistra darbu *Latvijas motivējošā tūrisma tirgus Eiropā un rekomendācijas eksporta uzņēmumiem*, 1.vietu Kārlis Ivans par maģistra darbu *Tūrisma vietas mārketings Tukuma reģionā*.

Pārskata periodā TAVA nodrošināja **Latvijas tūrisma pakalpojumu kvalitātes sistēmas „Q-Latvia”** piešķiršanas procesu. 2013.gada 13.februārī TAVA organizētājā informatīvajā sapulcē pasniegtas kvalitātes zīmes viesnīcai „Dome Hotel & Spa”, „Art Hotel Laine” un Olimpiskā centra „Venstpils” viesnīcai. Savukārt 2013.gada 12.jūnija „Q-Latvia”

komisijas sēdē pieņemts lēmums piešķirt kvalitātes zīmes sešiem jauniem pretendentiem: tūrisma aģentūrai „FTB Latvia”, restorānam „Cafe Osiris”, viesnīcai „Skrundas muiža”, viesnīcai „Neiburgs”, Bauskas tūrisma informācijas centram, atpūtas parkam „Silene”. Atkārtoti trīs kvalitātes zīmes pasniegtas Valmieras tūrisma informācijas centram, pastaigu takām ar apskates un izziņas objektiem „Vienkoču parks” un viesnīcai „Mežotnes pils”. Pārskata gada 25.septembrī tika rīkota sanāksme ar Latvijas Veselības klasteri par veselības klastera biedru iesaistīšanos „Q-Latvia” kvalitātes sistēmā un par specifisko kritēriju izstrādi medicīnas tūrisma uzņēmumiem. Kvalitātes zīmes tika piešķirtas arī viesnīcai „Avalon Hotel”, Saldus Tūrisma informācijas centram, Jelgavas reģionālajam tūrisma

centram, „Viesistaba Vintage” restorāna pakalpojumiem, viesnīcai „Hotel Dinaburg”, bet atkārtoti viesnīcai „Park Hotel Latgola”, P/I „Kuldīgas Tūrisma attīstības centrs”, viesnīcai „Hotel Segevolde”, Liepājas reģiona tūrisma informācijas centram, tūrisma aģentūrai „Vanilla Travel”, Cēsu Kultūras un Tūrisma centram, viesnīcai „Hotel Eiropa”. Kopumā izsniegtas 39 kvalitātes zīmes, 15 pakalpojumu sniedzēji iesaistījušies sistēmā un gatavojas zīmes saņemšanai.

Latvijas tūrisma tēla atpazīstamībai un tās kā tūrisma galamērķa popularizēšanai TAVA 2013.gadā: nodrošināja dalību septiņās starptautiskajās tūrisma izstādēs; īstenoja mārketinga un reklāmas aktivitātes sešos mērķa tirgos (Krievijā, Vācijā, Somijā, Zviedrijā, Lietuvā un Igaunijā), kā arī tādos tirgos kā Lielbritānija, Ukraina, Baltkrievija, Beļģija, Čehija, Francija, Portugāle, Spānija, Ķīna, ASV, Norvēģija, Nīderlande, Ēģipte un Uzbekistāna; noorganizēja 27 ārvalstu plašsaziņas līdzekļu pārstāvju un tūroperatoru vizītes uz Latviju; nodrošināja dalību darbseminārā un kontaktbiržā *Baltic Connecting 2013* (Tallinā, Igaunija), kura mērķis ir veicināt interesi par Baltijas valstu tūrisma piedāvājumu; īstenoja Latvijas tūrisma zīmola popularizēšanas un augstas pievienotās vērtības/ specializēto tūrisma produktu veicināšanas pasākumus; nodrošināja desmit veidu tūrisma informatīvo materiālu un 12 tūrisma ziņu apkārtrakstu (www.greetingsfromlatvia.lv) izdošanu, nodrošināja sešu *Rīgu – Eiropas kultūras galvaspilsētu 2014* popularizējošu video materiālu angļu, krievu, un vācu valodās izgatavošanu.

Uzlabots Latvijas tūrisma valsts portāla www.latvia.travel dizains, saturs un funkcionalitāte, pilnveidotas divas mobilās aplikācijas. Kopīgi ar sadarbības partneriem noorganizēti desmit apmācību pasākumi un trīs infodienas Latvijas tūrisma nozares pārstāvjiem.

Lai veicinātu vietējā tūrisma attīstību, TAVA 2013.gadā turpināja vietējā tūrisma veicināšanas kampaņu *Atklāj Latviju no jauna!*, izgatavojot un pārraidot LTV1 20 video stāstus par visiem gadalaikiem, izveidojot 19 Latvijas jaunatklāšanas raidījumus „Te!”, kas

piesaistīja lielu skatītāju uzmanību. Raidījuma mērķis ir popularizēt Latvijas tūrisma ceļošanas iespējas ārpus tūrisma sezonas un apskatīt tūrisma nozari no dažādiem skatu punktiem, kā rezultātā raidījumā ietverta gan ar tūrisma saistītās infrastruktūras analīze, gan vietējo iedzīvotāju tradīcijas un attieksme, gan jaunas ceļošanas idejas. Raidījumā tika demonstrēta mobilā aplikācija *latvia.travel* un vairākkārt sižetā iesaistījās labas gribas vēstneši, veicinot kampaņas atpazīstamību. Kampaņas popularizēšanai no 2013.gada 8.-10.februārim starptautiskajā tūrisma izstādē *Balttour 2013* tika organizēts TAVA stands, kurā TAVA pārstāvji izplatīja Latvijas

reģionu tūrisma kartes un sniedza informāciju vietējai auditorijai par ceļošanas iespējām Latvijā. Izstādes laikā tika sniegta informācija par kampaņas *Atklāj Latviju no jauna!* ideju, norisi un tālākiem plāniem, noritēja sarunas ar reģionālajiem tūrisma pārstāvjiem par sadarbības iespējām kampaņas popularizēšanā un īstenošanā. Pārskata gada beigās kampaņas *Atklāj Latviju no jauna!* www.facebook.com profilam bija 995 sekotāji un www.draugiem.lv profilam 10 676 sekotāji.

Baltijas valstu tūrisma objektu popularizēšanai īstenots Eiropas Komisijas iniciatīvas projekts *Eiropas izcilākie tūristu galamērķi VI* (EDEN VI), kas jau vairākus gadus Latvijā tiek organizēts, lai veicinātu ilgtspējīga un līdzsvarota tūrisma attīstību. Projekta ietvaros TAVA sadarbībā ar biedrību „Latvijas Cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācija „SUSTENTO”” veica pētījumu par tūrisma objektu pieejamību cilvēkiem ar īpašām vajadzībām un Latvijas 100 populārāko tūrisma

objektu apsekošanu. Pamatojoties uz pētījuma rezultātiem, izveidota tūrisma karte. 2013.gada 10.maijā organizēta informatīva konference par tūrisma pieejamību cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, piedaloties ārvalstu lektoriem. Organizēts projektu konkurss par tūrisma pieejamību cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, kurā bija pieteikti pieci galamērķi – Jūrmala, Sigulda, Jelgava, Liepāja un Daugavpils, par Eiropas izcilāko tūrisma galamērķi Latvijā kļuva Liepāja. Organizēta žurnālistu vizīte uz EDEN VI projekta galamērķi, kā arī izgatavotas EDEN VI projekta galamērķus popularizējošas video filmas un suvenīri – galda spēles EDEN VI projekta popularizēšanai tūrisma informācijas centros. Plašāka informācija par TAVA īstenotajām aktivitātēm iestādes mājaslapā <http://www.tava.gov.lv/lv>.

Pārskata periodā turpinājās projektu īstenošana aktivitātē *Valsts nozīmes pilsētībūvniecības pieminekļu saglabāšana, atjaunošana un infrastruktūras pielāgošana tūrisma produkta attīstībai*, tādējādi veicinot gan vietējo, gan ārvalstu tūrisma. Kopā tiek īstenots 21 projekts ar ERAF līdzfinansējumu 9,1 milj. latu (12,9 milj. euro) apmērā, no tiem līdz 2013.gada beigām noslēgti 18 projekti ar kopējo ERAF finansējumu 6,2 milj. latu (8,8 milj. euro). Savukārt velotūrisma attīstībai paredzēts finansējums aktivitātes *Nacionālās nozīmes velotūrisma produkta attīstība* ietvaros, kur līdz 2013.gada beigām tika noslēgti seši projekti par kopējo ERAF finansējumu 3,25 milj. latu (4,6 milj. euro), izveidojot veloceļu infrastruktūru Tukumā, Dobelē, Siguldā, Rīgā, Liepājā un Ventspilī.

2.2.5. Ārējo ekonomisko attiecību un tirdzniecības politikas veicināšana

Budžeta programmas 28.00.00 „Ārējās ekonomiskās politikas ieviešana”, 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”

Ārējās ekonomiskās politikas koordinācijas padomei, kuras priekšsēdētāja vietnieks ir ekonomikas ministrs, pārskata gadā ir notikušas sešas sēdes, kurās izskatīta un apstiprināta informācija par Latvijas ekonomiskajām interesēm Centrālāzijas reģiona valstīs, ASV un Kanādā, apspriests jautājums par Latvijas valsts ārējā ekonomiskā tēla veidošanu un turpmāko nepieciešamo rīcību, izvērtētas 2015.gadā gaidāmās Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē prioritātes un aktualitātes, kā arī izskatīts jautājums par Latvijas Republikas diplomātisko pārstāvniecību tīkla attīstību līdz 2020.gadam un jauno politikas iniciatīvu *Līdzinvestīcijas industriju attīstībai*.

Aktivizējot ekonomisko sadarbību ar Latvijai prioritārajiem un potenciālajiem eksporta tirgiem noslēgto divpusējo ekonomiskās sadarbības līgumu ietvaros, 2013. gadā organizētas septiņas Starpvaldību komisijas/ Apvienotās komitejas (ar Moldovu, Azerbaidžānu, Kazahstānu, Armēniju, Uzbekistānu, Baltkrieviju, Tadžikistānu). Visās notikušajās Starpvaldību komisiju/ Apvienoto komiteju sēdēs piedalījās uzņēmēji, kā arī paralēli tām norisinājās biznesa forumi vai apaļā galda diskusijas. Vienlaikus nodrošināta dalība un Ekonomikas ministrijas interešu pārstāvība Latvijas – Krievijas starpvaldību komisijas ekonomisko jautājumu darba grupas sēdē un Latvijas – Krievijas Starpvaldību komisijā. 2013.gada 21.novembrī Latvijas – Krievijas Starpvaldību komisijas Ekonomiskās, zinātniski tehniskās, humanitārās un kultūras sadarbības jomās 6.sēdes ietvaros apstiprināta *Latvijas – Krievijas Rīcības programma Eiropas Savienības un Krievijas iniciatīvas „Partnerība modernizācijai” ietvaros*, kas paredz virkni sadarbības projektu dažādās jomās.

Nemot vērā, ka Starpvaldību komisiju/ Apvienoto komiteju formāts, kas izveidots noslēgto ekonomiskās sadarbības līgumu ietvaros, pierādījis sevi kā efektīvu instrumentu ekonomiskās sadarbības jautājumu risināšanā ar virkni sadarbības valstīm, notiek darbs pie starpvalstu ekonomiskās sadarbības līgumu projektu izstrādes un to saskaņošanas ar Turcijas Republiku, Kataras Valsti un Apvienotajiem Arābu Emirātiem.

Lai veicinātu starpinstitucionālo sadarbību 2013.gadā Ekonomikas ministrija ir noslēgusi vienošanos par sadarbību tūrisma jomā ar Kazahstānas Republikas Industrijas un jauno tehnoloģiju ministriju, kā arī saprašanās memorandu par pasākumiem divpusējo tirdzniecības attiecību paplašināšanai ar Uzbekistānas Republikas Ārējo ekonomisko sakaru, investīciju un tirdzniecības ministriju. Lai veicinātu ekonomisko sadarbību ar Krievijas Federācijas reģioniem ir izstrādātas ekonomiskās sadarbības vienošanās starp Ekonomikas ministriju un Ivanovas apgabala valdību, Jaroslavas apgabala valdību, kā arī Kalugas apgabala valdību.

Uzlabojot starptautisko līgumtiesisko bāzi, Indonēzijā 2013.gada nogalē aizvadītājā Pasauls Tirdzniecības organizācijas (turpmāk – PTO) 9. Ministru konferencē pieņemti desmit lēmumi trīs nozīmīgos PTO Dohas attīstības sarunu raunda pīlāros (tirdzniecības veicināšana, lauksaimniecība un attīstības jautājumi), kas pēc ekonomistu aplēsēm sniegs ieguldījumu globālajā tirdzniecībā 1 trilj. ASV dolāru apmērā un radīs 20 milj. jaunu darbavietu. Par Latvijai centrālo vienošanos uzskatāms jaunais *PTO Tirdzniecības veicināšanas līgums*, kas paredz administratīvo šķēršļu mazināšanu pārrobežu tirdzniecībā, harmonizējot importa un eksporta procedūras, modernizējot muitas procedūras u.tml.

2013.gada septembrī parafēts *Eiropas Savienības – Singapūras Brīvās tirdzniecības līgums*, bet novembrī *Eiropas Savienības – Gruzijas Asociācijas līgums* un *Eiropas Savienības – Moldovas Asociācijas līgums*, kas sevī ietver Brīvās tirdzniecības līgumus.

Doti mandāti Eiropas Komisijai sarunu uzsākšanai par Tirdzniecības un investīciju partnerības līgumu ar ASV, Investīciju aizsardzības līgumu ar Ķīnu, kā arī Pakalpojumu tirdzniecības nolīgumu (TISA) ar ieinteresētajām PTO dalībvalstīm. Tika grozīti sarunu

mandāti ar Dienvidaustrumāzijas reģiona valstīm (Malaizija, Vjetnama, Indonēzija, Filipīnas, Taizeme, Bruneja), lai Brīvās tirdzniecības līgumu sarunu ietvaros iekļautu investīciju aizsardzības jautājumus. 2013.gadā tika uzsākta Eiropas Savienības – Peru un Kolumbijas, kā arī Eiropas Savienības – Centrālamerikas valstu (Hondurasa, Nikaragva, Panama, Kostarika, Salvadora un Gvatemala) Brīvās tirdzniecības nolīgumu pagaidu piemērošana līdz tie tiks pilnībā ratificēti Eiropas Savienības dalībvalstu nacionālajos parlamentos.

2.2.6. Iekšējā tirgus attīstības veicināšana, konkurences nodrošināšana un patērētāju tiesību aizsardzība

Budžeta programmas 26.00.00 „Godīgas konkurences nodrošināšana, iekšējā tirgus un patērētāju tiesību aizsardzība” (26.01.00 „Iekšējais tirgus un patērētāju tiesību aizsardzība”, 26.02.00 „Konkurences politikas ieviešana”, 01.00.00 „Sabiedrisko pakalpojumu regulēšana”, 26.04.00 „Atbilstības novērtēšana un kvalitātes nodrošināšana”), 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”, 67.06.00 „Eiropas Kopienas iniciatīvas projekti”

Liekšējā tirgus un patērētāju tiesību aizsardzība

Pārskata gadā izstrādāts, Ministru kabinetā atbalstīts un iesniegts izskatīšanai Saeimā likumprojekts ***Kredītbiroju likums***, kurā noteikti kredītbiroja darbības un kredītinformācijas apstrādes nosacījumi, kredītinformācijas glabāšanas termiņi, kā arī kredītinformācijas izsniegšanas noteikumi un atbildība par kredītinformācijas apstrādi. Kredītbiroji būs speciāli licencēti komersanti un to darbības mērķis būs apstrādāt datus, kas ļautu saimnieciskās darbības veicējiem, kas ir kredītbiroja dalībnieki, pirms līguma noslēgšanas novērtēt iespējamā klienta kredītspēju (spēju uzņemties finansiālās saistības). Likumprojektā paredzēts, ka kredītbiroji būs tiesīgi apkopot kredītinformāciju no kreditoriem (saimnieciskās darbības veicējiem) par saistību izpildes pārkāpumiem (parādiem), kā arī no attiecīgām Valsts informācijas sistēmām, kuru informācija jau patreiz tiek ņemta vērā, vērtējot personas kredītspēju.

Izstrādāti priekšlikumi patērētāju kreditēšanas jomas pilnveidošanai un Ministru kabinetā atbalstīti grozījumi ***Patērētāju tiesību aizsardzības likumā***, kas stiprinās patērētāju aizsardzību patērētāju kreditēšanas jomā, ierobežojot gada procentu likmes maksimālo apmēru, nokavējuma procentu pieaugumu un kredītu izsniegšanas laiku, tādējādi pasargājot patērētāju no pārmērīgu un nesamērīgu augstu kopējo kredīta izmaksu veidošanās, kā arī novēršot gadījumus, kad patērētāji kredītus saņem nepārdomāti vai impulsu vadīti.

Ministru kabinetā atbalstīti arī grozījumi ***Negodīgas komercprakses aizlieguma likumā*** un ***Reklāmas likumā***, kas paredz jaunu sodu politiku patērētāju tiesību aizsardzības un preču un pakalpojumu drošuma jomā, lai nodrošinātu ātru un efektīvu pārkāpumu novēršanu. Ar šiem normatīvajiem aktiem optimizēts un atvieglots uzraudzības iestāžu darbs saistībā ar komercprakses un reklāmas atbilstības normatīvo aktu prasībām izvērtēšanu un spēju efektīvi reaģēt uz iespējamiem likumpārkāpumiem, iestādes darbībā liekot uzsvāru uz pārkāpumiem, kas ir būtiski un rada lielāku kaitējumu patērētāju ekonomiskajām interesēm (iestādes darba prioritizēšana un pārkāpumu efektīvāka novēršana).

Pārskata periodā koordinēta iniciatīvas ***Godīgs eiro ieviešs*** īstenošana, lai rosinātu komersantus un to organizācijas veikt precīzu cenu pārrēķinu un nepaaugstināt cenas *euro* ieviešanas dēļ. Veikts cenu monitorings, lai novērotu cenu svārstības pirms *euro* ieviešanas un tās laikā un identificētu nepamatotu un spekulatīvu cenu kāpumu tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas vietās. Stiprināta uzraudzības iestāžu – Patērētāju tiesību aizsardzības centra un Konkurences padomes – kapacitāte, nodrošinot *Latvijas Nacionālajā euro ieviešanas plānā* iekļauto uzdevumu izpildi patērētāju tiesību aizsardzībai, efektīvai tirgus uzraudzībai un godīgai konkurencei, kā arī mazināta iespējamā aizliegto vienošanos ietekme uz inflāciju. Nodrošinātas tirgus uzraudzības aktivitātes tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas vietās, kontrolējot, vai cena norādīta atbilstoši normatīvo aktu prasībām, proti, vai valūtas pārrēķins veikts atbilstoši kursam un godīgi veikta cenu noapaļošana.

Ministrija izveidotais Latvijas **SOLVIT koordinācijas centrs** 2013.gadā ir saņēmis 59 lietas, no kurām 32 lietas atbilda SOLVIT lietu risināšanas kritērijiem – lēmumu ir pieņēmusi valsts iestāde, valsts iestāde atrodas citā Eiropas Savienības dalībvalstī (pārrobežu elements), ir pārkāptas Eiropas Savienības tiesību normas (regulas, direktīvas u.tml.). SOLVIT centram iesniegto sūdzību skaits 2013.gadā ir strauji pieaudzis, salīdzinot ar 2012.gadu un lielākā daļa SOLVIT lietu saistītas ar personu brīvu kustību Eiropas Savienībā (uzturēšanās atļaujas, vīzas un sociālā nodrošinātība), uzņēmumu iesniegto sūdzību skaits joprojām relatīvi mazs.

Patērētāju tiesību aizsardzības īstenošanas nodrošināšanai Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (turpmāk – PTAC) 2013.gadā īstenoja astoņus **preču/ pakalpojumu drošuma un atbilstības uzlabošanas projektus** būvizstrādājumu, transportējamo spiedieniekārtu, elektropreču, mašīnietārtu, individuālo aizsardzības līdzekļu, rotaļlietu, kā arī vispārējā preču un pakalpojuma drošuma jomā. PTAC īstenoja arī desmit **projektus patērētāju ekonomisko interešu aizsardzībai**: kolektīvā iepirkšanās tiešsaistē, patērētāju kreditēšana, automašīnu noma, autoskolu pakalpojumi, komercprakse/ reklāma preču iegādei ārpus patstāvīgās tirdzniecības vietas, uztura bagātinātāju piedāvāšana, sadzīves atkritumu apsaimniekošana, cenu salīdzināšanas mājaslapas, aviobiļešu cenu norādīšana tiešsaistē, preču un pakalpojumu cenu norādīšanas jomā uzraudzība saistībā ar *euro* ieviešanu. Īstenots **Euro cenu uzraudzības projekts**, kura ietvaros 2013.gada augustā veiktas 633 informatīvas pārbaudes un sniegtas vairāk kā 250 konsultācijas gan e-pastā, gan telefoniski ar mērķi informēt komersantus par prasībām, kuras drīz stāsies spēkā, un pārbaudīt cenu norādīšanu objektos, kur cenas paralēli jau tika atspoguļotas. Papildus tika novadīti 13 semināri komersantiem (t.sk. Finanšu ministrijas organizētajās *Euro dienās* Ventspilī, Liepājā un Daugavpilī) un četras apmācības uzraudzības dienestu darbiniekiem. No 2013.gada 1.oktobra līdz gada beigām PTAC un Patērētāju interešu aizstāvības asociācija kopā veica vismaz 11 533 cenu norādīšanas *euro* pārbaudes, 716 objektos ir veiktas atkārtotas pārbaudes un pieņemti 19 administratīvā pārkāpuma lēmumi. Nodrošināta arī aktīva PTAC līdzdalība normatīvā regulējuma pilnveidošanā, sniedzot atzinumus un priekšlikumus par izstrādātajiem likumprojektiem un Ministru kabineta noteikumu projektiem.

Piedaloties Starptautiskā patērētāju aizsardzības sadarbības tīkla (ICPEN) kopīgajās aktivitātēs, PTAC uzsāka pētīt un apzināt situāciju, kas saistīta ar esošu vai iespējamu mazāk aizsargātās patērētāju grupas, proti, **bērnu, ekonomisko interešu aizskārumu**, piedāvājot bērniem spēles tiešsaistes vidē. Projekta ietvaros pārbaudītas 17 interneta vietnes, kurās piedāvātas bērniem paredzētas spēles tiešsaistē. Kopumā pārbaudītas 60 bērniem paredzētās tiešsaistes spēles, no kurām 19 spēles atzītas par produktiem, kuru piedāvāšana un/vai izmantošana varētu ietekmēt patērētāju ekonomisko rīcību (maksas produkti). Pamatojoties uz veiktajās pārbaudēs konstatēto, ir uzsāktas četras administratīvās lietas.

Pārskata periodā veikta 916 tirdzniecības, ražošanas un pakalpojumu sniegšanas vietu **pārbaude/ apsekojums**, veikta fasēto preču kontrole 40 uzņēmumos, 93 bīstamo iekārtu uzraudzības pārbaudes un mērīšanas līdzekļu pārbaudes 90 uzņēmumos. Izsniegta (pārreģistrēta) 51 licence kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai.

Par patērētāju tiesību pārkāpumiem 2013.gadā izskatīti 2 244 patērētāju **iesniegumi/ sūdzības**, sniegtas 35 026 konsultācijas. Patērētāju pārrobežu sūdzību risināšanā izskatītas 217 sūdzības un sniegtas 677 konsultācijas. Izskatītas 264 administratīvo pārkāpumu lietas un piemērots naudas sods 66 890 latu apmērā.

Pārskata periodā PTAC ir veicis būtisku un pastāvīgu ieguldījumu **patērētāju informēšanā un izglītošanā**: konsultācijas klātienē, informatīvas aktivitātes dažādos semināros un pasākumos, efektīva un regulāra sadarbība ar Latvijas plašsaziņas līdzekļiem. Kopumā pārskata periodā sniegti 335 ziņojumi plašsaziņas līdzekļiem (intervijas, komentāri, viedokļi),

aktuālākās tēmas – nebanku kreditēšana, ārpustiesas parādu atgūšanas pakalpojumu sniedzēju licencēšana, *euro* ieviešana un cenu uzraudzības kārtība paralēlās cenu atspoguļošanas periodā, PTAC pieņemtie lēmumi, slēpošanas trases un to drošums u.c. Organizēti seši uzņēmēju informēšanas pasākumi. Par būtisku sabiedrības informēšanas un izglītošanas platformu uzskatāma PTAC mājaslapa, kur atrodama arī plašāka informācija par PTAC darbību <http://www.ptac.gov.lv>.

Konkurences politikas īstenošana

Konkurences padome **konkurences aizsardzības jomā** 2013.gadā pieņēma 40 lēmumus, no kuriem 20 gadījumos ir veiktas izmeklēšanas smagāko *Konkurences likuma* pārkāpumu (aizliegto vienošanos un dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas) apstākļu noskaidrošanai, 20 gadījumos ir izskatīta tirgus dalībnieku apvienošanās. Konkurences likuma pārkāpumus Konkurences padome konstatēja 12 lēmumos un par to 44 uzņēmumiem piemēroti naudas sodi kopumā 3 775 254,95 latu apmērā.

Pārskata periodā pabeigta **uzraudzība šādos tirgus sektoros**: farmācijas un laboratorisko izmeklējumu tirgus uzraudzība saistībā ar ģimenes ārstu darbību; veterināro zāļu ražošanas un vairumtirdzniecības tirgus uzraudzība; autogāzes tirgus uzraudzība; medicīnisko ierīču publisko iepirkumu tirgus uzraudzība; elektroenerģijas tirdzniecības brīvajā tirgū uzraudzība; velkoņu pakalpojumu tirgus uzraudzība; mācību grāmatu izdošanas un realizācijas (mazumtirdzniecības un vairumtirdzniecības) tirgus uzraudzība; siltuma piegādes tirgus Jūrmalas pilsētā uzraudzība; AS „Latvenergo” siltumenerģijas cenu noteikšanas Rīgas siltumenerģijas vairumtirdzniecības tirgū uzraudzība; metroloģijas pakalpojumu tirgus uzraudzība; zāļu asinsrites sistēmas slimību ārstēšanai realizācijas tirgus uzraudzība; kuģu radīto naftas atkritumu tirgus uzraudzība; skaistumkopšanas un sadzīves preču tirgus uzraudzība; piena piegādes līgumu nosacījumu tirgus; reģionālā zāļu mazumtirdzniecības tirgus izpēte Siguldas pilsētā.

Konkurences padome aktīvi piedalījās **normatīvā regulējuma pilnveidošanā**, sniedzot atzinumus un priekšlikumus par izstrādātajiem likumprojektiem un Ministru kabineta noteikumu projektiem ar mērķi mazināt administratīvos šķēršļus un veicināt konkurenci par labu patērētājiem. Pārskata periodā veikti arī **sabiedrības informēšanas pasākumi** – organizētas tikšanās ar tirgus dalībniekiem, sniedzot konsultācijas par konkurences tiesību piemērošanas jautājumiem, izplatīta informācija plašsaziņas līdzekļiem par Konkurences padomes pieņemtajiem lēmumiem un citām aktualitātēm, rīkoti semināri un konferences uzņēmēju, kā arī valsts un pašvaldību iestāžu darbinieku izglītošanai. Konkurences padome piedalījās arī starptautiskajās aktivitātēs – sagatavota informācija un sniegta atbildes par Latvijas konkurences politikas jautājumiem vairākām starptautiskām organizācijām, piedaloties starptautiskajās konferencēs, līdzdarbojoties Eiropas konkurences tīkla (ECN) un Eiropas Padomes Konkurences jautājumu darba grupās u.c. Plašāka informācija par Konkurences padomes darbību iestādes mājaslapā <http://www.kp.gov.lv/lv/par-konkurences-padomi/publikacijas>.

Atbilstības novērtēšana un kvalitātes nodrošināšana

Lai nodrošinātu produktu un pakalpojumu atbilstību, sekmējot komersantu konkurētspējas pieaugumu un starpvalstu tirdzniecības šķēršļu mazināšanu, nacionālo standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas institūciju funkcijas un uzdevumus veic Ekonomikas ministrijas pārraudzībā esošās kapitālsabiedrības SIA „Standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas centrs” neatkarīgās struktūrvienības: Standartizācijas birojs, Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs un Metroloģijas birojs.

Standartizācija

Standartizācijas biroja (turpmāk – LVS) prioritārie darbības virzieni ir standartizācijas informācijas izplatīšana, Latvijas standartu fonda papildināšana un uzturēšana, sadarbība ar

starptautiskajām un Eiropas Savienības valstu nacionālajām standartizācijas organizācijām. Pārskata periodā **Latvijas standarta statusā ir adaptēts 1 431 Eiropas standarts**. LVS ieviestā automātiskā informācijas elektroniskā izziņošanas sistēma sniedz bezmaksas pakalpojumu – *Ikmēneša ziņojums par Latvijas standarta statusā reģistrētajiem standartiem un atceltajiem Latvijas standartiem* – klientu interesējošās jomās 550 pastāvīgajiem klientiem katru mēnesi.

2013.gada aprīlī sadarbībā ar SIA „Lursoft IT” uzsākts projekts par **uzlabojumiem LVS IT sistēmās**. Projekta īstenošanas rezultātā tiks nodrošināta ērta un pārskatāma informācija par standartiem, to sasaiste ar likumdošanu, izstrādes projektu procesiem, saistītajiem standartiem un būtiskākā informācija par interesējošo standartu. Informācija par standartu izstrādi, standartu tehniskajām komitejām, projektu posmiem, jaunākajiem standartiem būs iespējams aplūkot vienotā sistēmā, ar ātriem un saistītiem meklētājiem, tādā veidā ietaupot laika un cilvēku resursus. Ar jaunās sistēmas ieviešanu plānots paplašināt pakalpojumu klāstu, piemēram, būs iespējams lasīt standartus klientam ērtā veidā, piedāvāt piekļuvi produktiem, ieviest Eiropā labāko praksi pakalpojumu sniegšanā un izstrādāt aizvien jaunus pakalpojumus, kas atvieglos standartu iegādi, ieviešanu, izstrādi un adaptēšanu Latvijā.

Pasaules Standartu dienas 2013 ietvaros LVS organizēja pasākumu, piedaloties Standartizācijas tehnisko komiteju biedriem, lai kopīgi iepazītos ar standartizācijas jaunumiem un dalītos pieredzē. Standartizāciju tehniskās komitejas ir būtisks atbalsts Latvijas uzņēmējdarbībai, jo tajās iesaistās paši uzņēmēji, lai ar standartu palīdzību pilnveidotu savas pārstāvētās jomas. Standartizācijas tehniskās komitejas spēj ietekmēt standartizācijas procesu ne tikai Latvijā, bet arī Eiropā un starptautiskajās organizācijās.

Baltijas Standartizācijas forums laikā, kas norisinājās 2013.gada septembrī, Latvijas, Lietuvas, Igaunijas un Polijas standartizācijas pārstāvji apsprieda aktuālos jautājumus standartizācijas jomā, t.sk. svarīgākās tēmas Eiropas un Baltijas līmenī, izskatīja Eiropas likumdošanu, kā arī pārrunāja būtiskākos jautājumus starptautiskās standartizācijas līmenī. Standartizācijas biroja mājaslapa <http://www.samc.lv/lv/lvs-birojs.html>.

Akreditācija

Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs (turpmāk – LATAK) 2013.gadā ir nodrošinājis nacionālās akreditācijas sistēmas darbību saskaņā ar Eiropas akreditācijas kooperācijas (EA) Daudzpusējās atzīšanas līgumu (MLA), likumu *Par atbilstības novērtēšanu* un saistītajiem normatīvajiem aktiem, novērtējot, akreditējot un uzraugot testēšanas un kalibrēšanas laboratorijas un sertificēšanas un inspicēšanas institūcijas, veicinot nacionālo laboratoriju līdzdalību starptautisko starplaboratoriju salīdzinošās testēšanas programmās un organizējot prasmes pārbaudes, pārstāvot Latviju starptautiskajās akreditācijas organizācijās, kā arī uzturot un aktualizējot akreditēto institūciju informatīvo bāzi.

Nacionālajā akreditācijas sistēmā 2013.gadā **akreditācijas statuss uzturēts 243 institūcijām**. LATAK arī turpina sniegt akreditācijas pakalpojumus Ukrainā, Krievijā, Azerbaidžānā un Kazahstānā.

LATAK sadarbojas ar Lietuvas, Igaunijas, Baltkrievijas, Uzbekistānas, Moldovas un Ukrainas akreditācijas institūcijām noslēgto sadarbības līgumu ietvaros, kas nosaka ekspertu apmaiņu un apmācību, pieredzes apmaiņu par akreditācijas procedūrām un prasmes pārbaužu programmu kopīgu organizēšanu.

Pārskata periodā tika uzsākts **Vācijas, Latvijas un Gruzijas kopīgs Twinning projekts**, kura mērķis ir ieviest nepieciešamās procedūras, lai Gruzija apliecinātu savas atbilstības novērtēšanas un kvalitātes nodrošināšanas infrastruktūras atbilstību pieņemtajam kvalitātes

līmenim Eiropā un starptautiskajā apritē. LATAK mājaslapa <http://www.samc.lv/lv/latak-birojs.html>.

Metroloģija

Metroloģijas birojs pārskata gadā nodrošināja un attīstīja mērījumu ticamību un izsekojamību. Veikta deviņu Nacionālo mērvienību etalonu kalibrēšana Eiropas Savienības nacionālajos metroloģijas institūtos, kā arī izpildītas etalonu uzturēšanas procedūras. 2013.gadā tika izvērtēta atbilstība un sertificēts 21 mērlīdzekļu tips. Turpināta Metroloģijas biroja sadarbība ar Latvijas metroloģijas institūcijām. Sniegtas konsultācijas reglamentētās metroloģijas jautājumos.

Turpināta sadarbība ar Eiropas nacionālo metroloģijas institūciju asociāciju (EURAMET), Starptautisko reglamentētās metroloģijas organizāciju (OIML), Eiropas reglamentētās metroloģijas kooperāciju (WELMEC), kā arī ar Lietuvas un Igaunijas metroloģijas institūcijām. Metroloģijas biroja mājaslapa <http://www.samc.lv/lv/latmb-birojs.html>.

2.2.7. Enerģētikas nozares attīstība

Budžeta programmas 29.00.00 „Enerģētikas politika”, 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”, 60.06.00 „Eiropas komunikāciju tīklu projekti”, 61.06.00 „Kohēzijas fonda projekti (2007-2013)”, 67.06.00 „Eiropas Kopienas iniciatīvas projekti”

Ekonomikas ministrija 2013.gadā turpināja darbu pie **enerģētikas politikas reformas**, izvērtējot līdzšinējo enerģētikas politikas īstenošanu, valsts īstenotos politikas instrumentus, atbalsta apmērus un efektivitāti, kā arī prognozes par enerģijas izmaksām. Lai nodrošinātu Latvijas energoapgādes sistēmas spēju elastīgi un efektīvi integrēties reģiona un Eiropas Savienības enerģijas tirgos, tika izstrādāts ilgtermiņa redzējums par enerģētikas sektora attīstību – informatīvais ziņojums par enerģētikas politikas plānošanas vadlīnijām laika periodā līdz 2030.gadam – **Latvijas Enerģētikas ilgtermiņa stratēģija 2030 – konkurētspējīga enerģētika sabiedrībai** (turpmāk – *Stratēģija 2030*), kā galveno mērķi enerģētikas sektorā nosakot konkurētspējīgu ekonomiku, energoapgādes drošību un ilgtspējīgu enerģētiku. *Stratēģijā 2030* ir formulēti uzdevumi, lai veicinātu konkurētspējīgu ekonomiku, veidojot sabalansētu, efektīvu, ekonomiski, sociāli un ekoloģiski pamatotu, uz tirgus principiem balstītu enerģētikas politiku, kas nodrošina Latvijas ekonomikas tālāko attīstību, tās konkurētspēju reģionā un pasaulē un sabiedrības labklājību. *Stratēģijā 2030* enerģētikas sektora attīstība tiek skatīta arī kontekstā ar klimata politiku – Eiropas Savienībai saistošo ietvaru siltumnīcu efekta gāzu emisiju samazināšanai. Enerģētikas sektora attīstības prognozes veiktas, balstoties uz valsts tautsaimniecības attīstības prognozēm, tostarp demogrāfijas, iekšzemes kopprodukta un nozaru attīstības tendencēm.

Pārskata periodā notika aktīva diskusija, definējot konkrētus enerģētikas un tās apakšnozaru attīstības pasākumus, lielos enerģētikas infrastruktūras projektus un valsts mērķus energoresursu un energoapgādes drošības noteikšanai. Īstenoti pasākumi elektroenerģijas apgādes kvalitātes, pieslēgumu jaudas palielināšanai un jaunu pieslēgumu nodrošināšanai industriālajiem objektiem. Turpinātas iepriekšējos gados uzsāktās sadales tīklu kabelizācijas un automatizācijas programmas, kas vērstas uz elektroapgādes drošuma palielināšanu. Apstiprināti grozījumi **Elektroenerģijas tirgus likumā** un no tā izrietošajos normatīvajos aktos, turpinot elektroenerģijas tirgus atvēršanu. Lai veidotu efektīvu elektroenerģijas tirgu, paaugstinātu elektroenerģijas apgādes drošību un veicinātu investīciju pieplūdi elektroenerģijas infrastruktūras sistēmai, līdz 2015.gada 1.janvārim Latvijā tiks pabeigta elektroenerģijas tirgus atvēršana. Attiecībā uz dabasgāzes tirgus liberalizāciju Saeimā tika apstiprināti grozījumi **Enerģētikas likumā**, kas paredz nodalīt: (1) prasības, kurām jāstājas spēkā 2014.gada 3.aprīlī, beidzoties „jauna tirgus” atkāpei – nodrošinot brīvu trešo pušu pieeju Latvijas dabasgāzes sistēmai un grāmatvedības nodalīšanu; (2) prasības,

kuras atliek līdz brīdim, kad Latvija būs tieši starpsavienota ar jebkuras Eiropas Savienības dalībvalsti, izņemot Igaunijas, Lietuvas un Somijas dabasgāzes sistēmu, vai dominējošā piegādātāja daļa kopējā Latvijas dabasgāzes patēriņā samazināsies un būs zem 75% (kad beigsies „izolēta tirgus” atkāpe), bet ne vēlāk kā 2017.gada 3.aprīlī. Būtiskākās prasības, kuras plānots ieviest ar 2017.gada 3.aprīlī – pārvades sistēmas operatoru un sadales sistēmas operatoru nodalīšana.

Ministru kabinets 2013.gada 8.janvārī apstiprināja Ekonomikas ministrijas sagatavoto informatīvo ziņojumu *Par elektroenerģijas cenu pieauguma riskiem un to ierobežošanu*, kurā tika identificēti, ka līdzšinējie atbalsta mehānismi nav bijuši pietiekami efektīvi un Latvijā ieviestā obligātā iepirkuma ietekme uz elektroenerģijas kopējo cenu periodā līdz 2020.gadam var ietekmēt arī visu elektroenerģijas lietotāju maksāspēju. Lai novērstu iepriekš minēto ietekmi, tika izstrādāts un 2013.gada 9.aprīlī Ministru kabinetā izskatīts *Rīcības plāns elektroenerģijas kopējās cenas pieauguma risku ierobežošanai*, kas ietver pasākumus, lai ierobežotu obligātā iepirkuma komponentes pieaugumu, kā arī pasākumus koģenerācijas staciju un elektrostaciju, kas darbojas obligātā iepirkuma ietvaros, pastiprinātai uzraudzībai.

Ministru kabinets 2013.gada 30.jūlijā pieņēma grozījumus Ministru kabineta 2009.gada 10.marta noteikumos Nr.221 *Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu un cenu noteikšanu, ražojot elektroenerģiju koģenerācijā*, samazinot atbalsta intensitāti, nodrošinot elektroenerģijas ražošanā nepieciešamā dabasgāzes apjoma samazināšanos, lai neveicināt elektroenerģijas ražošanu, ja elektroenerģijas cena būs zema, bet dabasgāzes cena augsta. Rezultātā piedāvātās izmaiņas samazināja obligātā iepirkuma izmaksājamās atbalsta summas apmēru, sākot ar 2014.gadu, kamēr koģenerācijas stacijas ar uzstādīto elektrisko jaudu virs četriem megavatiem saņems atbalstu obligātā iepirkuma ietvaros.

Pārskata gadā tika izveidots jauns mehānisms, izstrādājot un pieņemot *Subsidētās elektroenerģijas nodokļa likumu*. Minētā mehānisma ietvaros laika periodā līdz 2017.gadam obligātā iepirkuma komponente tiek saglabāta esošā līmenī – 2,69 centi/kWh, nodrošinot, ka obligātā iepirkuma radītās izmaksas laika periodā no 2014.gada 1.aprīļa līdz 2017.gada 31.martam kompensēs gan elektroenerģijas galalietotāji, gan valsts budžeta maksājumi. Lai to nodrošinātu, valsts budžetā iekļāva līdzekļus 147,41 milj. euro apmērā. Savukārt, lai valsts budžetā būtu šāds papildu līdzekļu apjoms un mehānisms būtu fiskāli neitrāls, ar 2014.gada 1.janvāri tiek ieviests jauns nodoklis enerģijas ražotājiem, kas saņēmuši atbalstu obligātā iepirkuma ietvaros vai garantētās maksas par elektrostacijā uzstādīto jaudu veidā – *subsidētās elektroenerģijas nodoklis*. Pašlaik notiek minētā mehānisma saskaņošana ar Eiropas Komisiju par tā atbilstību iekšējam tirgum.

Saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 30.1.panta pirmo daļu no 2014.gada 1.janvāra Latvijā ieviesta *elektroenerģijas neto norēķinu sistēma*, kas ir kārtība, kādā kārtojami maksājumi par patērēto elektroenerģiju un kādā sadales sistēmas operators veic ieskaitu par mājtsaimniecības lietotāja patērēto elektroenerģiju un saražoto elektroenerģiju, kas nodota sadales sistēmas operatora tīklā. Ja saskaņā ar patērētā un saražotā elektroenerģijas apjoma aprēķinu mājtsaimniecības lietotājs sadales sistēmas operatora tīklā ir nodevis vairāk elektroenerģijas nekā patērējis, attiecīgo elektroenerģijas apjomu ieskaita nākamajā elektroenerģijas norēķinu periodā kalendāra gada ietvaros.

Pamatojoties uz Enerģētikas likuma 72.panta otrajā daļā noteikto, Ekonomikas ministrija katru gadu līdz 1.jūnijam izsludina atklātu konkursu par *drošības rezervju pakalpojumu* sniegšanu. Atklātā konkursa nolikumā tiek iekļauts aprēķinātais nepieciešamais drošības rezervju apjoms tīrā importa dienas vidējam daudzumam 90 dienām, kā to nosaka Padomes 2009.gada 14.septembra Direktīvas 2009/119/EK, ar ko dalībvalstīm uzliek pienākumu uzturēt jēlnaftas un/ vai naftas produktu obligātas rezerves, nosacījums, ka dalībvalstij Eiropas Savienības teritorijā ir jānodrošina naftas krājumu apjoms, kurš ir lielāks no diviem piedāvātajiem Eiropas Komisijas aprēķinu variantiem – 90 dienām tīrā importa dienas vidējam daudzumam vai 61 dienai dienas vidējam iekšzemes patēriņam. 2013.gada

izsludinātā atklātā konkursa „Drošības rezervju pakalpojuma sniegšana valsts (Latvijas Republikas) naftas produktu rezervju izveidei” (iepirkuma identifikācijas Nr. EM 2013/03) rezultātā Ekonomikas ministrija ar 10 komersantiem noslēdza divas vispārīgās vienošanās un 15 līgumus par drošības rezervju pakalpojuma sniegšanu valsts naftas produktu rezervju izveidei, tādējādi nodrošinot, ka Latvijas Republika uztur šādus naftas produktu krājumus:

- I kategorija (benzīns) 61 494,28 tonnas;
- II kategorija (dīzeļdegviela) 257 993,20 tonnas;
- III kategorija (mazuts) 16 470 tonnas.

Saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem naftas rezervju uzglabāšana tiek veikta līdz 2014.gada 30.jūnijam Latvijas Republikas, Dānijas Karalistes, Igaunijas Republikas, Lietuvas Republikas, Somijas Republikas, Beļģijas Karalistes un Nīderlandes Karalistes teritorijā.

Vienlaicīgi pārskata periodā tika turpināts aktīvas sarunas ar enerģētikas nozares nevalstiskajām organizācijām, lai izstrādātu efektīvākus, caurspīdīgākus, skaidrākus un tirgus principiem atbilstošus atbalsta mehānismus. Izvērtēta **situācija biodegvielas ražošanas nozarē**, izstrādājot grozījumus normatīvajos aktos par benzīna un dīzeļdegvielas atbilstības novērtēšanu un normatīvajos aktos par biodegvielas kvalitātes prasībām, atbilstības novērtēšanu, tirgus uzraudzību un patērētāju informēšanas kārtību, lai nodrošinātu, ka ar 2014.gada 1.aprīli dīzeļdegvielai tiek noteikts obligātais 6,5-7% biodīzeļdegvielas piejaukums (pēc tilpuma). Izstrādāti priekšlikumi grozījumiem normatīvajos aktos, lai nodrošinātu to atbilstību *Latvijas nacionālajā reformu programmā „ES 2020” stratēģijas īstenošanai* iekļautajam Latvijas mērķim attiecībā uz atjaunojamās enerģijas īpatsvaru transportā, kā arī to, ka valsts finanšu atbalsts par biodegvielu ražošanu un patēriņa veicināšanu ir pieļaujams tikai attiecībā uz tādām biodegvielām, kas atbilst normatīvajos aktos par ilgtspējības kritērijiem noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā **jauno energoefektivitātes direktīvu** (Eiropas Parlamenta un Padomes 2012.gada 25.oktobra Direktīva 2012/27/ES par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK), kas stājas spēkā 2012.gada 4.decembrī, pārskata periodā ir veikta virkne darbību saskaņā ar izstrādāto **Koncepciju par energoefektivitātes direktīvas prasību pārņemšanu normatīvajos aktos**, t.sk. izstrādāti grozījumi *Publisko iepirkumu likumā*, sagatavots un publiskots to **apsildāmo un/ vai dzesējamo tiešās pārvaldes iestāžu ēku saraksts**, kuru kopējā izmantojamā platība ir lielāka par 500 m², ietverot informāciju par ēku platību un energoefektivitātes līmeni, kā arī sagatavots un iesniegts Eiropas Komisijā **Ziņojums par valsts obligāto energoefektivitātes mērķi un tā sasniegšanas izvēlēto risinājumu**.

2013.gadā turpinājās projektu īstenošana Eiropas Savienības fondu līdzfinansētās aktivitātes **Pasākumi centralizētās siltumapgādes sistēmu efektivitātes paaugstināšanai** ietvaros. Līdz gada beigām pabeigta 30 projektu īstenošana ar kopējo Kohēzijas fonda finansējumu 11,85 milj. latu apmērā, īstenošanas stadijā bija 74 projekti ar paredzēto Kohēzijas fonda finansējumu 38,15 milj. latu (54,28 milj. *euro*) apmērā, kā arī apstiprināti bija 17 projektu iesniegumi, kuru pieprasītais Kohēzijas fonda finansējums bija 9 milj. latu (12,8 milj. *euro*). Savukārt aktivitātes **Atjaunojamo energoresursu izmantojošu koģenerācijas elektrostaciju attīstība** ietvaros pabeigta ir lielākā daļa projektu (septiņi projekti ar kopējo Kohēzijas fonda finansējumu 11,48 milj. latu) un īstenošanā vēl ir trīs projekti ar kopējo Kohēzijas fonda finansējumu 9,3 milj. latu (13,23 milj. *euro*) apmērā. Aktivitāšu ietvaros plānots uzstādīt vai atjaunot atjaunojamās energoresursus izmantojošas tehnoloģiskās iekārtas ar kopējo siltuma jaudu 353 MW un elektrisko jaudu 36 MWel, kā arī rekonstruēt un izbūvēt siltumtrases 168 km garumā.

2.2.8. Mājokļu politikas ieviešana

Budžeta programmas 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”, 62.06.00 „Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projekti (2007–2013)”

Mājokļu politikas pilnveidošanai, lai nodrošinātu dzīvojamo māju kvalitatīvu apsaimniekošanu un pārvaldīšanu, pārskata periodā ir pieņemti grozījumi vairākos mājokļu politiku regulējošos normatīvajos aktos. Grozījumi ***Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumā*** paredz noteikt lēmumu pieņemšanas kārtību ar pārvaldīšanu saistītos jautājumos dzīvojamās mājās, kas nav sadalītas dzīvokļu īpašumos, precizēt regulējumu attiecībā uz pārvaldnieka maiņu un pārvaldnieka pienākumus attiecībā uz saistību izpildes kontroli. Mājokļu jomā tika turpināts risināt vairākas problēmas, ar kurām māju pārvaldnieki, iedzīvotāji un komunālo pakalpojumu sniedzēji sastopas ikdienā un kuru atrisināšanai nepieciešams pilnveidot normatīvo regulējumu, piemēram, precizēt dzīvokļu īpašnieku pienākumus (norēķini par saņemtajiem pakalpojumiem, parādu kontrole un atgūšana, kā arī kārtība, kā tiek segti citi izdevumi). Viens no aktuālajiem jautājumiem saistībā ar dzīvojamo māju pārvaldīšanu ir tiešie norēķini ar pakalpojumu sniedzēju. Izstrādātie grozījumi ***Dzīvokļa īpašuma likumā*** precizē ar kuru brīdi dzīvokļa īpašuma ieguvējam, kas nonācis tā īpašumā izsoles ceļā, ir pienākums norēķināties par pārvaldīšanas izdevumiem un pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu, kā arī tiek noteikti dzīvokļa īpašuma atsavināšanas nosacījumi, lai izvairītos no tā, ka dzīvokļa īpašuma atsavināšanas rezultātā palielinātos dzīvojamās mājas parāds par pakalpojumiem. Tāpat ir izstrādāts likumprojekts ***Dzīvojamo telpu īres likums***.

Ekonomikas ministrija turpina uzturēt ***Dzīvojamo māju pārvaldnieku reģistru***, kura mērķis ir veicināt konkurētspējīgu un kvalitatīvu dzīvojamo māju pārvaldīšanu. Minētā reģistra galvenais uzdevums ir nodrošināt aktuālu informāciju par personām, kas nodarbojas vai vēlas nodarboties ar dzīvojamo māju pārvaldīšanu un atbilst pārvaldniekam likumā izvirzītajiem kritērijiem pārvaldīšanas darbību veikšanai. Dzīvojamo māju pārvaldnieku reģistrā 2012. un 2013.gadā kopā ir reģistrēti 562 pārvaldnieki. Informācija par Dzīvojamo māju pārvaldnieku reģistru (t.sk. ieraksti par pārvaldnieka piedāvātajiem pakalpojumiem, pakalpojumu sniegšanas teritoriju, pārvaldnieka vai tā darbinieku kvalifikāciju un praktisko darba pieredzi dzīvojamo māju pārvaldīšanā u.c.) pieejama Būvniecības informācijas sistēmā (https://bis.gov.lv/bisp/lv/house_managers).

Mājokļu tirgus darbības pilnveidošanai un ēku energoefektivitātes regulējuma uzlabošanai ar 2013.gada 9.janvāri stājās spēkā ***Ēku energoefektivitātes likums***, kura mērķis ir veicināt energoresursu racionālu izmantošanu, informējot sabiedrību par ēku enerģijas patēriņu, kā arī uzlabojot ēku energoefektivitāti. Pārskata periodā tika izstrādāti un pieņemti likumam pakārtotie Ministru kabineta 2013.gada 25.jūnija noteikumi Nr.348 ***Ēkas energoefektivitātes aprēķina metode***, 2013.gada 9.jūlija noteikumi Nr.383 ***Noteikumi par ēku energosertifikāciju*** un noteikumi Nr.382 ***Noteikumi par neatkarīgiem ekspertiem ēku energoefektivitātes jomā***. Informācija par neatkarīgajiem ekspertiem ēku energoefektivitātes jomā ir pieejama Ekonomikas ministrijas mājaslapā (<http://em.gov.lv/em/2nd/?cat=30272>).

Ekonomikas ministrija aktīvi līdzdarbojas programmas ***Inteligentā Enerģija Eiropai*** projektā, kura mērķis ir dalībvalstu sadarbības sekmēšana ēku energoefektivitātes direktīvas ieviešanai (*Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/31/ES*).

Pilnveidojot risinājumus energoefektivitātes uzlabošanai, tika sagatavots un Ministru kabinetā 2013.gada 4.jūnijā izskatīts informatīvais ziņojums par ***ēku renovācijas finansēšanas risinājumiem*** un 2013.gada 18.septembrī pieņemts informatīvais ziņojums par ***Eiropas Savienības fondu finanšu resursu izmantošanu un standarta risinājumiem sērijveida daudzdzīvokļu dzīvojamo māju energoefektivitātes uzlabošanā***.

Lai veicinātu labo praksi ēku energoefektivitātes jomā, sadarbībā ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju un žurnālu „Būvinženieris” organizēts konkurss ***Energoefektīvākā ēka Latvijā 2013***, nosakot energoefektīvākās ēkas šādās nominācijās –

Energoefektīvākā sabiedriskā ēka (1.vieta – Ērgļu profesionālās vidusskolas dienesta viesnīca, Ērgļu novads, Ērgļi, Lauksaimniecības iela 14), *Energoefektīvākā industriālā ēka* (1.vieta – SIA „Skonto Plan Ltd” ražotne, Tukums, Rūpniecības iela 6), *Energoefektīvākā renovētā daudzdzīvokļu ēka* (1.vieta – daudzdzīvokļu dzīvojamai ēka Saldū, Jelgavas ielā 13), *Energoefektīvākā daudzdzīvokļu ēka* (1.vieta – jaunbūve Rīgā, Antonijas ielā 16a), *Energoefektīvākā viengimenes ēka* (1.vieta – Ventspils, Priežu iela 11a).

Aktivitātes *Daudzdzīvokļu māju siltumnoturības uzlabošanas pasākumi* ieviešanas ietvaros 2013.gadā lielākā daļa no Eiropas Savienības fondu finansētajiem projektiem bija īstenošanas stadijā, uz pārskata perioda beigām īstenošanas stadijā bija 597 projekti ar kopējo publisko finansējumu 40,9 milj. latu (58,2 milj. euro) apmērā, pabeigti – 317 projekti ar kopējo publisko finansējumu 16 milj. latu. Jaunas projektu atlases kārtas netika plānotas, jo 2013.gada vidū tika iesniegti projektu iesniegumi par visu aktivitātē pieejamo finansējumu, līdz ar to 2013.gada 31.jūlijā daudzdzīvokļu māju siltināšanas projektu iesniegumu pieņemšana tika pārtraukta. Siltumenerģijas ietaupījums renovētajās daudzdzīvokļu dzīvojamās ēkās ir no 30 – 60% no iepriekš patērētās siltumenerģijas.

Lielākā daļa no aktivitātes *Sociālo dzīvojamo māju siltumnoturības pasākumi* ietvaros apstiprinātajiem projektiem ir jau pabeigta (49 projekti ar publisko finansējumu 3,28 milj. latu apmērā), īstenošanā ir vēl septiņi projekti ar kopējo publisko finansējumu 0,6 milj. latu (0,85 milj. euro). Abas no Eiropas Savienības fondiem finansētās aktivitātes paredz atbalstīt mājokļu energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu īstenošanu, tādējādi samazinot siltumenerģijas patēriņu un nodrošinot dzīvojamā fonda ilgtspēju.

2.2.9. Būvniecība nozares attīstība

Budžeta programmas 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”, 62.06.00 „Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projekti (2007–2013)”

Būvniecības nozares politikas pilnveidošanai 2013.gadā tika pieņemts **jaunais Būvniecības likums**, kas stāsies spēkā 2014.gada 1.oktobrī. Jaunajā likumā ietvertas vairākas nozīmīgas regulējuma izmaiņas, kas turpmāk ļaus ātrāk, efektīvāk un atbildīgāk organizēt un nodrošināt būvniecības procesu.

2013.gada nogalē par pašu aktuālāko uzdevumu kļuva **sabiedrisko/ sabiedriski nozīmīgu ēku drošības audits, augstāku drošības un kvalitātes standartu nodrošināšana** un valsts uzraudzības sistēmas pilnveidošana. Tika sagatavoti un izsludināti starpinstitūciju saskaņošanai 11 Ministru kabineta noteikumu projekti, kas paredz apjomīgas izmaiņas būvniecības regulējumā, lai stiprinātu kvalitātes, drošības un atbildības prasības nozarē, īpaši attiecībā uz sabiedriski nozīmīgajām ēkām.

Pārskata periodā tika īstenots arī **Eirokeksa standartu nacionālais ieviešanas plāns 2013.-2014.gadam**. Pilnveidojot būvizstrādājumu aprites regulējumu, lai nodrošinātu *Būvizstrādājumu regulas* (Eiropas Parlamenta un Padomes 2011.gada 9.marta Regula (ES) Nr.305/2011) noteikto būvizstrādājumu tirgus uzraudzības prasību ieviešanu, tika pieņemti Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumi Nr.701 **Būvizstrādājumu tirgus uzraudzības kārtība** un Eiropas tehniskā novērtējuma sistēmas ieviešanai – Ministru kabineta 2013.gada 29.oktobra noteikumi Nr.1185 **Noteikumi par Eiropas tehnisko novērtējumu**.

Ekonomikas ministrija nodrošina **būvprakses un arhitekta prakses sertifikātu reģistra** (persona var pretendēt uz būvprakses vai arhitekta prakses sertifikātu vienā vai vairākās sertificēšanas jomās, ja tā ir ieguvusi izglītību arhitektūras vai attiecīgā inženierzinātnes specialitātē un atbilst prasībām attiecībā uz prakses ilgumu), **būvkomersantu reģistra** (komersantam ir jāreģistrējas būvkomersantu reģistrā, lai veiktu komercdarbību vienā vai vairākās būvniecības jomās, kurās fiziskajai personai patstāvīgai darbībai ir nepieciešams būvprakses vai arhitekta prakses sertifikāts), **būvinspektoru reģistra** (būvniecības kontroli vietējās pašvaldības administratīvajā teritorijā ir tiesīgas veikt būvvaldes amatpersonas, kuras reģistrētas būvinspektoru reģistrā) un **neatkarīgu ekspertu**

reģistra (tiesības izsniegt ēkas vai tās daļas energosertifikātu vai pagaidu sertifikātu ir neatkarīgam ekspertam (energoauditoram) – fiziskajai personai, kura saņēmusi tās kompetenci ēku energoefektivitātes jomā apliecināšu lēmumu/ sertifikātu); tiesības izsniegt ēkas vai tās daļas pagaidu sertifikātu ir neatkarīgam ekspertam (būvniecības speciālistam) – fiziskajai personai, kurai ir noteiktas jomas būvprakses sertifikāts vai arhitekta prakses sertifikāts un par kura kompetenci veikt neatkarīga eksperta (būvspeciālista) pakalpojumus ir lēmusi sertificēšanas institūcija) uzturēšanu un reģistru datu publisku pieejamību **Būvniecības informācijas sistēmā** www.bis.gov.lv.

2013.gadā tika turpināta **Būvniecības informācijas sistēmas (BIS)** projekta izstrāde, kura mērķis ir nodrošināt elektronisku būvniecības dokumentācijas apriti, sabiedrības vajadzības pēc informācijas par būvniecības procesiem, vienādu pieeju lēmumu pieņemšanā par būvniecību un vienādu likumu interpretāciju visā Latvijas teritorijā. BIS garantēs, ka pasūtītājiem un būvniecības uzraudzības iestādēm – pašvaldību būvvaldēm, Ekonomikas ministrijai – ir pieejami visi nepieciešamie dokumenti un ziņas no valsts informācijas sistēmām, kas attiecas uz konkrēto būvi. BIS paredz, ka dokumenti būs elektroniskā formā un arī komunikāciju starp uzraudzības iestādēm, pasūtītāju un būvkomersantu varēs veikt elektroniski.

2.2.10. Valsts kapitāla daļu pārvaldības uzlabošana

Budžeta programma 31.00.00 „Nozares politiku veidošana un vadība”

Mērķtiecīgi turpinot valsts, pašvaldību un citu atvasinātu publisko personu komercdarbības nosacījumu un to kapitāla daļu pārvaldības uzlabošanas reformu saskaņā ar *Publisko personu komercdarbības koncepciju* un *Valsts kapitāla daļu pārvaldības koncepciju*, Ekonomikas ministrija izstrādāja likumprojektu **Publisko personu kapitālsabiedrību un kapitāla daļu pārvaldības likums**, kā arī grozījumus vēl piecos saistītajos likumos. Ņemot vērā, ka publisko personu kapitāla daļu pārvaldības reforma paredz principiāli jaunu pieeju un izstrādāts pilnīgi jauns normatīvais regulējums, reformu īstenošanu un Ekonomikas ministrijas pārvaldībā esošo kapitālsabiedrību izvērtējumu plānots turpināt 2014.gadā.

2.3. Veiktie pētījumi

Ekonomikas ministrija 2013.gadā veica astoņus, uzsāka divus un turpināja piecus pētījumus:

Administratīvo prasību izvērtējums nodokļu jomā un priekšlikumu izstrāde uzņēmējiem administratīvā sloga nodokļu jomā samazināšanai

Pētījuma mērķis – identificēt pārlietu birokrātiskas un administratīvo slogu radošas normatīvo aktu prasības (pēc principa „soli pa solim”), apzināt Latvijas uzņēmēju praksi administratīvo formalitāšu kārtošana nodokļu jomas valsts pārvaldes iestādēs, un sagatavot priekšlikumus uzņēmējdarbības vides uzlabošanas pasākumiem, ko iekļaut Uzņēmējdarbības vides uzlabošanas pasākumu plānā. Administratīvo prasību „soli pa solim” vērtējums nodokļu jomā paredzēja novērtēt, vai informācija (t.i. atskaites, deklarācijas, pavadošie dokumenti), kas jāsniedz uzņēmumam nodokļu jomas valsts pārvaldes uzraugošajās institūcijās, tiek dublēta, vai attiecīgās prasības satur pārlietu birokrātiskas un administratīvo slogu radošas prasības, vai minēto prasību izpilde tiktu pildīta bez regulējuma pastāvēšanas un kādas ir iespējas šo administratīvo slogu uzņēmējam samazināt, veicot gan konsultācijas ar nozaru speciālistiem, gan apzinot praksi ārvalstīs.

Pētījuma veicējs – SIA „Ernst & Young Baltic”.

Līguma summa ar PVN – 13 902,90 lati.

Galvenie rezultāti – iegūtie rezultāti un izvirzītie priekšlikumi tika izmantoti, lai izstrādātu konkrētus pasākumus nodokļu jomas pilnveidošanai un uzņēmēju saimnieciskās darbības

atvieglošanai, kārtojot formalitātes valsts pārvaldes iestādēs nodokļu jomā. Priekšlikumi iestrādāti Uzņēmējdarbības vides uzlabošanas pasākumu plānā 2014.-2015.gadam.

Uzņēmējdarbības un inovācijas atbalsta programmu ietekmes izvērtējums un priekšlikumu izstrāde atbalsta sistēmas pilnveidošanai

Pētījuma mērķis – novērtēt īstenoto atbalsta programmu sasniegto un plānoto rezultātu ietekmi uz uzņēmumu konkurētspēju un inovācijas veicināšanu, izvērtēt atbalsta programmu intervences pamatotību un efektivitāti, sagatavot priekšlikumus uzņēmējdarbības un inovācijas atbalsta sistēmas pilnveidošanai.

Līguma summa ar PVN – 19 718,16 lati.

Pētījuma veicējs – SIA „Ernst & Young Baltic”.

Galvenie rezultāti – apkopoti dati par uzņēmējdarbības veicināšanas un inovācijas attīstības atbalsta programmu atbalstīto projektu tiešiem rezultātiem, veikta atbalsta saņēmēju aptauja un novērtēta saņemtā atbalsta ietekme uz uzņēmumu konkurētspēju un inovācijas attīstību. Apzināts atbalsta saņēmēju viedoklis par nepieciešamo atbalstu uzņēmējdarbības konkurētspējas paaugstināšanai un inovācijai, par galvenajām problēmām vai trūkumiem, ar ko atbalsta saņēmēji saskārušies atbalstīto projektu īstenošanā. Sniegti priekšlikumi jauniem pasākumiem vai esošo atbalsta aktivitāšu pilnveidošanai uzņēmējdarbības un inovācijas sekmēšanai.

Uzņēmumu aptauja par administratīvo procedūru ietekmi uz uzņēmējdarbības vidi Latvijā

Pētījuma mērķis – ar stratificētās vienkāršās nejaušās izlases metodes palīdzību izzināt Latvijas uzņēmēju viedokli par valsts un pašvaldību administratīvajām procedūrām, īpašu uzmanību pievēršot e-pakalpojumu ieviešanai, uzņēmējdarbības uzsākšanas, būvniecības procesa, nekustamā īpašuma reģistrācijas, investoru aizsardzības, nodokļu administrēšanas, pārrobežu tirdzniecības, līgumu izpildes, uzņēmējdarbības izbeigšanas, darbinieku nodarbināšanas un elektroenerģijas pieslēguma jomām.

Līguma summa ar PVN – 24 187,90 lati.

Pētījuma veicējs – SIA „PricewaterhouseCoopers”.

Pētījums turpināts 2014.gadā.

Pētījums nodokļu sistēmas pilnveidošanas jomā

Pētījuma mērķis – veikt Latvijas esošās nodokļu sistēmas novērtējumu un izstrādāt priekšlikumus nepieciešamām reformām taisnīgākās un efektīvākās nodokļu sistēmas izveidei.

Līguma summa ar PVN – 24 750 lati.

Pētījuma veicējs – Baltijas Starptautiskais Ekonomikas Politikas Studiju Centrs (BICEPS).

Pētījums turpināts 2014.gadā.

Ziņojums ar priekšlikumiem Latvijas enerģētikas stratēģijai 2030: Politikas instrumentu analīze un priekšlikumu izstrāde mērķu sasniegšanai

Pētījuma mērķis – izvērtēt enerģētikas nozares ietekmi uz atsevišķām tautsaimniecības nozarēm (īpaši – energointensīvām), enerģētikas nozarei attīstoties dažādos potenciāli iespējamajos virzienos, sagatavot priekšlikumus par politikas instrumentiem konkrētu mērķu sasniegšanai enerģētikas sektorā.

Līguma summa ar PVN – 2 998,99 lati.

Pētījuma veicējs – Pēteris Strautiņš.

Galvenie rezultāti – veikta Latvijas Enerģētikas stratēģijas sociāli-ekonomisko kontekstu, nacionālo un starptautisko aspektu analīze, apkopotas prognozes par enerģijas tehnoloģiju attīstību ražotāju un patērētāju pusē, sniegti ieteikumi par tehnoloģijas attīstības potenciālajām iespējām, sagatavots pārskats un priekšlikumi par enerģētikas politikas instrumentiem un to piemērojamību Latvijas gadījumā.

Elektroenerģijas, kas ražota no atjaunojamiem energoresursiem un koģenerācijā, atbalsta izvērtējums un priekšlikumi atbalsta uzlabošanai

Pētījuma mērķis – veikt elektroenerģijas, kas ražota no atjaunojamiem energoresursiem un koģenerācijā, atbalsta izvērtējumu un sniegt priekšlikumus atbalsta uzlabošanai.

Līguma summa ar PVN – 12 880 latī.

Pētījuma veicējs – SIA „Ekodoma”.

Galvenie rezultāti – veikts neatkarīgs elektroenerģijas, kas ražota no atjaunojamiem energoresursiem un koģenerācijā, atbalsta izvērtējums un sagatavoti priekšlikumi atbalsta uzlabošanai.

Latvijas enerģētikas attīstības scenārija modelēšana, salīdzināšana un izvērtēšana

Pētījuma mērķis – veikt Latvijas enerģētikas attīstības līdz 2030.gadam scenāriju modelēšanu, ņemot vērā ekonomiskos, vides un politiskos aspektus, salīdzināt iegūtos scenārijus, veikt to izvērtējumu un sensitivitātes pārbaudi optimālu lēmumu pieņemšanai.

Līguma summa ar PVN – 2 998,80 latī.

Pētījuma veicējs – Jānis Reķis.

Galvenie rezultāti – sagatavots Latvijas enerģētikas attīstības 2012.-2030.gadā pamata scenārijs, ņemot vērā esošās politikas un pasākumus, un divi alternatīvi attīstības scenāriji, nosakot raksturojošos parametrus (primāro resursu struktūra, elektroenerģijas ražošanas struktūra, atjaunojamo energoresursu izmantošana). Veikta scenāriju analīze un rezultatīvo indikatoru aprēķins – energoresursu bilance, enerģijas un emisiju intensitāte, atjaunojamo energoresursu īpatsvars, enerģijas patēriņš mājāsaimniecībās, kā arī scenāriju izmaksu analīze.

Elektroapgādes pārtraukumu radīto zaudējumu novērtējums uzņēmumiem

Pētījuma mērķis – veikt elektroenerģijas lietotāju zaudējumu apmēru novērtējumu, lai nākotnē samazinātu elektroenerģijas lietotāju izmaksas, kas saistītas ar sadales tīkla drošumu.

Līguma summa ar PVN – 3 628,79 latī.

Pētījuma veicējs – VZI „Fizikālās enerģētikas institūts”.

Galvenie rezultāti – novērtēti ar elektroapgādes pārtraukumu sadales tīklos saistītie tieši monetāri zaudējumi Latvijas elektroenerģijas lietotājiem – uzņēmumiem, analīzi veicot plānotiem un neplānotiem pārtraukumiem, ievērojot elektroapgādes pārtraukuma ilguma kritēriju, gadalaiku un nedēļas dienu (darba diena vai brīvdiena).

Energoefektivitātes rīcības plāna priekšlikumu izstrāde atbilstoši Energoefektivitātes direktīvas 2012/27/ES prasībām

Pētījuma mērķis – Direktīvas 2012/27/ES 7.panta noteiktā enerģijas efektivitātes pienākuma shēmas mērķa aprēķināšana un valsts energoefektivitātes mērķa 2020.gadam aprēķināšana.

Līguma summa ar PVN – 2 990 latī.

Pētījuma veicējs – Gaidis Klāvs.

Galvenie rezultāti – izstrādāti Direktīvas 2012/27/ES par enerģijas efektivitāti un pakalpojumiem 7.panta noteiktā enerģijas efektivitātes pienākuma shēmas mērķa aprēķināšanas pamatprincipi un iespējamie varianti tās piemērošanai Latvijā; izstrādāts valsts energoefektivitātes mērķa 2020.gadam aprēķināšanas modelis un galvenie pieņēmumi; veikta energoefektivitātes ietaupījuma noteikšana.

Enerģijas ietaupījuma apjoma aprēķināšanas metodikas izstrāde, izmantojot ietaupījuma dzīves cikla pieeju

Pētījuma mērķis – izstrādāt enerģijas ietaupījuma apjoma aprēķināšanas metodiku, izmantojot ietaupījuma dzīves cikla pieeju.

Līguma summa ar PVN – 2 990 latī.

Pētījuma veicējs – Aldis Greķis.

Galvenie rezultāti – sagatavots Latvijas apstākļiem izvēlēto enerģijas ietaupījuma noteikšanas metožu apraksts, enerģijas ietaupījuma apjoma aprēķināšanas metodika, izmantojot ietaupījuma dzīves cikla pieeju, sniegti priekšlikumi standartizētu enerģijas ietaupījumu katalogam.

Eiropas Sociālā fonda līdzfinansētā projekta *Darba tirgus pieprasījuma vidēja termiņa un ilgtermiņa prognozēšanas sistēmas attīstība* ietvaros noslēdzās trīs pētījumi un tika veiktas divas aptaujas darba tirgus jomā.

Pētījums par nākotnē stratēģiski pieprasītākām prasmēm Latvijā

Pētījuma mērķis – sniegt ekonomikas un darba tirgus politikas veidotājiem redzējumu par Latvijas tautsaimniecības ilgtermiņa attīstības alternatīvām un no tā izrietošām prasmju un kompetenču pieprasījuma tendencēm, ņemot vērā tautsaimniecības attīstības līdzšinējās tendences, globālos procesus un Latvijas salīdzināmās priekšrocības globālajā tirgū.

Galvenie rezultāti – izstrādāti Latvijas tautsaimniecības attīstības alternatīvie scenāriji, iespējamā tautsaimniecības nozaru struktūra un to īpatsvaru dinamika, izmantojot klasteru analīzes pieeju; identificētas prasmju un profesiju pieprasījuma izmaiņas ietekmējošie faktori un attīstības virzieni Latvijā un Eiropas valstīs; prognozētas prasmju pieprasījuma tendences Latvijā ilgtermiņā.

Pētījums par iedzīvotāju novecošanās ietekmi uz nākotnes prasmju piedāvājumu Latvijā

Pētījuma mērķis – novērtēt iedzīvotāju novecošanās ietekmi uz prasmju piedāvājumu Latvijā līdz 2030.gadam, kā arī identificēt galvenos no tā izrietošos darba tirgus riskus.

Galvenie rezultāti – apkopotas būtiskākās demogrāfisko izmaiņu tendences un noteikti demogrāfisko izmaiņu noteicošie faktori Latvijā pēdējo divdesmit gadu laikā; raksturots darbaspēka prasmju piedāvājums un to noteicošie faktori, izvērtējot novecošanās ietekmi uz prasmju piedāvājumu; izstrādāti trīs dažādi demogrāfisko rādītāju prognožu varianti, atbilstoši trijiem atšķirīgajiem tautsaimniecības attīstības scenārijiem (dinamiskas, mērenas un lēnas attīstības gadījumā); izpētīti ar iedzīvotāju novecošanos saistītie darba tirgus riski Latvijā un citās Eiropas valstīs un sniegti priekšlikumi par nepieciešamajiem pasākumiem, lai tos mazinātu.

Pētījums par darbaspēka profesionālo mobilitāti

Pētījuma mērķis – novērtēt darbaspēka profesionālās mobilitātes intensitāti dažādu profesiju grupu ietvaros un starp tām, ņemot vērā Latvijas izglītības sistēmas īpatnības un strukturālās izmaiņas darba tirgū.

Galvenie rezultāti – analizētas darbaspēka profesionālās mobilitātes tendences Latvijā no 2000. līdz 2010.gadam un tās intensitāte atsevišķu profesiju grupu ietvaros, ka arī veikta profesionālās mobilitātes analīze starp dažādām profesiju grupām; novērtētas profesiju grupu savstarpējās līdzības un radniecības pakāpes un to ietekme uz profesionālo mobilitāti saistībā ar darba tirgus attīstības tendencēm; izvērtēta profesionālās mobilitātes veicināšanas lietderība un iespējas Latvijā dažādu iedzīvotāju un profesiju grupu ietvaros.

Līguma summa (par trīs pētījumu darba tirgus jomā veikšanu) ar PVN – 90 493,46 lati.

Pētījumu veicējs – SIA „Projektu un kvalitātes vadība”.

Tautsaimniecības nozaru aptauja

Aptaujas mērķis – iegūt dažādu tautsaimniecības nozaru pārstāvju redzējumu par nozaru ilgtermiņa attīstības tendencēm, sagaidāmām darbaspēka pieprasījuma izmaiņām, jaunu prasmju pieprasījuma veidošanos, kā arī darbaspēka novecošanās tendencēm to pārstāvētajās nozarēs.

Galvenie rezultāti – veiktas 225 intervijas ar augsta līmeņa uzņēmumu vadītājiem, nozaru ekspertiem un asociāciju pārstāvjiem, kā arī 3500 uzņēmumu telefonintervijas 45 nozarēs. Iegūts vērtējums par 45 nozaru attīstības tendencēm un ar to saistītām darbaspēka

pieprasījuma izmaiņām, kā arī identificēti nākotnes darba tirgus riski un sagaidāmās problēmas, to iespējamie risinājumi.

Tautsaimniecības ekspertu aptauja

Aptaujas mērķis – iegūt Latvijas un ārvalstu ekspertu redzējumu par Latvijas un globālās ekonomikas, īpaši Eiropas Savienības, līdzšinējām attīstības tendencēm, esošo situāciju un iespējamām attīstības virzieniem vidējā termiņā un ilgtermiņā, kā arī noskaidrot, kā šīs tendences ir ietekmējušas un nākotnē ietekmēs situāciju darba tirgū.

Galvenie rezultāti – veikts padziļinātās intervijas gan ar Latvijas, gan ar ārvalstu tautsaimniecības ekspertiem (kopumā – 40 padziļinātās intervijas). Iegūts ekspertu viedoklis, kas iezīmē nākotnes ekonomikas attīstības tendences Latvijā un kopumā Eiropas Savienībā. Plašāk apskatīti jautājumi, kas saistīti ar nākotnes darbaspēka pieprasījumu, pieejamību un sagaidāmajām problēmām darba tirgū un to iespējamajiem risinājumiem.

Līguma summa (par divu aptauju darba tirgus jomā veikšanu) ar PVN – 45 647,37 lati.

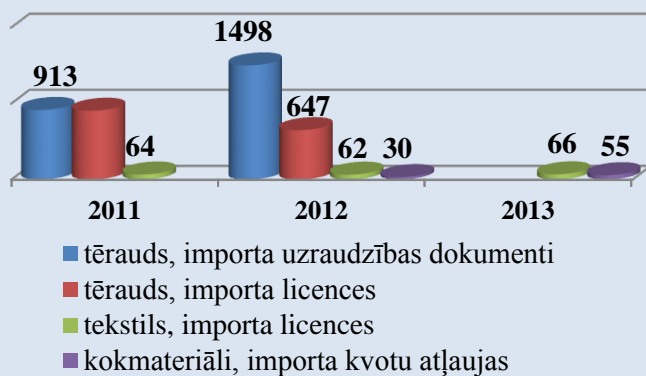
Aptauju veicējs – SIA „Dorus”.

2.4. Būtiskākie pakalpojumi

Pārskata periodā Ekonomikas ministrija turpināja izsniegt licences ārējās tirdzniecības, dabas un energoresursu, kā arī privatizācijas sertifikātu tirdzniecības jomā.

Ārējās tirdzniecības jomā izsniegto dokumentu skaits 2013.gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ir samazinājies par 94,1%, pretēji augšupejošai tendencei iepriekšējo četru

Ekonomikas ministrijas izsniegto importa atļauju skaits 2011.-2013.gadā

gadū laikā. Tik būtiskas izmaiņas ir saistītas ar to, ka 2012.gada 31.decembrī beidzās darbības termiņš 2002.gada 17.janvāra Komisijas regulai (EK) Nr. 76/2002, ar ko ievieš iepriekšēju Kopienas uzraudzību attiecībā uz dažu dzelzs un tērauda ražojumu importu, uz ko attiecas EOTK un EK līgumi un kuru izcelsme ir dažās trešās valstīs, kas netika pagarināta un sākot ar 2013.gadu tika atcelti importa ierobežojumi tērauda preču importam Eiropas Savienībā.

Šobrīd tērauda jomā vienīgie ierobežojumi attiecas uz atsevišķu tērauda produktu importu no Kazahstānas, bet arī tos plānots atcelt līdz ar Kazahstānas iestāšanos Pasaules Tirdzniecības organizācijā (PTO). Iepriekšējos gados uzraudzības dokumenti un importa licences tērauda produktiem veidoja aptuveni 95% no kopējā izsniegto ārējās tirdzniecības dokumentu skaita gadā.

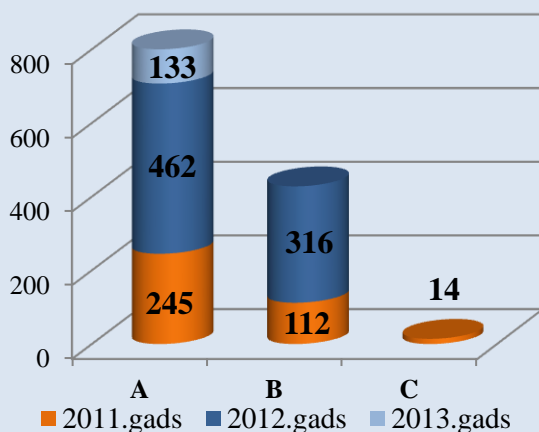
Tekstilprecēm izsniedzamo dokumentu skaits, ņemot vērā licencēšanas atcelšanu Ķīnas izcelsmes tekstilprecēm sākot ar 2009.gada 1.janvāri, ir būtiski samazinājies un 2013.gadā bija tāda pašā līmenī kā iepriekšējā gadā – 66 licences tekstilpreču ieviešanai. Tāpat jānorāda, ka ar 2013.gada 1.septembri, kad stājās spēkā Stabilizācijas un asociācijas nolīgums ar Serbiju, ir pārtraukta uzraudzība tekstilpreču importam arī no šīs valsts.

Ņemot vērā Krievijas iestāšanos PTO, no 2012.gada 1.septembra ir uzsākta **Krievijas izcelsmes skujkoku apaļkoku** importa administrēšana, kas Krievijas uzņemto saistību

ietvaros paredz noteiktu skujkoku apaļkoku importu Eiropas Savienībā par pazeminātiem eksporta tarifiem. 2013.gada Krievijas skujkoku apaļkoku kvotas administrēšanas periodā tika izsniegtas 55 importa kvotu atļaujas, kas ir gandrīz uz pusi vairāk nekā iepriekšējā gadā.

Ekonomikas ministrija izsniedz **atļaujas elektroenerģijas ražošanas regulēšanas jomā**, t.sk.:

EM izsniegto atļauju elektroenerģijas ražošanai skaits 2010.-2012. gadā

- atļaujas elektroenerģijas ražošanas jaudu palielināšanai vai jaunu ražošanas iekārtu ieviešanai (A);
- atļaujas par koģenerācijas procesā saražotās elektroenerģijas pārdošanu obligātā iepirkuma ietvaros (B);
- atļaujas elektroenerģijas, kas saražota, izmantojot atjaunojamus energoresursus, pārdošanai obligātā iepirkuma ietvaros (C).

2013.gadā saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 11.augusta noteikumu Nr.883 *Noteikumi par atļaujām elektroenerģijas ražošanas jaudu palielināšanai vai jaunu ražošanas iekārtu ieviešanai* prasībām izsniegtas 133 atļaujas

(izdoti lēmumi) elektroenerģijas ražošanas jaudu palielināšanai vai jaunu elektroenerģijas ražošanas iekārtu ieviešanai. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, izsniegto atļauju skaits samazinājies par 71%, jo no 2011.gada 26.maija Ekonomikas ministrija neorganizēja konkursus par tiesību iegūšanu pārdot biomasas, biogāzes, saules vai vēja elektrostacijās saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros, un ražotājs nevarēja kvalificēties elektroenerģijas pārdošanai obligātā iepirkuma ietvaros un tiesību iegūšanai saņemt garantētu maksu par uzstādīto elektrisko jaudu. Lēmumi par tiesību piešķiršanu pārdot obligātā iepirkuma ietvaros elektroenerģiju, kas saražota koģenerācijas procesā vai izmantojot atjaunojamus energoresursus, 2013.gadā netika izdoti, ņemot vērā grozījumus Ministru kabineta 2009.gada 10.marta noteikumos Nr.221 *Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu un cenu noteikšanu, ražojot elektroenerģiju koģenerācijā* un Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumos Nr.262 *Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu, izmantojot atjaunojamus energoresursus, un cenu noteikšanas kārtību*, kas paredz, ka obligātā iepirkuma tiesību piešķiršana līdz 2016.gada 1.janvārim ir apturēta.

Kopumā 2013.gadā valstī bija astoņas sabiedrības, kuras darbojās **privatizācijas sertifikātu tirgū**, pamatojoties uz Ekonomikas ministrijas izsniegtajām licencēm (pārskata periodā piešķirtas divas jaunas licences, viena anulēta un viena apturēta – licence zaudējusi spēku, jo sabiedrība likvidēta). Licencētu privatizācijas sertifikātu tirgus starpniecības sabiedrību darbs vēl joprojām ir aktuāls, jo tās ik dienu sniedz informāciju par darījumiem sertifikātu tirgū. Pamatojoties uz iesniegto informāciju, reizi nedēļā tiek aprēķināta un publicēta „Latvijas Vēstnesī” sertifikātu tirgus cena (kas ir starpniecības sabiedrību rīkotajās izsolēs un biržā noslēgto pirkuma līgumu vidējā cena pēdējās desmit dienās, kuru laikā veikti darījumi ar sertifikātiem), kā arī katru mēnesi tiek publicētas ziņas par iepriekšējā mēnesī noslēgtajiem starpniecības sabiedrību darījumiem ar sertifikātiem. Reizi mēnesī Ekonomikas ministrijas mājaslapā tiek atjaunota informācija par privatizācijas sertifikātu vidējām tirgus cenām un darījumu apjomiem. Reizi ceturksnī Ministru kabinets nosaka proporciju, kādā īpašuma kompensācijas sertifikātu vietā par maksāšanas līdzekli izmanto privatizācijas sertifikātus.

Dažādas ar konkrētu Ekonomikas ministrijas kompetencē esošo politiku īstenošanu saistītos **pakalpojumus sniedz arī tās padotībā esošās iestādes.**

2.5. Pārskats par ministrijas vadības un darbības uzlabošanas sistēmām

Ekonomikas ministrija savā darbā ievēro labas pārvaldības principu, kas ietver atklātību pret privātpersonu un sabiedrību, datu aizsardzību, taisnīgu procedūru īstenošanu saprātīgā laikā un citus noteikumus, kuru mērķis ir panākt, lai valsts pārvalde ievērotu privātpersonas tiesības un tiesiskās intereses.

Lai nodrošinātu iespējami kvalitatīvu un efektīvu funkciju un uzdevumu izpildi, Ekonomikas ministrijā kopš 2003.gada 15.janvāra atbilstoši standarta ISO 9001 prasībām ir ieviesta, sertificēta, aktualizēta un uzturēta kvalitātes pārvaldības sistēma (darbības sfēra „Attīstības plānošanas dokumentu un tiesību aktu izstrāde, atzinumu sniegšana par tiesību aktu, attīstības plānošanas dokumentu un informatīvo ziņojumu projektiem un speciālo atļauju (licenču) un atļauju izsniegšana”). Tā aptver visas standarta prasības un 2011.gadā veikta sistēmas pārsertifikācija (2012. un 2013.gadā – sistēmas darbības uzraudzības audits), pagarinot ISO sertifikāta derīguma termiņu līdz 2015.gada 15.janvārim. Kārtējā ministrijas kvalitātes vadības sistēmas pārsertifikācija plānota 2014.gada oktobrī.

Pārskata periodā Ekonomikas ministrijā auditi veikti deviņās audītajām sistēmās (kopumā veikti 12 auditi), izvērtējot stratēģisko un darba plānošanu; interešu konflikta iespējamību, izveidotās kontroles sistēmas un to darbību efektivitāti; politikas izstrādi, realizācija un koordināciju (Būvniecības un mājokļu; Iekšējā tirgus uzraudzības, patērētāju tiesību aizsardzības un atbilstības novērtēšanas politikas jomās). Integrētie sistēmu un kvalitātes vadības sistēmas auditi nodrošina pārskatāmību un ļauj izvērtēt nepieciešamās izmaiņas kvalitātes sistēmā. Lai palielinātu auditu laikā iegūtās informācijas izmantošanas efektivitāti vadības lēmumu pieņemšanai, tika veikti vairāki horizontālie auditi (aptvēra vienu darījumu, līgumu, projektu, produktu visā ciklā no sākuma līdz beigām organizācijas ietvaros). Auditā rezultātā ir sniegti ieteikumi, lai uzlabotu vairākus procesus ministrijā, un pilnveidotu atsevišķas iekšējās kontroles ministrijā un padotībā esošajās iestādēs.

Pārskata periodā pilnveidota vide, kas mazina korupcijas riskus un veicina ētisku rīcību:

- īstenots Ekonomikas ministrijas *Pretkorupcijas pasākumu plāns 2013.gadam*, atbilstoši Korupcijas novēršanas un apkarošanas valsts programmā 2009.-2013.gadam noteiktajiem uzdevumiem;
- nodrošinātas pretkorupcijas apmācības ministrijas amatpersonām, t.sk. organizēta Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja pārstāvju lekcija ministrijas darbiniekiem *Korupcijas riski un to novēršana*.

2.6. Veiktās strukturālās reformas un reorganizācijas

Pārskata gadā, atbilstoši Publisko aģentūru likuma prasībām, tika veiktas visas nepieciešamās darbības, lai nodrošinātu Ekonomikas ministrijas padotībā esošo iestāžu –

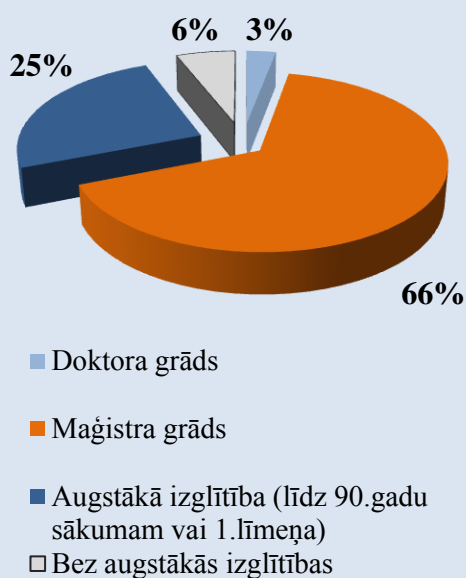
Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras un Tūrisma attīstības valsts aģentūras pārveidošanu par tiešās pārvaldes iestādēm no 2013.gada 1.janvāra.

2013.gadā Patērētāju tiesību aizsardzības centrs pārvietots Ekonomikas ministrijas telpās un uzsākta tā IT apkalpošanas centralizācija, turpinot iepriekšējos gados iesākto atbalsta funkciju optimizēšanu un koncentrēšanu vienā iestādē.

3. Personāls

Ekonomikas ministrijas ierēdņu un darbinieku **amatu struktūra** 2013.gadā bija apstiprināta ar 215 amata vietām, no tām – 160 ierēdņu amata vietas un 55 darbinieku amata vietas, attiecīgi ministrijas struktūrā bija 74% ierēdņu amatu un 26% darbinieku amatu. Pārskata periodā darba attiecības ministrijā izbeiguši 19% ierēdņu/ darbinieku, par 6% vairāk kā 2012.gadā, civildienesta/ darba attiecības ministrijā uzsākuši 34 cilvēki. Iekšējā rotācija skārusi 12% ierēdņu/ darbinieku (neskaitot 7% rotāciju, kurā ierēdņiem/ darbiniekiem tika mainīts amats, bet ne amata pienākumi) – augstākā amatā iecelti 6% ierēdņu/ darbinieku, uz līdzvērtīgu amatu rotējuši 5%, savukārt pārcelti zemākā amatā – 1%.

Ekonomiskās ministrijā nodarbinātie sadalījumā pa izglītības līmeņiem, %

2013.gadā augstākā **izglītība** ir 94% ministrijas darbinieku. No visiem ministrijā nodarbinātajiem doktora grāds ir 3% darbinieku, maģistra grāds – 66%, savukārt, augstākā izglītība (izglītība, kas iegūta līdz 90.gadu sākumam vai 1.līmeņa augstākā izglītība) 25% ministrijas darbinieku. Pārskata periodā par 8% pieaudzis maģistra grādu ieguvušo darbinieku skaits. Bez augstākās izglītības bija 6% darbinieku, t.sk. arī darbinieki, kuri turpina studijas, lai iegūtu bakalaura grādu.

Sadalījumā pa iegūtās izglītības jomām 33% ministrijas darbinieku ir ekonomiskā izglītība, 22% – juridiskā izglītība, 11% ir augstākā izglītība vadībzinātnēs un 9% – inženierzinātnēs. Citas ministrijas darbinieku pārstāvētās izglītības jomas, galvenokārt, ir politoloģija, Eiropas Savienības studijas, starptautiskās attiecības, finanses un matemātika.

Vairāk nekā puse (66%) no 2013.gadā ministrijā nodarbinātajiem ir **sievietes, vīrieši** – 34%. Sadalījumā **pa vecuma grupām** būtisks īpatsvars ir vecuma grupai no 26 līdz 35 gadiem – 58% no kopējā ministrijas darbinieku skaita. Diezgan līdzīgi sadalās vecuma grupas no 36 līdz 45 gadiem – 15% darbinieku, no 46 līdz 55 gadiem – 11% darbinieku un vecumā līdz 25 gadiem ieskaitot – 10% ministrijas darbinieku. Vismazāk pārstāvēta ministrijā ir vecuma grupa virs 55 gadiem – 6%.

2013.gadā galvenais mācību akcents bija uz Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē nodrošināšanā iesaistītā personāla apmācību. Minētās apmācības turpināsies līdz 2014.gada beigām. Vienlaikus darbinieki piedalās arī specifiskos, konkrētai nozarei atbilstošos mācību kuros, taču to pieejamību apgrūtina nepietiekamie finanšu resursi.

Pārskata periodā turpināta individuālās karjeras un attīstības plānošanas pieejas iedzīvināšana ministrijas personāla vadības sistēmā, ieviešot individuālos karjeras plānus, pienākumu, atbildības un uzdevumu noteikšanu atbilstoši kompetenču novērtējumam u.tml. saistībā ar jaunas valsts pārvaldes darbinieku novērtēšanas sistēmas ieviešanu.

4. Komunikācija ar sabiedrību

4.1. Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi

Sabiedrības informētībai par Ekonomikas ministrijas aktivitātēm, izstrādātajiem politikas plānošanas dokumentiem, normatīvo aktu projektiem, ministrijas pieņemto lēmumu skaidrošanai, ikdienas komunikācijas un viedokļu apmaiņas nodrošināšanai, 2013.gadā regulāri tika gatavota un izplatīta informācija plašsaziņas līdzekļiem, sniegtas intervijas un atbildes gan uz iedzīvotāju, gan žurnālistu jautājumiem par ministrijas kompetencē esošajiem jautājumiem, ministrijas pārstāvji piedalījušies dažādos TV un radio raidījumos, organizētas konferences, semināri uzņēmējiem un citiem interesentiem, pilnveidota un regulāri aktualizēta ministrijas mājaslapa (www.em.gov.lv), īstenota aktīva komunikācija sociālajos tīklos *Twitter* un *Youtube*.

Sabiedrisko attiecību nodaļa sadarbībā ar ministrijas struktūrvienībām 2013.gadā sagatavojusi un plašsaziņas līdzekļiem nosūtījusi 942 **preses relīzes** un **atbildes** uz žurnālistu jautājumiem. **Publikāciju** skaits plašsaziņas līdzekļos 2013.gadā ir būtiski palielinājies, salīdzinot ar 2012.gadu, kas izskaidrojams ar pērn aktuāliem dažādiem jautājumiem, kas izraisījuši lielu sabiedrības interesi, kā arī ar ministra aktīvo komunikāciju. Saskaņā ar ziņu aģentūras LETA sagatavoto preses monitoringu, kurā tiek iekļautas publikācijas Latvijas laikrakstos, žurnālos, galvenajos ziņu portālos, TV un radio kanālos, 2013.gada laikā bijušas **15 302** publikācijas (2012.gadā – 8 616), kurās pieminēta Ekonomikas ministrija vai ekonomikas ministrs. Populārākās tēmas plašsaziņas līdzekļos 2013.gadā bija enerģētikas un mājokļu apsaimniekošanas jautājumi, *euro* ieviešana, „ātro kredītu” nozares regulējums, AS „Liepājas metalurģs” darbības pārtraukšana, būvniecības kvalitātes jautājumi u.c.

2013.gadā sagatavoti un Ekonomikas ministrijas kanālā www.youtube.com publicēti 18 videoklipi, kuru skatījumu skaits ir 1 217. Visvairāk skatītais – „Kā pareizi norādīt cenas eiro ieviešanas laikā?”, kas skatīts 823 reizes. Kanālam pierakstījušies 44 jauni abonementi. Kopš Ekonomikas ministrijas profila izveidošanas portālā www.twitter.com bijuši 9 835 ieraksti (t.sk. pārsūtītie atbilstoši kompetencei), palielinājies sekotāju skaits līdz 3 106 sekotājiem.

Pārskata gadā sadarbībā ar padotībā esošajām iestādēm un dažādām nevalstiskajām organizācijām tika organizētas vairākas konferences un semināri konkrētu mērķauditoriju izglītošanai un informēšanai par ministrijas kompetencē esošajiem jautājumiem un aktualitātēm normatīvajos aktos.

2013.gadā **SOLVIT centrs** turpināja iepriekšējos gados aizsākto informēšanu par SOLVIT koordinācijas tīklu, kas darbojas kā alternatīvs mehānisms Eiropas Ekonomiskās zonas iekšējā tirgus problēmu risināšanā. SOLVIT idejas pamatā ir rast ātru un reālu risinājumu iekšējā tirgus problēmām, kas ir radušās valsts iestāžu darbības rezultātā, nepareizi piemērojot Eiropas Savienības tiesību normas. Lai veicinātu iedzīvotāju un uzņēmēju izpratni par SOLVIT koordinācijas centru tīkla darbību, ik gadu Latvijas SOLVIT koordinācijas centrs veic dažādas informatīvās kampaņas – publicē veiktas stāstus, piedalās semināros u.tml. pasākumos. SOLVIT koordinācijas centra popularizēšanai 2013.gadā īstenotas septiņas aktivitātes, piedaloties valsts iestāžu, nevalstisko organizāciju un citu institūciju/ organizāciju rīkotajos semināros un pasākumos.

Pārskata gadā ministrijas īstenotā informatīvā kampaņa **Dzīvo siltāk** ieguva 1.vietu nominācijā *Komunikācija* Eiropas Komisijas organizētajā konkursā *Ilgspējīga enerģija Eiropai*, kura mērķis ir veicināt labās prakses piemērus energoefektivitātē, atjaunojamās

enerģijas izmantošanā un videi draudzīga transporta izmantošanā. 2013.gadā Ekonomikas ministrija un Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra sadarbībā ar Rīgas Eiropas Savienības struktūrfondu informācijas centru un citu reģionu (Vidzemes, Latgales, Kurzemes, Zemgales) Eiropas Savienības struktūrfondu informācijas centriem organizēja semināru ciklu par atbalstu mājokļu renovācijai un kvalitatīvu projektu ieviešanu. Notika seši semināri sadarbībā ar Rīgas Tehnisko universitāti par kvalitatīvu renovācijas projektu īstenošanu. 2013.gada 18.oktobrī Ķīpsalas hallē izstādes „Māja.Dzīvoklis.” laikā notika seminārs *Daudzdzīvokļu māju pārvaldīšana un energoefektivitātes prakse Latvijā*. Lai sabiedrībai būtu vieglāk pieejami informatīvie materiāli par mājokļu renovāciju, visas semināru prezentācijas ir apkopotas portālā www.slideshare.net/siltinam un videomateriāli apkopoti youtube.com kanālā *Dzīvo siltāk* (www.youtube.com/siltinam).

4.2. Sabiedrības apmierinātība ar ministrijas darba kvalitāti

Lai noskaidrotu ministrijas sadarbības partneru vērtējumu par ministrijas darbu, pieņemtajiem lēmumiem un sadarbības efektivitāti, Ekonomikas ministrija 2013.gadā veica vairākus klientu apmierinātības pētījumus, t.sk. sadarbības partneru aptauju, organizēto pasākumu novērtējumu, publikāciju dažādos drukātajos plašsaziņas līdzekļos analīzi, kā arī ministrijas tīmekļa vietnes apmeklētāju statistikas izvērtējumu.

Sadarbības partneru aptaujas anketa ir pieejama ministrijas mājaslapā (<http://www.em.gov.lv/em/2nd/?cat=30350>), kur to var tiešsaistē aizpildīt jebkurš interesents un nosūtīt ministrijai. Izvērtējot sadarbības partneru aizpildītās anketas, var secināt, ka ministrijas darbība 2013.gadā kopumā vērtēta pozitīvi, bet vienlaikus sadarbības partneri snieguši vairākus priekšlikumus darbības efektivitātes paaugstināšanai, sadarbības veicināšanai un komunikācijas paplašināšanai un efektīvizēšanai.

2013.gadā ministrija saņēmusi atzinīgus vārdus par semināru un konferenču organizāciju un tēmu aktualitāti. Atzinīgi novērtēti *semināri būvniecības un mājokļu politikas jomā*. Respondenti aicināja nākamajā periodā vairāk organizēt reģionālos seminārus būvinspektoriem, kā arī, atspoguļot prezentācijās praktiskus piemērus un aprēķinu metodiku. Respondenti atzinīgi vērtēja iespēju lekcijas noklausīties interneta vidē (www.youtube.com), kā arī Ekonomikas ministrijas darbu sociālajos medijos.

Pārskata gadā organizēts *Latvijas Tūrisma forums* un kā vērtīgāko ieguvumu no pasākuma respondenti norādījuši iespēju gūt jaunas idejas turpmākajam darbam, ieskata sniegšanu mūsdienīgā tūrisma sfērās, tikšanos ar nozares pārstāvjiem un iespēju nodibināt noderīgus kontaktus. Tika atzīmēts arī, ka 2013.gada pasākumā tika sniegta informācija no cita, atšķirīga skatu punkta, atzinīgi novērtēta profesionāla vadītāja piesaiste un lektoru netradicionālais skatījums uz Latvijas tūrisma nozari un tās attīstības potenciālu.

Vēl viens ministrijas klientu apmierinātības un ieinteresētības noskaidrošanas veids ir Ekonomikas ministrijas tīmekļa vietnes apmeklētāju statistikas analīze. Kopumā 2013.gadā tika fiksēti 395 734 unikālie apmeklējumi, visbiežāk tika apmeklētas sadaļas „ES fondi”, „Enerģētika”, „Būvniecība” un „Mājokļi”.

4.3. Sadarbība ar nevalstisko sektoru

Ekonomikas ministrijai un tās padotībā esošajām iestādēm ir izveidojusies aktīva un produktīva sadarbība ar dažādām nevalstiskajām organizācijām (NVO), kas regulāri tiek

iesaistītas ministrijas kompetencē esošās politikas, lēmumu un normatīvo aktu izstrādē un pilnveidošanā. Aktīvākie sociālie partneri ir Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera, Latvijas Darba devēju konfederācija, Ārvalstu investoru padome Latvijā, Latvijas Pašvaldību savienība un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība, savukārt, ikdienā ministrija sadarbojas ar vairāk kā 120 NVO un citām institūcijām dažādos ministrijas kompetencē esošajos jautājumos. Ministrija atzinīgi novērtē uzņēmēju, viņus pārstāvošo NVO, kā arī citu sadarbības partneru ieguldījumu normatīvās bāzes pilnveidošanā un uzņēmējdarbības vides uzlabošanā.

Lai īstenotu NVO un Ministru kabineta sadarbības memoranda mērķi – sekmēt efektīvas un sabiedrības interesēm atbilstošas valsts pārvaldes darbību, nodrošinot pilsoniskās sabiedrības iesaisti lēmumu pieņemšanas procesos visos līmeņos un stadijās valsts pārvaldē, tādējādi veicinot demokrātiskas valsts pamatelementa – pilsoniskās sabiedrības attīstību, 2013.gadā NVO pārstāvji ir aktīvi piedalījušies ministrijas rīkotajos pasākumos – 668 dalībnieki 125 pasākumos, savukārt ministrijas pārstāvji apmeklējuši 140 NVO organizētos pasākumus. Ministrija organizēja vienu sabiedrisko apspriedi un četras publiskās apspriešanas, saņēmti 139 atzinumi par ministrijas izstrādātajiem tiesību aktu un politikas plānošanas dokumentu projektiem un deviņu projektu izstrādē NVO pārstāvji piedalījās kā eksperti, kā arī NVO aktīvi darbojās ministrijas izveidotajās konsultatīvajās padomēs un darba grupās.

Ministrijā tiek īstenota regulāra sadarbība ar dažādu nozaru nevalstiskajām organizācijām. Efektīvākai un koordinētākai sadarbībai ar pilsonisko sabiedrību izveidotas 11 konsultatīvās padomes, t.sk. Tautsaimniecības padome ar sešām apakšpadomēm atsevišķu nozaru jautājumu diskusijai. 2013.gadā ministrijā strādāja 20 konsultatīvās padomes, kas vērtēja to kompetencei atbilstošos ministrijas izstrādātos lēmumus un sniedza savus priekšlikumus un ieteikumus. Tāpat organizētas dažādas darba grupas normatīvo aktu izstrādei, kuru darbā iesaistītas NVO. Papildu informācija par konsultatīvo padomju un darba grupu darbu pieejama Ekonomikas ministrijas mājaslapas (<http://www.em.gov.lv>) sadaļā „Ministrija – Sabiedrības līdzdalība”.

Regulāri tiek izvērtēta esošā sadarbība un ieviesti jauni, efektīvāki sadarbības mehānismi. Līdz šim reizi gadā tika veikta NVO un citu ministrijas sadarbības partneru aptauja, lūdzot novērtēt līdzšinējo dialogu un sniegt priekšlikumus tā pilnveidošanai. Turpmāk papildus plānots organizēt diskusijas ar aktīvākajiem sadarbības partneriem, lai tiešā dialoga laikā dotu iespēju novērtēt sadarbību ar ministriju, sniegt priekšlikumus tās pilnveidošanai, kā arī paust viedokli par ministrijas darbības prioritātēm nākošajā periodā.

5. Plānotie pasākumi 2014.gadā

5.1. Galvenie uzdevumi un pasākumi

Uzņēmējdarbības un eksporta, inovācijas veicināšanai:

- Nodrošināt efektīvu industriju attīstības veicināšanas politiku, izstrādājot konkurētspēju, augstu ienesīgumu un ekonomisko aktivitāti veicinošus vidēja termiņa atbalsta instrumentus.
- Pilnveidot uzņēmējdarbības vidi un samazināt administratīvo slogu uzņēmējiem, izstrādājot un īstenojot *Uzņēmējdarbības vides uzlabošanas pasākumu plānu*, turpinot „klusēšanas – piekrišanas” principu ieviešanu, sekmējot Latvijas uzņēmējdarbības vides reitinga paaugstināšanu Pasaules bankas pētījumā *Doing Business* un veicinot *Globālās konkurētspējas indeksa* reitinga pieaugumu.
- Veicināt sadarbību starp pētniecības un rūpniecības sektoriem, sekmēt inovāciju, atbalstot jaunu produktu un tehnoloģiju ieviešanu ražošanā, tehnoloģiju pārneses kontaktpunktu darbību augstskolās, kompetences centru darbību, veicināt videi draudzīgu risinājumu īstenošanu dažādās nozarēs, attīstot „zaļās” inovācijas un „zaļo” uzņēmējdarbību, sekmēt klasteru attīstību, kā arī turpināt darbu pie iespējamo nodokļu stimulu izstrādes pētniecības un attīstības darbību veicināšanai uzņēmumos.
- Veikt esošo valsts atbalsta programmu ietekmes izvērtēšanu, turpināt pilnveidot programmas un nodrošināt Eiropas Savienības fondu pieejamību komersantiem:
 - finansējuma (aizdevumi, garantijas, riska kapitāls) pieejamība komersantiem, lai sekmētu konkurētspējīgu un uz eksportu orientētu uzņēmumu izaugsmi;
 - uzņēmumu konkurētspējas celšana, veicinot godīgas konkurences apstākļus un sniedzot atbalstu komersantu savstarpējai sadarbībai, ārējo tirgu apgūšanai un ārējā mārketinga pasākumu īstenošanai;
 - jaunu komersantu veidošanās un strauja to attīstība Latvijā (nodrošināti biznesa inkubatoru pakalpojumi, finanšu resursu pieejamība uzņēmējdarbības uzsācējiem, motivācijas pasākumi).
- Turpināt darbu pie Latvijas valsts dalības starptautiskajā izstādē *World Expo 2015* Itālijā sagatavošanas, lai pilnvērtīgāk izmantotu izstādes iespējas, prezentējot Latviju kā dabas resursiem bagātu, ekoloģisku un inovatīvu valsti Baltijas jūras krastā.

Tautsaimniecības struktūrpolitikas īstenošanā:

- Ņemot vērā ilgtermiņa izaicinājumus, lai veicinātu izaugsmi un nodarbinātību, izstrādāt un iesniegt Eiropas Komisijā 2014.gada *Progresā ziņojumu par Latvijas nacionālās reformu programmas „Eiropa 2020” stratēģijas kontekstā īstenošanu*, vienlaikus aktualizējot Latvijas nacionālo reformu programmu „Eiropa 2020” stratēģijas ieviešanai Latvijā.
- Koordinēt OECD Ekonomiskās attīstības pārskata par Latviju sagatavošanu.
- Nodrošināt reemigrācijas politikas ieviešanu, starpnozaru sadarbībā stiprinot emigrējušo iedzīvotāju saikni ar Latviju un sekmējot Latvijas valsts piederīgo atgriešanos dzimtenē:
 - koordinēt sadarbībā ar atbildīgajām institūcijām *Reemigrācijas atbalsta pasākumu plāna 2013.-2016.gadam* īstenošanu;

- vienkopus apkopot un izvietot emigrējušajiem iedzīvotājiem aktuālo informāciju jautājumos, kas attiecas uz personas pārcelšanos/ atgriešanos Latvijā (vienotajā valsts un pašvaldību pakalpojumu portālā www.latvija.lv).
- Regulāri veikt tautsaimniecības nozaru attīstības analīzi, izstrādāt ekonomikas attīstības scenārijus un prognozes:
 - divas reizes gadā izstrādāt *Ziņojumu par Latvijas tautsaimniecības attīstību*;
 - reizi ceturksnī sagatavot un iesniegt Ministru kabinetā informatīvo ziņojumu par makroekonomisko situāciju valstī;
 - reizi ceturksnī sagatavot informatīvu izdevumu *Latvijas tautsaimniecība: makroekonomiskais apskats*.
- Nodrošināt nepieciešamo informāciju darba tirgus prognožu jomā un iesniegt Ministru kabinetā informatīvo ziņojumu par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm.

Statistiskās informācijas nodrošināšanai:

- Nodrošināt iekšzemes un ārvalstu datu lietotājus ar statistisko informāciju par Latvijas ekonomiskajām, demogrāfiskajām, sociālajām un vides parādībām un procesiem, īstenojot *Valsts statistiskās informācijas programmā 2014.gadam* paredzētos darbus.
- Nodrošināt 2011.gada tautas skaitīšanā iegūtās informācijas par iedzīvotājiem un mājokļiem valstī detalizētu daudzdimensionālu tabulu datu pieejamību elektroniski.
- Pilnveidot statistisko datu iegūšanas procesu ar mērķi samazināt valsts statistisko pārskatu administratīvo slogu, izmantot valsts nozīmes reģistros esošos datus, turpināt sadarbību ar administratīvo datu turētājiem datu kvalitātes un savlaicīguma uzlabošanai.
- Attīstīt CSP informācijas sistēmu arhitektūru nolūkā veidot iespējami centralizētas datu noliktavas un datu apstrādes sistēmas to integritātes, konfidencialitātes un pieejamības nodrošināšanai. Turpināt vienota statistiskā reģistra izstrādi sociālās statistikas vajadzībām, iekļaujot informāciju no administratīvajiem datu avotiem un CSP veiktajiem apsekojumiem.
- Nodrošināt statistiskās informācijas pieejamību un šīs informācijas atbilstību datu lietotāju vajadzībām:
 - pilnveidot statistisko datu izplatīšanu internetā, nodrošinot papildu datu analīzes iespējas un radoši izmantojot tehnoloģiju iespējas;
 - datu izplatīšanā izmantot dažādas interaktīvas datu vizualizācijas, kurās lietotāji var veikt sev nepieciešamos datu salīdzinājumus, kas tālāk kalpo sabiedrības diskusiju veicināšanai par aktuālām tēmām.
- Iesniegt likumprojektu *Statistikas likums* apstiprināšanai Ministru kabinetā un sekmēt tā pieņemšanu Saeimā.

Tūrisma politikas ieviešanai:

- Panākt tūrisma pakalpojumu eksporta pieaugumu, īstenojot *Latvijas tūrisma attīstības pamatnostādnes 2014.-2020.gadam*, lai veicinātu Latvijas tūrisma tēla un Latvijas kā tūrisma galamērķa atpazīstamību augsti prioritārajos tūrisma tirgos, balstoties uz fokusēšanās un dziļās iesaistīšanās stratēģijām, kā arī sekmējot tūrisma puduru veidošanu:
 - īstenojot reklāmas kampaņas, publicitātes un mārketinga aktivitātes augsti prioritārajos tūrisma tirgos;
 - nodrošināt atbalstu starptautisku kultūras konferenču piesaistīšanai un rīkošanai Latvijā saistībā ar Rīgas kā Eiropas kultūras galvaspilsētas statusu 2014.gadā;

- iesaistīt komersantus kvalitātes sistēmā *Q Latvija*.
- Organizēt informatīvos pasākumus tūrisma komersantiem par produktu attīstību, darbu prioritārajos tirgos u.c.
- Attīstīt un uzturēt Latvijas tūrisma portālu un izmantot moderno tehnoloģiju iespējas tūrisma informācijas jomā, nodrošināt tūrisma informācijas centru iesaisti tūrisma informācijas aprītē.

Iekšējā tirgus attīstības veicināšanai, konkurences nodrošināšanai un patērētāju tiesību aizsardzībai:

- Turpināt darbu pie tiesiskā regulējuma izstrādes kredītinformācijas apmaiņas procesu pilnveidošanai Latvijā (kredītbiroju izveidei), lai uzlabotu kredīspējas vērtēšanai nepieciešamo ziņu pieejamību un kvalitāti, tādējādi samazinot kredītrisku, pārmērīgas aizņemšanās risku un veicinot kredītresursu plašāku pieejamību, uzlabotu vispārējo maksāšanas disciplīnu un samazinātu nenokārtoto saistību apjomu.
- Izstrādāt priekšlikumus patērētāju strīdu risināšanas kārtības uzlabošanai un efektīva alternatīva strīdu izskatīšanas mehānisma ieviešanai, lai nodrošinātu ātrāku un efektīvāku procedūru, palielinātu pušu uzticību lēmumam par strīdu izskatīšanu un to lietu skaitu, kurās tiek panākts izlīgums.
- Turpināt darbu pie tiesiskā regulējuma izstrādes tirdzniecības nozarē, lai ierobežotu mazumtirgotāju iepirkuma varas izmantošanu attiecībā pret piegādātājiem, līdzsvarojot piegādātāju un mazumtirgotāju intereses mazumtirdzniecībā.
- Turpināt veikt patēriņa cenu monitoringu, lai nodrošinātu patērētāju aizsardzību, novērojot cenu svārstības *euro* ieviešanas laikā, identificējot nepamatotu un spekulatīvu cenu kāpumu tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas vietās.

Atbilstības novērtēšanas sistēmas efektīvizēšanai:

- Veikt pasākumus Nacionālās akreditācijas institūcijas (LATAK) darba un valsts akreditācijas sistēmas būtiskai pilnveidošanai, reorganizējot SIA „Standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas centrs”, pārskatot LATAK darbības principus atbilstoši Eiropas Akreditācijas kooperācijas izvirzāmām prasībām, stiprinot institūcijas kapacitāti, uzlabojot sadarbību ar citām uzraugošām iestādēm, kā arī pārskatot spēkā esošo normatīvo regulējumu attiecībā uz LATAK akreditēto tirgus dalībnieku pienākumiem un atbildību.

Ārējo ekonomisko attiecību un tirdzniecības politikas veicināšanai:

- Turpināt gatavošanos 2015.gada pirmajā pusē gaidāmajai Latvijas prezidentūrai Eiropas Savienības Padomē, izstrādājot prezidentūras prioritātes un darba programmu, sanāksmju un pasākumu kalendārus, kā arī pārrunājot ar pārējām Trio prezidentūras valstīm – Itāliju un Luksemburgu provizoriskos darba virzienus.
- Uzlabot un paplašināt starptautiskos līgumtiesiskos nosacījumus Latvijas eksportētājiem un aktivizēt ekonomisko sadarbību ar Latvijai prioritārajiem un potenciālajiem eksporta tirgiem, noslēdzot divpusējās ekonomiskās sadarbības līgumus/ programmas, kā arī Eiropas Savienības divpusējos tirdzniecības nolīgumus, īpaši ar Austrumu partnerības valstīm – Ukrainu, Moldovu un Gruziju.
- Nodrošināt atbalstu uzņēmējiem tirdzniecības šķēršļu risināšanai eksporta tirgos, īpaši vēršoties pret protekcionisma pasākumiem tādās valstīs kā Ķīna, Krievija, Kazahstāna, Baltkrievija u.c.

- Aktivizēt Latvijas divpusējo ekonomisko un institucionālo sadarbību ar Austrumu partnerības un Vidusāzijas valstīm, lai veicinātu šo valstu ekonomiskās reformas un integrāciju globālajā tirdzniecībā.
- Sekmēt Latvijas dalībvalsts statusa iegūšanu OECD, nodrošinot aktīvu un kvalitatīvu līdzdalību ministrijas kompetencē esošajās OECD darba grupās un komitejās, kurās Latvijai jau ir dalībvalsts vai novērotāja statuss, kā arī sadarbības statusa iegūšanu citos instrumentos un struktūrās, kuras ir Latvijas tiešo ekonomisko interešu lokā.

Enerģētikā un energoefektivitātes veicināšanai:

- Veikt enerģētikas politikas ilgtermiņa plānošanu un izstrādāt *Enerģētikas politikas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam*, ņemot vērā Latvijai saistošo Eiropas Savienības ietvaru (t.sk. enerģētikas politikas finansēšanas iespējas), īpaši atjaunojamās enerģijas, energoefektivitātes un emisiju kontekstā.
- Īstenot rīcības plānu elektroenerģijas cenas pieauguma risku ierobežošanai, lai novērstu elektroenerģijas izmaksu negatīvo ietekmi uz iedzīvotāju labklājību un ekonomikas attīstību.
- Izstrādāt Latvijas dabasgāzes tirgus atvēršanas iespējamus scenārijus, pamatojoties uz akceptētajiem Baltijas reģiona dabasgāzes piegādes dažādošanas risinājumiem.
- Veicināt konkurenci elektroenerģijas tirgū un radīt apstākļus piegādes avotu dažādošanai, uzsākot atvērta elektroenerģijas tirgus darbību.
- Izveidot ekonomiski pamatotu un elastīgu vietējo energoresursu izmantošanas veicināšanas sistēmu, likvidējot kvotu sistēmu, kas nodrošina nepieciešamo valsts atbalstu un rada iespējami mazāku ietekmi uz elektroenerģijas cenu, lai 2020.gadā sasniegtu vismaz 40% atjaunojamo energoresursu īpatsvaru enerģijas gala patēriņā.
- Nodrošināt naftas produktu rezervju sistēmas darbību, lai krīzes situācijās būtu pieejama pietiekama apgāde ar degvielu.
- Izstrādāt integrētu pieeju energoefektivitātes pasākumu ieviešanai ar mērķi realizēt iespējami lielu esošo enerģijas ietaupījuma potenciālu, vienlaicīgi mazinot enerģijas ražošanas ietekmi uz klimata pārmaiņām un tautsaimniecības konkurētspēju.

Būvniecības nozares attīstībai:

- Būvniecības nozares pārvaldībai, drošībai un uzraudzībai, kā arī kvalitatīvas dzīves vides radīšanai, izstrādāt no jaunā *Būvniecības likuma* izrietošos normatīvos aktus, nosakot efektīvu būvniecības procesa regulējumu, kas nodrošinātu valsts ilgtspējīgu ekonomisko un sociālo attīstību, kā arī kultūrvēsturisko un vides vērtību saglabāšanu, energoresursu racionālu izmantošanu.
- Pāriet uz elektronisku būvniecības dokumentācijas apriti būvniecībā iesaistīto pušu – būvniecības pārvaldes, kontroles institūciju un būvniecības dalībnieku darba atvieglošanai un dokumentu aprites paātrināšanai, nodrošinot arī vienādu pieeju lēmumu pieņemšanā būvniecībā un vienādu nozari reglamentējošo normatīvo aktu interpretāciju visā Latvijas teritorijā, Ekonomikas ministrijas pakalpojumu pieprasīšanas/ saņemšanas elektroniskās aprites kārtības un e-pakalpojumu ieviešanu.
- Nodrošināt *Eiropas kodeksa standartu* adaptāciju un Latvijas Nacionālo pielikumu prasību iekļaušanu būvniecību regulējošo normatīvo aktu sistēmā būvkonstrukciju projektēšanas jomās.

Mājokļu politikas ieviešanai un mājokļu energoefektivitātes nodrošināšanai:

- Sekmēt *Dzīvojamo telpu īres likuma* pieņemšanu Saeimā, lai nodrošinātu taisnīgu līdzsvaru starp izīrētāja un īrnieka interesēm, vienlaikus attīstot īres tirgu.

- Izstrādāt normatīvos aktus ar dzīvokļa īpašuma lietošanu saistīto parādu problēmas risināšanai.
- Sagatavot ziņojumus par situāciju valstī ar maksājumu saistību izpildi siltumenerģijas piegādē, kā arī priekšlikumus mājokļa pabalstu sistēmas pilnveidošanai.
- Veicināt mājokļu atjaunošanu un enerģijas efektīvu izmantošanu tajos, piesaistot Eiropas Savienības fondu finansējumu, izveidojot ilgtspējīgu finansēšanas modeli (rotācijas fondu) ēku energoefektivitātes uzlabošanai.
- Pārskatīt minimālās energoefektivitātes prasības ēku norobežojošām konstrukcijām un inženiertehniskajām sistēmām, ņemot vērā izmaksu optimālu līmeni, kas rada viszemākās izmaksas aplēstajā kalpošanas laikā.

Valsts kapitāla daļu pārvaldības uzlabošanai:

- Turpināt darbu pie publisko personu komercdarbības un kapitāla daļu pārvaldības reformas ieviešanas, lai īstenotu valdības atbalstīto rīcībpolitiku saskaņā ar *Publisko personu komercdarbības koncepciju* un *Valsts kapitāla daļu pārvaldības koncepciju*.
- Veicināt Latvijas pieņemšanu par asociēto dalībnieku OECD izveidotajā korporatīvās pārvaldības komitejas darba grupā par valsts kapitāla daļu pārvaldi un privatizāciju.

5.2. Pētījumi

Ekonomikas ministrija 2014.gadā plāno veikt šādus pētījumus enerģētikas jomā:

- Priekšlikumi un aprēķini par virzību uz valsts energoefektivitātes mērķi atbilstoši Direktīvas 2012/27/ES prasībām.
- Datu apstrāde un rezultātu izvērtēšana par koģenerācijas un centralizētās siltumapgādes attīstību atbilstoši Direktīvas 2012/27/ES prasībām.
- Lauksaimniecības izejvielu (rudzu, auzu, tritikāles) audzēšanas rezultātā Latvijā radīto faktisko siltumnīcefekta gāzu emisiju aprēķināšana.

5.3. Finanšu saistības

Ekonomikas ministrijai 2014.gadā **ilgtermiņa saistībās** plānoti **98 229 166 euro**:

- Kohēzijas fonda projektiem – 13 684 945 euro;
- Eiropas Reģionālās attīstības fonda projektiem (ERAF) – 58 095 103 euro, t.sk. atmaksai valsts pamatbudžetā par Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) finansējumu – 4 575 115 euro;
- Eiropas Sociālā fonda projektiem (ESF) – 9 680 889 euro;
- Eiropas Kopienas iniciatīvām – 1 730 640 euro, t.sk. atmaksai valsts pamatbudžetā – 58 917 euro;
- 3.mērķim „Eiropas teritoriālā sadarbība” – 198 344 euro, t.sk. atmaksai valsts pamatbudžetā – 194 979 euro;
- citiem Eiropas Savienības politiku instrumentiem – 2 587 690 euro;
- Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu finansētiem projektiem – 4 800 448 euro;
- pārējām saistībām – 7 451 107 euro, t.sk.:
 - saistībām, kas pārņemtas no Phare projektiem – 2 522 005 euro;

- starptautiskajai sadarbībai – 250 367 *euro*. Finansējums paredzēts biedru naudas iemaksām Starptautiskajai izmaksu–izlaides tabulu asociācijai (IIOA), Starptautiskajai metroloģijas organizācijai (OIML), Eiropas metroloģijas organizācijai (WELMEC), Starptautiskajai standartizācijas organizācijai (ISO), Starptautiskajai elektrotehniskajai komitejai (IEC), Eiropas standartizācijas komitejai (CEN), Eiropas elektrotehniskai komisijai (CENELEC), BIPM Metra konvencijai, Eiropas Akreditācijas kooperācijai (EA), Eiropas patērētāju organizāciju apvienībai (BEUC), Starptautiskajai patērētāju organizāciju savienībai (CI), Eiropas tehniskās novērtēšanas organizācijai (EOTA), Eiropas Enerģētikas Hartai, Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) LEED programmai, Eiropas nacionālo metroloģijas institūciju asociācijai (EURAMET), Eiropas ceļojumu komisijai (ETC), Pasaules Investīciju piesaistes aģentūru asociācijai (WAIPA), Ziemeļu Ministru Padomes sadarbības programmai, Starptautiskajai Atjaunojamo energoresursu aģentūrai (IRENA), Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) Konkurences komitejai;
- Latvijas Nacionālā *euro* ieviešanas plāna pasākumiem – 235 909 *euro*;
- Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē nodrošināšanai 2015.gadā – 3 109 595 *euro*;
- Latvijas dalības nodrošināšanai *Expo Milano 2015* izstādē Milānā, Itālijā – 1 333 231 *euro*.